

Millî Şef dün beş saat müddetle İstanbuluların derdlerini dinlediler

İsmet İnönü'nün ticaret ve sanayi erbabına sorduğu suallerden bazıları

Sinemacılara:

Çocuklar ve çiftçi için film yapamaz mıyız? Niçin meselâ Macaristan gibi iyi film çeviremiyoruz? Seyyar sinemalarla köylere gitmeye neden heves etmiyorsunuz?

Otomobilcilere:

Otomobil yedek parçalarını memleketimizde imal edemez miyiz? Motörlü vasıtalarımız artıyor mu, artmıyor mu?

Mensucatçılara:

Yaptığınız ve 2,5 liraya mal ettiğinizi söylediğiniz pamuk elbiseleri görmek isterim. Nüfus başına ne kadar dokuma kullanılıyor? İplik buhranı meselesinde şikâyetleriniz nelerdir?

Otelcilere:

Ecnebler otellerimizi pahalı buluyorlar, ne dersiniz? Otelleri nasıl ıslah etmeliyiz?

Ayakkabıcılara:

Sağlam ayakkabı meselesini nasıl halletmeliyiz?

Fırıncılara:

Fırınlara tahdidini istiyorsunuz, halk ne kazanır bu işden? Şehirde ekmek fabrikaları kurulmasına ne dersiniz?

İhracatçılara:

Kontenjan meselesini nasıl düzeltebiliriz?

İsmet İnönü, İstanbul ticaret ve sanayi erbabını dinlerlerken

Millî Şef, halk ile bu sabah da konuşacaklar

Dün dinlenenler arasında bir tütün amelesi de vardı. Amele kazancı az olduğu için evlenemediğini söyledi. İsmet İnönü "Evlenmelisin, dediler. Bu cesaret meselesidir. Cesareti olmıyan 500 lira da kazansa evlenemez."

Millî Şefin İstanbul halkına selâm

Millî Şef İsmet İnönü, dün sabah saat 10.20 de Riyaset-i Cümhuriyet trenine şehrimizi teşrif ettiler.

Şehirdeki bütün binalar ve limandaki bütün deniz vesaiti bayraklarla süslenmişti. Haydarpaşa istasyonunun içi ve

dışı irili, ufaklı bayraklarla donatılmıştı. Millî Şefi geçirecek olan trenin vürudundan bir saat evvel istasyon binlerce halk tarafından çerçevesiz bulunuyordu. İstikbal heyeti arasında, Vali Lütfi

(Devamı 8 inci sayfada)

Millî Şefin İstanbul muvasalatlarına aid diğer resimleri 9 uncu sayfamızda bulacaksınız

Yeni meb'uslarda aranacak vasıflar

- 1 - Zaman ve mesailerini tamamen Meclis faaliyetine hasredebilmeleri
- 2 - Hiçbir şirket meclisi idare veya mürakibliğinde bulunmamaları

Ankara: 2 (Hususî) — Cümhuriyet tesbit etmiştir. Öğrendiğime göre göz Halk Partisi, meb'us seçiminde göste önünde tutulacak vasıflardan biri de receği namzedlerde ariyacağı vasıfları (Devamı 10 uncu sayfada)

Cümhurreisi Hariciye Vekilini kabul ettiler

Balkan seyahatinden dönen Hariciye Vekili diyor ki: "Türkiye her yerde itibar görüyor ve Türk milletinin sulha, medeniyete hizmetleri takdir ediliyor."

Hariciye Vekili Dolmabahçe sarayının rıhtımında (Yazısı 2 nci sayfada)

Hergün

Tortum şelâlelerinden istifade

Yazan: Muhittin Birgen

Erzurum Belediye Reisinden bir mektub aldım. Bu mektubun ve ona meclis uzunca bir yazının ganesi, Tortum şelâlesi hakkında malûmat vermek ve bu şelâleden Erzurum şehrinin istifadesini temin eylemektir. Muh. terem Belediye reisi, şelâlenin kudreti ve Erzurumun, şiddetli bir iklim içinde çektiği fakirlik ve yaşadığı hayattaki iptidailik hakkında malûmat verdikten sonra şelâleden istihsal edilecek elektrik kudretinin bu havaliyi nasıl canlandıracağını anlatıyor. Kudretten Erzurum aydınlanır, ısınır ve ucuz muharrir kuvvetine istinaden sanayi vücudü getirebilir, diyor. Yalnız, bu iş için bir hesaba göre iki milyon, diğer bir hesaba göre de bir milyon lira para lâzımmış.

Bunu Erzurum belediyesi yapamaz; şu halde devletin yapması lâzımdır. Devlet te bunu Erzurum şehri için yapmaz; olsa olsa, orada fabrika veya fabrikalar kurar, elektrik sarfiyatını bunlar vasıtasıyla temin eder, ara yerde Erzurumun ihtiyacı da temin edilmiş olur.

Muhterem Belediye reisi, bana bütün bu izahatı verdikten, elektrik kilovatının ne kadar ucuza temin edildiğini, Erzurumun nasıl aydınlanıp, nasıl ısındığını anlattıktan sonra, benim bu mesele hakkında ve Erzurum davası lehine mütaleami soruyor.

Ben de, bu mesele münasebetiyle bazı fikirler söylemek istedim.

Şelâlenin kuvveti büyük, bundan istihsal edilecek elektrik kudretinin ucuza malolacağı muhakkak, Erzuruma yeni bir hayat temin edeceğinde de şüphesizdir. Lâkin, en az bir milyon lira santrale para vermek, sonra da istihsal edilecek kudretten tam istifade için bir kaç fabrika tesis etmek, hiç şüphesiz, başlı başına bir plân demektir. Böyle bir plân için saha var mıdır? Bu saha nereden başlayıp nereye kadar gidebilir ve ne kadar bir sermaye ister? Bütün bunlar ayrı bir meseledir. Bu meselenin hali, şelâle kuvvetinden elektrik istihsalı kadar basit değildir. Bu cihet, mühendisler tarafından yapılacak ve uzun sürecek tetkiklerden sonra alınacak neticelerle belli olur. Benim, bu meseleler hakkında söz söyleyebilme imkânı yoktur. Oradaki şartlar hakkında hiç bir esaslı malûmatım yoktur. Yalnız şunları söyleyebilirim:

Bu nevi, bir merkezden büyük kuvvette enerji istihsal edip etrafa dağıtma esasına istinad eden santral teşebbüsleri için her şeyden evvel iki şart lâzımdır: Nüfus kesafeti, iş kesafeti, Erzurumda bunların ikisi de yoktur. Nüfus kesafetinin yokluğu iş kesafeti ile telâfi etmek ciheti ise, bir hamde kurulacak sanayiye bağlı olduğundan büsbütün ayrı bir dava olur. Şu halde, Tortum şelâlelerinden, Türkiyenin yakın zamanlarda istifade edileceğini zannetmiyorum. Koskoca bir enerji kaynağının, orada her gün ölü bir kudret halinde akıp gitmesi, insanın yüreğini sızlatırsa da hesapların ilk görünüş şekli, bunun şimdilik içtinab edilen bir hadise olduğunu göstermektedir.

Muhterem Belediye reisi, davasını her taraftan ve bütün delilleriyle müdafaa ederken hiç bir noktayı ihmal etmemiştir. Bu arada Erzurumun Türk tarihinde oynadığı role, uğradığı istihşâla, halkın kahramanlığına, gürbüzlüğüne de dikkatli celpediyor ve bu itibarla devletin Erzuruma yardım etmesi lâzım geldiğini güzelce anlatıyor. Bunların doğruluklarında hiç şüphesiz yok. Yalnız, memleketin her tarafında Erzurumdakine benziyen şartlar bulunduğu, Türkiyenin her tarafı imara muhtaç olduğu da muhakkaktır. Bütün bu sebepler, devletin yardımını acil bir hareket şeklinde bir farz haline getirmeğe kifayet edemez; bu takdirde devletin yüzlerce milyonu birden harekete getirmesi icab eder. Bu yüzlerce milyonun elimizde bulunduğunu farzetsek dahi, bunu, uzun uzun hesaplar ve plânlarla sarfetmeyecek olursak, sadece israf edeceğimiz muhakkaktır. Kaldı ki, bu memleketin umumî kütlesi, Erzurum halkından çok daha zengin değildir ve parası israf edilmemek lâzımdır.

Her şeyden evvel şunu bilmemiz lâzım:

Resmîl Makale:

Geniş düşününüz..

Ticaret âleminde esaslı bir kaide vardır:

— Lüzumsuz masrafları kesmek, varidat kaynaklarını ise imkân nisbetinde artırmak muvaffakiyet düsturlarının alfabesi sayılır. Hakikat te bu merkezdedir. Fakat bazıları bu düsturu ters tatbik ederler. Varidatı artırmak her zaman mümkün, hele kolay değildir, onu yapamayınca kârı, kazancı, masrafların lüzumsuz olmaları kesmekte bulurlar ve derhal iptidailiğe düşmüş olurlar.

Gerek işinizde, gerek hususî hayatınızda israf addedilebilecek hiçbir şey yapmayınız. Fakat aynı zamanda da işinizi genişletebilecek, hayatınızı hemayar ve hemsevilerinizin derecesine çıkarabilecek masrafları yapmaktan da korkmayınız. Çırağız dükkân ile bir lokma ve bir hurka kaidesi orta asrın muvaffakiyet düsturu idi, yeni zamanın istediği geniş görmek, geniş düşünmektir. Bütün gayretinizi kazanç kaynaklarını artırmak noktası üzerinde teksif ediniz, unutmayınız ki, masrafı kesmek kazancı artırmayan iptidaili insanın işidir.

SÖZ ARASINDA

Yedi yaşında yaman Bir hokkabaz

Yedi yaşlarında bulunan bu hokkabaz kız, birçok pişkin hokkabazların, göz boyayıcıların önünde verdiği bir müsamerede öyle marifetler göstermiştir ki, meslekte üstad oyuncuları hayretten ağzıları açık kalmış, hepisi de bu çocuk, fakat dâhi (!) meslektaşlarını hararetle alkışlamışlardır.

tasadî teşebbüslere girişmesi ve millet sermayesini rastgele şuraya veya buraya dökmesi demek değildir. Devletçilik demek bir takım ticaret veya sanayi işini, millet hesabına, fakat tıpkı bir tüccar gibi devletin üzerine alması demektir. Devlet, bütün teşebbüslerinde bir ticaret veya sanayi müteşebbisi gibi düşüncecek ve ona göre hesap yapacaktır. Bu hesapların arasına, millî ve umumî menfaatler mülahazası da girebilir; fakat, bu mülahazaların dozu mahdud kalmaya mahkûmdur.

Buraya kadar söylediklerim, maalesef, Erzurum belediyesi için sadra şifa verecek sözlerden olamaz. Şimdi bir de bu meseleye başka bir taraftan bakalım: Tortum şelâlelerinden daha küçük mik yasta istifade etmek, tesisatı şimdilik küçük tutmak mümkün olabilir. Eğer bu imkân varsa, o zaman Erzurumlulara ben şunu tavsiye ederim: Erzurum vilâyeti, Erzurum belediyesi ve Erzurumda umumî bütçeden tahsisat alan daireleri temsilen devlet ve nihayet Erzurum halkı ile fabrika ve atelye sahipleri hep bir araya gelerek bir kooperatif şirket yapabilirler.

Bu şirket, Erzuruma, günde muayyen bir kilovat kudreti verecek bir tesisatı vücuda getirir. Bu usulde kooperatif şirketleri Avrupada, hemen her işte muvaffakiyetle tatbik edilmiştir. Bizde bunun adını «kooperatif rejis» diye, bundan altı sene evvel ilk defa ben meydana attım. Bu usulün bizde de çok muvaffakiyetle tatbik edilebileceğine kanîm. Memleket bunu henüz tanımaz, halbuki bu usul Colombonun yumurtası kadar, masanın üzerine kolay oturtulur bir şeydir. Avrupada bu usul ile dağıtımına işler görülmüştür, eğer bir kerere de bizde bir tecrübesi yapılsa, devletçilik tatbikati için ele ne mükemmel bir âlet geçeceğini herkes görecektir amma, ne yapmalı, her yeni sözü duyuracak kulak bulmak müşkül oluyor!

Her yer, her şeyi devletten beklerse hiç bir taraf istediğine nail olamaz. Biraz da herkesin kendi göbeğini kendi kesmeği öğrenmesi lâzım.

Hülâsa, Tortum şelâlesi şimdilik yalnız şu iki işe yarar: Erzurum Belediye reisi için kendi hesaplarının propagandasına ve benim için de «kooperatif rejis» fikrinin neşrine!

Hergün bir fıkra

İlk defa soruluyor

Meşhur musikşinas Bethofene bir gün şu suali sormuşlar:

— Musikiyi sever misin?

Bethofen düşünmüş:

— Neye düşünüyorsunuz, demişler, bu suale cevap vermek sizin için çok kolaydır.

Bethofen gülmüş:

— Bilâkis, demiş, başkaları arada sırada bu suale maruz kaldıkları için verecekleri cevabı bilirler. Fakat bana bütün ömrümde ilk defa soruluyor.

700 senelik Kilise çanları

İngilterede Hampşir köyü 1300 kişiliktir. Köy halkı 700 senelik olduğu iddia edilen kilise çanlarıyla öğünür. Bunun için de geçenlerde, köy ihtiyar heyeti bir sigorta kompanyasına müracaat ederek, hava taarruzlarından vukua gelecek zararları karşı bu kıymetli çanları sigorta ettirmiştir.

Dünyanın en pis şehri evvelce Amerika'da Ditsburg şehri iken, şimdi bu sıfatı gene Amerikada Cleveland şehri kazanmıştır. Bu şehirdeki pislik halkın pisliğinden ileri gelmektedir. Buna sebep buralarda bulunan sayısız fabrikalardır. Bu fabrikaların yüzlerce, binlerce bacalarından çıkan koyu ve kara dumanlar her tarafı boğmaktadır. Cleveland şehrinde bir milyondan fazla nüfus bulunmaktadır. Bu şehirdeki fabrikaların bacaları bir sene içinde 50.000 ton kurum saçmaktadır. Bu rakam ciddi bir surette tesbit edilmiştir. Bu kurumlar evlerin, odaların içlerine kadar yayılmaktadır.

Halkın tesemmümü hariç, kurumlardan husule gelen zarar muhakkak surette 10.000.000 dolara balığ bulunmaktadır.

Dükkâncılar serbestçe camekânlar yapamaktadırlar. Mağazaların tenteleri bir hafta içinde simsiyah olmaktadır... Her hafta tenteler değiştirilmektedir. Kadınların, erkeklerin iç gömlekleri, çamaşırları bir günde adamakıllı kirlenmektedir.

Usta bir fotoğraf Meraklısı

Londralı bir fotoğraf meraklısı, bir yıldırım isabeti ile tutuşan bir balonun resmini almaya muvaffak olmuştur. Evinde otururken, bir infilâk duyan meraklı, hemen makinesine sarılmış ve balonun tutuşmasından 30 saniye sonra ilk resmi çekmiştir. Burada, balonun tutuştuğundan sonraki safhalarını görüyorsunuz.

Dünyanın en pis şehri

Dünyanın en pis şehri evvelce Amerika'da Ditsburg şehri iken, şimdi bu sıfatı gene Amerikada Cleveland şehri kazanmıştır.

Bu şehirdeki pislik halkın pisliğinden ileri gelmektedir. Buna sebep buralarda bulunan sayısız fabrikalardır. Bu fabrikaların yüzlerce, binlerce bacalarından çıkan koyu ve kara dumanlar her tarafı boğmaktadır. Cleveland şehrinde bir milyondan fazla nüfus bulunmaktadır. Bu şehirdeki fabrikaların bacaları bir sene içinde 50.000 ton kurum saçmaktadır. Bu rakam ciddi bir surette tesbit edilmiştir. Bu kurumlar evlerin, odaların içlerine kadar yayılmaktadır.

Halkın tesemmümü hariç, kurumlardan husule gelen zarar muhakkak surette 10.000.000 dolara balığ bulunmaktadır.

Dükkâncılar serbestçe camekânlar yapamaktadırlar. Mağazaların tenteleri bir hafta içinde simsiyah olmaktadır... Her hafta tenteler değiştirilmektedir. Kadınların, erkeklerin iç gömlekleri, çamaşırları bir günde adamakıllı kirlenmektedir.

Sözün Kısası

Yazı Çok Olduğu için Bugün Konamadı

Cümhurreisi Hariciye Vekilini kabul ettiler

Bükreşte yapılan Balkan Antantı daimî konseyi toplantılarında hükümetimizi temsil etmiş olan Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu, Belgrad ve Atınayı da ziyaret ettikten sonra, beraberinde Bayan Saraçoğlu ve maiyetli erkânı olduğu halde dün akşam «Savarona» yatılı limanımıza muvassaf etmiştir.

«Savarona» yatı tam saat 17 de Dolmabahçe sarayı önünde demirlemişti. Bu esnada Riyasetiçumhur başkanı İsmet Paşa ve İstanbul Komutanı General Celâl ve İstanbul Komutanı General Halis Bıyıktaş «Sakarya» motoru ile yata giderek, Hariciye Vekilimizi karşılamış ve saraya kadar kendilerine refakat etmişlerdir.

Şükrü Saraçoğlu, saraya muvassafını müteakib Cümhurreisi İsmet İnönü tarafından kabul edilmiştir.

Hariciye Vekilimiz bilâhare, kendisini ayrı bir motörle denizde karşılamış olan şehrimizdeki Romanya, Yunanistan ve Yugoslavya general konsoloslarını kabul etmiştir. Dost ve müttefik devletler müessesileri, validelelerinin vefatından dolayı, Hariciye Vekilimize taziyelerini beyan etmişlerdir.

Şükrü Saraçoğlu, bilâhare gazetecilerle şu beyanatta bulunmuştur:

Hariciye Vekilinin beyanati

«Komsumuzun ve müttefiklerimizle devlet adamlarıyla tanışmak ve onlarla memleketlerimizi alâkalandıran mevzular üzerinde konuşmak fırsatını bana vermiş olan bu seyahatimden memnun olduğum hesabına memnun olarak dönüyorum.

Türkiye Cumhuriyeti her yerde itibar görüyor ve Türk milletinin sulha ve medeniyete hizmetleri takdir ediliyor.

Balkanların tek bir aile teşkil ettiği fikri Bükreş içtimasında sonradan daha ileri gitmiş bulunmaktadır. Ve kanaatime göre, Balkan Birliği fikri gün geçtikçe daha kat'î bir ihtiyaç ve zaruret olarak kendisini tanıttacaktır.

Türkiyeyi temsil eden ben ve arkadaşlarımızın geçtiğimiz her yerde büyüyen bir samimiyetle karşılandık. Bilhassa Yunan halkı ve devlet adamları tarafından bize karşı gösterilecek tezahüratı tebarüz ettirmeği borç bilirim.

Atina 2 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor:

Türkiye Hariciye Vekili Saraçoğlunun validesinin vefatı hakkında haber veren gazeteler samimî taziyelerini ilâve etmekte ve bütün Yunan efkârı umumiyesinin vekilini ve ailesinin kederine iştirak etmekte olduğunu kaydedilmektedirler.

Bursada bisiklet müsabakası

Bursa (Hususî) — İdman bölgesinde bu sene için tertib ettiği bisiklet birincisi geçen Pazar günü Bursa - Mudanya şosesi üzerinde yapılmıştır. Başlangıç yer olarak stadyumun önü intihab edilmiştir. Müsabakaya saat 10 da başlanmıştır. Mesafe 25 kilometredir. Birinciliği Acar İdman klübünden Hikmet, ikinciliği Akar spor klübünden Bahaeddin, üçüncülüğü de Acar İdmandan Ahmed kazanmışlardır.

TAKVİM

MART

Kısmî sene 1939	3	Arabî sene 1357
Şubat 18	Resmî sene 1939	Kasım 116

CUMA

GÜNEŞ	Muharrem		İMSAK	
S. D.	11		S. D.	
3	4	54	4	54
30	10	53	10	53
Oğla	İkinci	Akşam	Yatsı	
D. S. D. S. D. S. D. S. D.				
12 26 15 38 18 02 19 33				
6 25 9 37 12			1 31	

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Gazetelerde satılık bir mülk ilânı gördük. Tahmin edilen takribî fiatı 250.000 Türk lirasıdır. Bir dakika tereddüd ederek evsafını araştırdık. Baktık ki fabrika değildir, imalâthane değildir, büyük bir otel değildir, o halde meselâ bir ban-

ka tarafından da satın alınmaz. Bu vaziyette, değeri bu kadar yüksek bir mülkün kolaylıkla müşteri bulacağına, tesadüfen çıkabilecek bir müşterinin de gözü çekmekten korkmuyarak ileri atılabileceğine:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

TELGRAF HABERLERİ

Almanlar da Libyaya asker gönderiyorlarmış...

Mareşal Göringde Libyaya gidecekmiş, İtalyanlar birkaç sınıf asker daha silâh altına çağırıyorlar

Roma, 2 (Hususî) — Harbiye nezaretinin emrile 1918 doğumlularla 1919 senesinin birinci dört ayına mensub sınıflar silâh altına çağırılmaktadırlar.

Bundan başka 915, 916 ve 917 sınıflarının bakayası da silâh altına alınacaktır. Yapılan bu davetlerin seferberlik mahiyetinde olmadığı tasrih edilmektedir.

Libyaya Alman askerleri gönderiliyor

Paris, 2 (A.A.) — Libyaya İtalyan kuvvetlerinin gönderilmesi hakkında Figaro gazetesi şöyle yazıyor:

İtalyan kuvvetleri beraber Libyaya Alman kıtaatının da gitmekte olduğuna dair Londra ve Paris'e endişe verici bir takım haberler gelmektedir. Aynı zamanda Libyaya Almanlar mühimmat ve müstakim askerleri elbiseleri de gönderiyorlar.

Diğer taraftan Mareşal Göringin İtal-

yaya yapacağı seyahat esnasında Libyaya da gideceği haberleri teyidyü etmektedir. Bu cihet te Almnyanın bu meseleye gösterdiği alakayı isbat eder.

İngiliz ordusu

Londra 2 (A.A.) — Times gazetesi dün neşrettilen muvakkat bütçeyi tetkik ederek diyor ki:

İlk defadır ki İngiltere kara ordusu için donanmasından fazla masraf yapıyor. Bu, Avrupa kıtasında harbetmek üzere mecburi askerlik hizmetini terviç edenlere bir ihtar. Bugün İngilterenin daimi ordusunda talim görmüş 600 bin asker vardır. Buna müstemleke kuvvetlerini, Hindistan ordusunu ve müstemlekelerdeki yerli kıtaatı ilâve etmek lâzımdır.

Maltada topçu kuvvetleri artırılıyor
Londra, 2 (A.A.) — D. N. B.: Maltadan bildirildiğine göre, hükümet adadaki topçu kuvvetlerini artırmak tasavvurundadır.

Devlet masraflarında tasarruf için verilen kararlar

Her daire malî yıl sonuna kadar yüzde on tasarruf temin edecek

Ankara, 2 (Hususî) — İcra Vekilleri Heyeti, devlet masraflarında tasarruf temini maksadile bazı kararlar itihaz etmiştir. İçinde bulunduğumuz 1938 malî senesinin geriye kalan üç ayında tatbik edilecek olan bu kararlar 1939 malî yılı zarfında da mer'iyet mevkiinde kalacaktır. Resmî dairelere tebliğ edilmiş bulunan tasarruf kararının esasları şöyle hülâsa olunabilir:

1 — Daireler yeni teşkilât kanun projeleri hazırlıyarak mevcut teşkilâtlarını genişletmek teklifinde bulunmıyacaklardır.

2 — Kat'i bir zaruret hâsıl olmadıkça münhallere kimse tayin edilmiyecek ve münhal memuriyetlerin maaş veya ücretleri mahfuz tutulacaktır.

3 — Tatbik mevkiinde bulunan kanunların emrettiği otomatik terfi haric, idareten terfi yapılmıyacaktır.

Her dairenin, 1938 bütçesinde malî yıl sonuna kadar yüzde on nisbetinde bir tasarruf temin eylemesi de mevzuubahstır.

Lâzkiyeye Alevî bir vali tayin edildi

Berut, 2 (A.A.) — D. N. B.: Fransız âli komiseri Puaux ile yeni Suriye hükümeti arasında Alevî topraklarının müsaletleştirilmesi hakkında yapılan görüşmeler neticesinde, Lâzkiyeye ilk defa olarak bir Alevî vali tayin edilmiştir. Bu valinin ismi Münir Abbastır. Evvelki vali, Mardam Bey kabinesinin sukutundan biraz evvel muhtariyetçilerin muhalefeti sebebiyle istifa etmişti.

İplik ve kaput bezleri narhları kaldırıldı

Ankara, 2 (A.A.) — İktisad Vekâletinden bildirilmiştir:

Endüstriyel mamulâtın maliyet ve satış fiyatlarının kontrol ve tesbiti hakkındaki 3003 sayılı kanunun Vekâletimize verdiği salâhiyete istinaden tesbit edilmiş olan ve 22.11.1937 tarihindenberi mer'iyette bulunan iplik narhlarıyla 5.8.938 tarihinden itibaren mevkiî mer'iyete giren kaput bez narhları 3 Mart 1938 tarihinden itibaren kaldırılmıştır.

Çemberlayn Sovyet elçilğinde

Londra, 2 (A.A.) — Rusyada Sovyet rejimini teessüsündenberi ilk defa olarak dün akşam bir muhafazakâr başvekil Sovyetler Birliği büyük elçiliğinin bir resepsiyonunda hazır bulunmuştur. Gripden muztarib olan Lord Halifax Çemberlayne refakat edememiştir.

Kızılcahamam Ziraat Bankası köylüye yardım yapıyor

Kızılcahamam (Hususî) — Kazamızda geçen sene vukubulan seylâb birçok köylerin mahsulâtını harap etmiş ve zira çok müşkül bir vaziyete düşmüştü. Hükümet bu köylerin bu sene ilkbahar zeriyyatını yapabilmeleri için ellerinde mevcut tohumlukları olmadıkları anlamış ve Ziraat Bankası vasıtasile kendilerine yardım yapılmasını kararlaştırmış ve kazamıza mühim miktarda havale göndermiştir. Derhal faaliyete geçen banka memuru Hayri Yazıcı ile muavini Cemil Doğu gayet seri bir surette köylünün ihtiyaç defterlerini tanzim etmiş ve hiç bir köylünün vev ki bir gün bile olsa merkezde kalarak mutazarır olmamaları için bir intizam altında her gelen köyün sıra ile bir iki saat içinde işlerini görerek paralarını tevzi ve köyllerine avdetlerini temin etmiştir.

Eski Vali Üstündağın muhakemesine Temyiz dördüncü cezada başlandı

Lüzumu muhakeme kararına aid olan mazbatanın okunması bir saat 20 dakika sürdü, Muhiddin Üstündağ uzun süren müdafaasını yaptı

Ankara 2 (Hususî) — Eski İstanbul Vâllî Muhiddin Üstündağ ve eski Belediye reis muavini Ekrem Sevencan, belediye fen işleri müdürü Hüsnü Keseroğlu ve belediye varidat müdürü Neşet Altu haklarında İstanbul otobüsleri işlerindeki bazı yolsuzluklarından dolayı muhakemelerine bugün Temyiz mahkemesi 4 üncü ceza dairesinde saat 10 da başladı. Riyaset makamını Meccî Beydeş işgal ediyordu. Anahıklarda Nallı Tarhan, Ceydet Baybura, Hâmid Kösef ve Osman Talât, iddia makamında da Başmüddeiummî muavini Arif Cankaya bulunuyorlardı.

Kalabalık bir halk kütlesi salonu ağzına kadar doldurmuştu. Reis evvelâ maznunların adlarını ve adreslerini sordu. Daha sonra Devlet Sûrası umumî heyet mazbatasının okunacağını söyledi. Lüzumu muhakeme kararı olan bu mazbatada maznunların yolsuzluk iddiaları madde halinde tesbit edilmekte idi. Muhiddin Üstündağ aid kısmın 9 maddede toplanmıştı.

Mazbatada, maznulanlardan vall ve belediye reisi Muhiddin Üstündağın mülkiye dairesine lüzumu muhakemeyi müstelzim görülen suçlarından:

1 — Otobüs işlerinin bir elden idaresi bahanesile merkeze alınması.

2 — Otobüs talimatnamesinin 52 nci maddesine istinaden otobüslerden belediyece istenildiği zaman ruhsatname istirdadı salâhiyetini bahsedilen talimatnameler alınması ve bunun kanuna muhalefeti hakkında vakitle nazarı dikkatî celbolunan belediye ri-yaset makamınca bu talimatnamelerin, 1934 senesinden itibaren cezada niyabet usulünü ihdas eden bir maddenin delâletile gene alınmakta devam edilerek kanunsuz harekette ısrar olunması keyfiyeti.

3 — Mültemis ve mütezzimlere verilmesini temin için ruhsatnameleri istirdad olunanların eski hafların tezyidinden sonra yeni haflar acılması.

4 — Maaça - Beyazıt hattının açılması için bazı kimselerin 18-6-1937 tarihli müsterek bir arzuhal ile yaptıkları müracaat kendisi tarafından kabul edilmişken bu müracaatten 11 gün sonra aralarına eski arzualle imzaları bulunan 3 kişi de dahil olmak üzere müteaddid eşhas tarafından 29-6-1937 tarihinde müştereken verilen ikinci bir arzuhal üzerine hattın açıldığı.

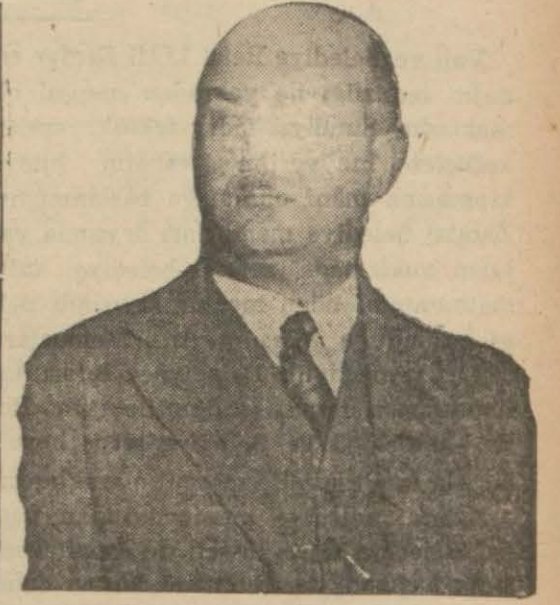
5 — Emirgân - Eminönü hattının açılmasında vukuu iddia olunan yolsuz muamelelerin kararında yazılı olduğu üzere muavini Ekrem Sevencan tarafından yapıldığı anlaşılmasına ve Muhiddin Üstündağın bu muamelelere bir gün temas ve bunlardan malûmatı olmadığı yolundaki müdafaası varid görülmesine binaen, kendisinin 240 mc maddede lüzumu muhakemesine dair mülkiye dairesine verilmiş olan kararın bu cihete taallük eden kısmının nakzı ile men'î muhakemeye tahviline ittifakla karar verilmiştir.

6 — Sabur Saminin Tophane - Taksim arasında «kapıkaçtı» işletmek istemesinin daha evvel başkası tarafından yolda vâpîki «kapı kaçtı» işletmek müracaatının terviç edilmemesine rağmen terviç evrakının muameleye sevkinden Sabur Saminin yukarıda adı geçen Etem ile daha evvel - Beyazıt hattı için yaptığı mukaveleye başka bir hat alırsa kendisini terfi edeceğine dair bir madde derceylemiş bulunmasından «kapı kaçtı» işletmek üzere bu hat için âlakadarlardan vâd aldığını anlaşılmasında bulunmuştu.

Ekrem Sevencan

7 — Gerçi Muhiddin Üstündağın müdafaası ve hile mezkûr muvavenamelerin Refete otobüs işletme ruhsatnamesi verilmeden bir buçuk ay evvel akdedildiği ve Refetin bu hatta çıkardığı arabaların Kantarcıoğlu Reşattan satın alınması mal istirdası olduğuna dair noterlikten musaddak vesika ibraz edildiği sabit ise de mumalkey Refetin 9-10-937 tarihli istidasında yazdığı ve hile bu hatın kendisine verileceğinin belediyece kendisine vadedilmiş olmasının ve otobüs talimatnamesinin üçüncü maddesi mücbince otobüs tasarruf vesikalarının hini

Eski Vali Üstündağ

müracaatte taleb edilmesinin bu yolsuzluklara sebebiyet verdiği görülmüşüne,

8 — Ceza tatbikinde müsavata riayet olunmamakta olduğu hakkındaki iddiaya gelince:

Muhiddin Üstündağın kısmen tahta itirazında bulunan muameleler âmmenin selâmet ve menfaati namına yapılmış olup İstanbul gibi büyük bir şehirden otobüs kazalarının başka suretle önüne geçmek kabil olmayacağına beyanla, mülkiye dairesinin ceza kanununun 228 inci maddesine tevfi kanun itihaz ettiği lüzumu muhakeme kararının men'î muhakemeye tahvil zeylinde bulunan azadan Süreyya, daire kararına taraftar bulunan birinci devali dairesi Reisi Saffet Tunçay ve azadan İbrahim Nuri Kaşya, Emin Arda ve Dr. Faruğın muhalefet rejiyine karşı vazife ihmal mahiyetinde görülen bu fiillerden dolayı Muhiddin Üstündağın kanunu mezkûrun 230 uncu maddesine tevfi kanun muhakemesinin tadilen kabulüne ekseriyetle karar verilmiştir.

9 — Mezkûr otobüslerin zabıt varakasile tesbit edilen aykırı hareketleri yapmalarında bilhassa patronların âmil olduğu tahkik neticesinde öğrenildiğinden bahisle sahipleri hakkında muktazî muamelelerin ifasına dair emniyet müdürlüğünden riyasete verilmiş olan 31 ve 38 numaralı mütezekkerelerin tekrar tahkikata tâbi tutulması ve tahkikat neticesindeki karar otobüs sahipleri hakkında bir muamele yapılmaması.

Mazbatanın kiraatı 1 saat 20 dakika sürdü.

Müteakiben iddianame okunmuştur: İddianame şudur:

Muvayyen maddelerden vazifelerini ihmal ve sulistimden suçlu İstanbul Valli ve Belediye Reisi Üstündağ ve belediye reis muavini Ekrem Sevencan ve belediye fen işleri müdürü Hüsnü Keseroğlu ve belediye varidat müdürü Neşet haklarında Dahiliye Vekâleti cellesinin emir ve tensibi ile yapılan tahkikat üzerine Devlet Sûrası umumî heyet dairesine ceza kanununun 230 ve 240 mc maddelerine tevfi kanun tahkikatın dair ahiyelerinde açılmasına 7-12-38 tarihinde karar verilmiş olmakla mumaileyhlerinin celbi de duruşmalarının icrası ve suçlarının sülbutu taadilinde temdidî ceza olunması taleb ve evrak ve melfufat pusulası mücbince tevdi olunur.

İddianame okunduktan sonra reis öğleden sonra saat 14 te muhakemeye devam olunacağı bildirerek celseye nihayet verdi.

İKİNCİ CELSE

Öğleden sonra saat tam 14 te celse başladı. Reis Muhiddin Üstündağ bir diyeceği olup olmadığını sordu. Muhiddin Üstündağ hazırlamış olduğu ve bir saatten fazla süren müdafaasını okudu.

Üstündağın müdafaasının Muhiddin Üstündağ, İstanbul Belediyesi hududları dahilindeki otobüs işlerinin sureti tesisi, serv ve idaresi hakkında kendi tarafından vâkı olan taleb üzerine Dahiliye Vekâletinin gönderdiği müfettişler tarafından yapılan tahkikat sonunda 2000 sayfalık bir tahkikat evrakile 750 sayfalık bir tezkere meydana geldiğini, halbuki bu işlerin müdrecatına nazaran bir, nihayet iki maddede hülâsa edilmesinin pekâlâ mümkün olduğunu söylemiş, hakkında lüzumu muhakeme kararının itihazına esas olarak gösterilmiş olan esbabı mücbî hâdiselerinin hakikatine ve mahiyetine tevafuk ve teta-buk etmediği gibi mevzuata yer yer tesbit ve tatbik şekilleri de kanunların ruhuna ve metnine ve hukukî fikir ve telâklere uygun değildir, demiştir.

Sabık vali, hakkında lüzumu muhakeme kararı verilmesine sebep olan, keyfi ve yerli muamelelerin vukuumu men'î için Şehir Meclisinden tasdikli bir talimatname yapılmaması, irtibatsız ve intizamsız emirlerle idare etmek suretilerle bir takım tezebübler vukuumu meydana verdiği keyfiyetlerini ve diğer ithamları reddetmiştir.

(Devamı 5 inci sayfada)

Mareşal Peten 83 yaşında Franko nezdine sefir olarak gidiyor

Fransız Harb Akademisinde Frankonun hocası olan Mareşalin tayini ehemmiyetle karşılandı

Paris, 2 (Hususî) — Franko hükümeti, Mareşal Petenin Fransanın Burgos büyük elçiliğine tayinine muvafakat cevabı verdiğiinden, kabinesinin bugünkü toplantısında bu tayin tasvir edilmiştir.

Mareşal Peten, kendisine tevdi edilen bu vazifeyi muvakkat bir müddet için kabul etmiştir. Mareşal 83 yaşındadır. General Franko, Fransız harb akademisinde Mareşalin talebesi olmuş ve Rif yerlilerinin (Fas) isyanında da, Fransız İspanyol müşterek tedbir hareketi esnasında Mareşalin mahiyetinde bulunmuştur.

Franko Fransaya teminat vermiş

Paris, 2 (Hususî) — Hariciye nazırı Bonenin dünkü izahatını dinlemiş olan hariciye encümeni azalarının ifşaatına göre general Franko, İtalya ve Alman görevlülerin en kısa bir zamanda İspanyadan çekileceklerine dair Leon Berarda kat'i teminat vermiştir.

General Franko, İspanyadaki İtalyan kıta'larının umum kumandanı General Gambara vasıtasile bu kıta'ların geri alınması için Mussoliniye haber göndermiş ve Barselonda İtalyan kıta'larının iş-

tirakile yapılan resmi geçidin, İtalyan askerleri için son bir merasim olduğunu ihlas etmiştir.

Cümhurreisi namzedi seçildi

Madrid, 2 — Hemen hemen daimî surette toplanmakta olan nazırlar meclisinin bundan böyle toplanacağı mahal hakkında büyük bir ketumiyet izhar edilmektedir.

Negrin, yakında memlekete hitab eden, bir beyanname neşredebektedir. Kabinesinin dün geceki toplantısında, Cortesler reisi Martinez Barrio cümhurreisi namzedi seçilmiştir.

Almanların Mareşal Peten hakkındaki takdirleri

Berlin, 2 (A.A.) — Alman matbuatı, Fransanın Burgos büyük elçiliğine Mareşal Petenin Burgos haberini ilk sayfalar derç ve bu münasebetle Mareşalin portresini neşretmektedir. Gazeteler Mareşalin Umumî Harb esnasında yurduna yaptığı büyük hizmetleri ve 83 yaşında olmasına rağmen bu siyasi vazife için de memleketinin hizmetine koştüğünü bilhassa kaydetmektedirler.

Japonyada müthiş bir infilâk

Tokyo, 2 (A.A.) — Dün Osaka'da mühimmat deposunda şiddetli bir infilâk olmuştur. Bu infilâk hakkında neşredilen resmî bir tebliğde 200 den fazla insanın yaralandığı bildirilmiştir. İnfilâktan sonra yangın çıkmış ve 600 ev yanmıştır. Ölümlerin sayısı henüz belli olmamakla beraber yüksek bir yekûna balığ olmasından korkuluyor.

Tokyo, 2 (A.A.) — Osaka civarındaki mühimmat deposu infilâkı hakkında en son alınan resmî malûmata göre, 10 kişi ölmüş, 42 kişi ağır surette yaralanmıştır. 500 kadar da hafif yaralı vardır. 48 kişi henüz bulunamamıştır. Harab olan evlerin adedi de 900 kadardır.

Çin harbi Japonyaya neye mal oldu?

Tokyo, 2 (A.A.) — Şimbun gazetesi, Çin harbi için hükümetin istediği muntazam tahsisatı mevzuu bahsederek, şimdiye kadar Çin ihtilâfının Japonyaya 11 milyar 990 milyon yene mal olduğunu, yeni nüfus başına 120 yene isabet ettiğini yazıyor ve bugüne kadar olan masrafların bütün Çin - Japon harbi masraflarının yedi misline balığ olduğunu kaydediyor.

Yeni Papa dün intihab edildi

Roma, 2 (Hususî) — Yeni Papanın intihabı bugün yapılmış ve Vatikanın hariciye nazırlığı makamını işgal eden kardinal Paçelli, Papa seçilmiştir.

Kardinal Paçelli 83 yaşındadır. İtalyandır. Pi on ikinci ismini almıştır. Uzun müddet Almanyada Papa Nonçiyosu olarak bulunmuştur.

İrkçılık ve nasyonal-sosyalizm aleyhtarı temayüller beslediği söylenmektedir.

Hataydan harice gidecekler 25 lira götürebilecekler

Antakya, 2 (A.A.) — Hataydan ecebi memlekete gidecek yolcuların 25 Türk lirasından ziyadesini çıkarmaları yasak edilmiştir.

Battal Gazi

Adı masallara karışan kahramanın hayatı

Yeni romanımıza yarın başlayacağız

Belediye teftiş heyeti esnafı kontrol ediyor

Yalnız Eminönü mıntakasında elli dükkânın belediye talimatnamesine aykırı hareketleri tesbit edildi

Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar esnafın temizliği ile yakından meşgul olmaktadır. Şimdiye kadar tektük yapılan teftişlere hız verilmiş, esnafın hileyle sapmasına mâni olunmağa başlanmıştır. Zabıta belediye memurları arasında yapılan yoklamada, zabıta belediye talimatnamesini bilen memur sayısının pek az bulunduğu anlaşılmıştır. Memurlara beş yüz maddelik Belediye zabıta talimatnamesini tamamen öğretilmiştir. Polis Müdürlüğü ve Belediye teftiş heyeti bu işle esası surette meşgul olacaklardır. Zabıta belediye memurlarından başka, Belediye teftiş heyeti de esnafı kontrola başlamış ve Eminönü kazası dahilindeki esnafın teftişini bitirmiştir. Teftiş heyeti azaları her esnafla ayrı ayrı meşgul olmağa, satışları kontrol etmeğe, malları gözden geçirmeğe çalışmışlardır. Kaza dahilindeki kahve, kira-

athane, kasab, fırın, lokanta, tuhafiyeci, manav, sebzeçi, balıkçı, bakkal, mahallebici, işkembeci, börekçi, aşçı dükkânlarının kâmilten teftiş edilmesine dikkat edilmiştir. Esnafın Belediye zabıta talimatnamesine riayet etmeyenler tesbit edilerek cezalandırılmış, bazı dükkânlar muvakkaten kapatılmıştır. Eminönü kazası dahilinde, Belediye zabıta talimatnamesine riayet etmeyen üç kahve, dört kiraathane, beş kasab, altı fırın, dört lokanta, iki tuhafiyeci, iki manav, iki sebzeçi, beş balıkçı, üç bakkal, dört mahallebici, iki işkembeci, dört börekçi, üç aşçı, bir lokantacı dükkânı hakkında zabıt tutulmuş, ceza kesilmiştir.

Bugün Beyoğlu kazasındaki esnafın teftişleri ikmal edilecektir. Ayrıca sıhhiye müfettişleri de teftişlerde bulunacaklardır.

Daimî resim galerisi yarın açılıyor

Tanınmış ressamlarımızdan ve heykeltıraşlarımızdan mütekebbir bir grup yarın Taksimde abide karşısında daimî bir resim galerisi açacaklardır. Bu galeride Nurullah Berk, Zeki Fakı, Elif Naci, Zühtü, Nusret, Ercümen Kalmuk, Cemal Tollu ve daha bir çok ressamlarımızın resimleri teşhir edilecektir. Eserler her hafta değişecektir. Memleketimizde ilk defa olarak açılan bu, daimî resim galerisi sabahın akşamı kadar halka açık bulundurulacaktır.

Müteferrik:

Şehrimizdeki İranlılar ve 10 Muharrem

Bugün Muharrem'in onüçüncü günü olarak dolayısıyla şehrimizdeki İranlılar, tatil yapmışlar, ve Seyid Ahmed deresine giderek kabir ziyaretlerinde bulunmuşlardır.

Belediye kooperatifinin terzilik şubesi

Belediye kooperatif müdürlüğüne bağlı olarak idare edilecek terzilik şubesi birkaç güne kadar faaliyete geçecektir.

Metrük çeşme yalıkları kaldırılacak

Metrük çeşme yalıkları pis bir manzara arzettiğinden, tarihî olanların muhafazası, diğerlerinin kaldırılması kararlaştırılmıştır. Müzeler İdaresi tarihî çeşmelerin listesini hazırlamaktadır.

Edebî Seyahat Romani

Yaprak Aşısı

Bürhan Cahid

Arkadaşımız, romancımız Bürhan Cahidin geçen yaz İtalya ve Fransasında yaptığı seyahati esnasında yazdığı bu yeni tarzdaki aşk ve seyahat romanı çok güzel bir şekilde ve resimlerle kitap halinde çıktı. Bütün kitabıcılardan isteyiniz. Tevzi yeri: (KOROĞLU) matbaası

Anadolu Sahilinde Kiralık ev istiyorum

Caddebostanı ile Suadiye arasında, geniş bahçeli, plaja yakın yeni, konforlu olması şarttır, senelik tutulacaktır. Mufassal tekliflerin (Son Posta İdarehanesinde Ali Hüsnü) adresine bildirilmesini.

Çamlıca sularının hazin hali

Bir okuyucumuz bildiriyor: Bundan bir müddet evvel Çamlıca suları büyük masraflar yapılarak bir araya toplandı. Bütün bir şehre ki-fayet edecek insan belli kadar kalın bir su cereyanı meydana geldi. Fakat bu su o halde bırakıldı. İstifade edilmeksizin akıp gidiyor.

Çamlıca sularının bir araya toplanması bir maksad için yapılmışsa o maksad elyevm ihmal edilmiş bulunmaktadır. Değilse, büyük masraflar ihtiyarına lüzum yoktu. Dağınık sular eski halinde bırakılabilir. Mademki bu iş yapılmıştır. Tekrar bir himmet edilerek bunların Üsküdar ve Kadıköyüne indirilmeleri temin olunmalıdır. Bu yüzden o semtlerin ihya olacağı şüphesizdir.

Denizbank tahkikatı hakkında bir tebliğ neşredecek

Denizbankın lâğvedilen servislerinden açıkta kalan memurlar dünden itibaren vazifelerini devretmeğe başlamışlardır. Banka Umum Müdürü Yusuf Ziya Erzin, dün Umum Müdür Muavini Hamdi Emin Çapla beraber Bankanın bütün servislerini ayrı ayrı gezmiş ve bilhassa lâğvedilen servislerdeki işleri tetkik etmiştir.

Umum Müdür Bankada lâğvedilen şubelerdeki 10-15 yıllık eski memurlardan bazılarının tercüme hallerini istemiştir. Bu eski memurlara diğer servislerde vazife verilmesi muhtemeldir.

Kadro vaziyeti yüzünden evvelki gün maaşlarını alamayan memurlara dün maaşları verilmiştir.

Almanlarla müzakereler

Almanya ısmarlanan gemiler dolayısıyla mevcut ihtilâfları halletmek üzere birkaç gün evvel Almanya'dan gelen heyetle başlayan müzakerelere dün de öğleden evvel ve öğleden sonra devam edilmiştir. Bu müzakerelerde bir müddettenberi Deniz Ticaret Müdürlüğünde çalışan vapurlar komisyonunun raporları da görüşülmüştür.

Bugün mutad Mersin postasını yapması icab eden Etrüks vapuru da, gemide tetkikler yapılmak üzere seferden alınmıştır. Bugün Mersin postasını Tari vapuru yapacaktır.

Teftişler

Denizbankta yapılmakta olan teftişlere dün de devam edilmiş ve yeni gelen müfettişlerle çalışmalara bir kat daha hız verilmiştir. Bu teftişler de son safhaya gelmiş bulunmaktadır.

Müfettişlerin raporu Vekâlete gönderildikten sonra, Denizbank işleri hakkında ortaya atılan bir sürü iddialar ve ihbarların hakiki mahiyeti Vekâlet tarafından bir tebliğle efkârı umumiyeye bildirilecektir.

Toplantılar:

Dördüncü Gülhane müsamesesi

Gülhane Tatbikat mektebi ve Kliniğinin senelik müsamesesinin 4 üncüsü 3-3-939 Cuma günü saat 17.30 da Gülhane konferans salonunda yapacaktır.

Orkestra konseri

Eminönü Halkevinde: Evimiz orkestrası aylık konserini 8 Mart 939 Çarşamba akşamı saat 20.30 da Cağaloğlundaki salonunda verecektir.

Karadeniz ve Ege denizinde şiddetli bir fırtına başladı

Evvelki günden itibaren Karadeniz ve Ege denizinde şiddetli fırtına başlamıştır. Fırtına yüzünden Karadenizde bazı ufaktefek kazalar vukubulması muhtemel görülmekle beraber, dün akşama kadar limana kaza vukuuna dair bir haber gelmemiştir.

Deniz Ticareti Müdürlüğü, keyfiyeti denizcilere tamim ederek müteyakkız bulunmalarını bildirmiştir.

Bazı küçük vapurlar fırtına yüzünden dün Karadenize çıkamamışlardır. Vapurlar Büyükdere önünde havanın yatışmasını beklemektedirler.

Denz işleri:

Karadeniz Boğazında kopmuş bir şamandıra görüldü

Karadeniz Boğazı haricinde kopmuş bir şamandıranın Boğaza doğru geldiği görülmüştür. Deniz Ticareti Müdürlüğü, şamandıranın çıkarılması için alâkadarlara emir vermiş, aynı zamanda vapurların bir kazaya uğramamaları hususunda dikkatli davranılmalarını bildirmiştir.

Gümrüklerde:

Yeniden on iki gümrük lâğvedildi

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Kefken, Ağva, Şile, Erdek, Marmara, Karacabey, Lapseki, Tavaklı, Edeköy, Çalidere, Malkoçlar ve Midye gümrüklerini lâğvetmiştir.

Evvelce lâğvedilmesi kararlaştırılan Gelibolu, Enez, Karabiga gümrüklerinin lâğvı şimdilik geri bırakılmıştır. Lâğvedilen gümrüklerden açıkta kalan memurlar, peyderpey açılacak münhallere tayin olunacak ve bu memurlar tamamen yerleştirilmeden hariçten memur alınmayacaktır.

Kültür işleri:

Maarif Şûrasına hazırlık toplantıları Ekalliyet ve ecnebi mekteplerinin İse ve orta kısımlarında türkçe mualimliği yapanlar dün saat 15 te Sen Benuva lisesinde toplanmıştır. Maarif Şûrasına gönderilecek rapor etrafında konuşmuşlardır.

Maarif memurları da bu maksadla bir toplantı yapmışlardır.

Bir tramvayla bir kamyon çarpıştı

427 numaralı vatmannon idaresindeki 95 numaralı Şişli - Tünel tramvaya arabası, Şişlide Osmanbey caddesinden geçerken şoför Alinin idaresindeki 3 No. 1 kamyon ile mtsademe etmişdir. Kaza neticesinde her ikisi de hasara uğramışlar ve zabıta tahkikatı başlamıştır.

Dış piyasalardan pamuklu mensucat ithalâtı arttı

Sanayiimizin korunması için uzun vadeli ve az faizli sınaî kredi müesseselerine ihtiyac hissediliyor

Bir müddettenberi pamuklu mensucat üzerine hariçten ithalât artmış ve dış piyasalardan mühim miktarda pamuklu mensucat getirilmiştir. Ellerinde fazla miktarda pamuklu mensucat stokları bulunan toptancılar da son aylarda yerli fabrikalara siparişlerini azaltmışlardır. Bu vaziyet karşısında üç ekip ile çalışmak suretile istihsal masraflarını indirerek ancak piyasaya mal verebilen ve hariçten yapılan ithalâta bu suretle rekabet edebilen hususî fabrikalar, siparişin azalması üzerine çalıştırdıkları tezgâh adedini tenkise mecbur olmuşlardır.

Binnetice bu gibi fabrikaların masarifi istihsalıyesi de artmış ve ithalâta rekabet edemiyen yerli hususî fabrikalar daha müşkül şerait içinde çalışmak zaruretinde kalmışlardır.

Bu gibi sanayiinin kredi ihtiyacını doğrudan doğruya karşılayacak ve sınaî müesseselere çok az faizle ve uzun senelere raci taksitlerle kredi temin edecek bankalar olmaması sebebiyle, sınaî işlerle ilgili müesseseler, kısa vadeli ve nisbeten fazla faizli ticaret kredileri kullanmak zaruretinde kalmaktadırlar.

Her ne kadar sanayi işleriyle istigal eden bir bankamız mevcut ise de, bu daha ziyade sınaî tesislerle istigal etmektedir.

Sermayesini makine ve tesisat ve diğer demirbaş eşyaya yatıran fabrikalarda mütedavil sermaye azlığı ve bunu temin için karşılaşılan müşkül-ler hakikaten nazarı dikkati ehemmiyetle bu mesele üzerine çekmeğe değer bir mahiyettedir.

Memleketimizde, hükümetin geniş bir gümrük himayesine mazhar olan bugünkü genç ve yeni san'at şubeleri -mizin durumlarını muhafaza edebilmeleri için çok az faizli ve uzun vadeli sınaî krediler temin edecek müesseselere ihtiyac hissedilmektedir.

İngiliz - Alman kömür anlaşması

Londra 2 (A.A.) — Times gazetesinin yazdığına göre, geçenlerde imzalanmış İngiliz - Alman kömür anlaşması dünya piyasalarını İngiliz ve Alman kömürleri için şöyle taksim etmektedir.

Bugün Avrupanın ihrac ettiği bütün kömürlerin yüzde sekseni İngiltere ile Almanya'dan çıkmaktadır. Bu miktarda

rın yüzde 65 ini İngiltere temin edecek ve yüzde 35 ini de Almanya.

Alman - İngiliz anlaşmasından evvel Almanya kendi kömürlerini dünya piyasasından daha düşük bir fiatla satıyordu. Şimdi ise her iki memlekete de kâr temin edecek müşterek bir fiat tesbit olunacaktır. Bunun için de bir kartel teşkil edilecektir.

Yerli sığır derisi fiyatları yükseldi

Hariçten ağır ve kuru sığır derilerinin ihtimalinin azalması sebebiyle yerli deri piyasası hararetlenmiştir.

Fiatların gevşek olması dolayısıyla bekliyen stoklara talepler vuku bulmuş ve kuyruklu, kafah olan bu mallar 55 kuruş iken 60 - 65 kuruştan satılmağa başlanmıştır. Son günlerde 40 bin kilo kadar yerli sığır derisi satışı olmuştur.

Dünkü piyasa vaziyeti

Dün Anadoludan 6 vagon buğday ve arpa belmiştir. Buğday piyasa vaziyetinde bir değişiklik olmamış ise de arpa, gerek dahilî istihlak ve gerekse ihrac için aranmaktadır. 4,15 kuruşa arpa için dış piyasalara sevkedilmek üzere talepler vardır.

İngiltere için tiftik satıldı

Deri malı tiftiklere İngiltere için talebler vuku bulmaktadır. Bu cins Ankara ve havalisi malları 75 - 76 kuruştan ve 2700 kilo kadar satılmıştır.

İngiltere takasının çok yakında katfiyet kesbedeceği hakkındaki haberler piyasayı canlı tutmaktadır.

ŞEHİR TİYATROSU

Tepebaşı Dram kısmı
akşam saat 20.30 da
ANNA KARENİN

7 tablo
İtaliyalı ecdesi Komedî kısmı
Akşam saat 20.30 da

BİR MUHAŞİM ARANIYOR

4 perde

Bugün

Tepebaşı SİNEMADA

ASRİ

HABANERA

ZARAH LEANDER

tarafından Aşk ve Müziği Filmi
NUHUN GEMİSİ

tamamen Türkçe sözlü tarihin büyük ve heyecanlı safahatı

İzmirde ELHAMRA sinemasında

FİLİM MÜSABAKASI BAŞLIYOR
1 inci film : BUGÜN matinelere den itibaren

ORMANLAR PERİSİ

Tamamile tabii renkte bir aşk ve macera şaheseri
Baş rolde ilâhî yıldız DOROTHY LAMOUR

Bu sene gösterilen bütün süper filmlerin en fevkalâdesi... Her sınıf sinema meraklısını alâkadar edecek sinemacılık âlemi son 10 senenin en muazzam eseri :

HARP DÖNÜŞÜ

Alman - Fransız ordularının « Maren » de Top, Tüfek, Mitralyöz Tayyare bomba yağmurları arasında güzeran eden kanlı ve tüyler ürperici sahneler... Aşk, sadakat, harp ve casusluk filmi, Vatani ve Milleti için göğsünü düşmanlara siper eden kahramanların ölmeyen destanı... Evlâtının cansiperane menkıbeleriyle iftihar eden vatanperver bir babanın hazin ve talihsiz romanı... Seyredenleri mütemadi göz yaşlarına, helecan ve heyecana gark edecek ve şimdiye kadar yapılan harp ve kahramanlık filmlerinin en dehşetlisi...

Bu akşamdan itibaren TAKSİM Sinemasında

Filme ilâve olarak : MİLLÎ ŞEFİMİZ İSMET İNÖNÜ'nün şehrimize muvasalatı tekmlî teferrüatle.

Bitlis bu yıl elektriğe kavuşmuş olacak

Belediye az tahsisatla çok ve büyük işler başarıya çalışıyor. Şehrin su ihtiyacı da yavaş yavaş önleniyor

Bitlis, (Hususi) — Bundan evvelki yıllarda bütçesi 20 bin lirayı aşmayan Şehrimiz belediyesi, Reis Suphi Mentiş'in devamlı çalışması sayesinde içinde bulunduğumuz bu malî yılda 28,900 liraya çıkarılmıştır.

Hiç şüphesiz şehir işleri için çok az olan bu tahsisatla azami işler yapılmakta ve buna çalışılmaktadır.

Bu yıl, şehrin muhtelif yerlerinde susuzluğa karşı gösterilen ihtiyacı önlemek için demir borularla şehre su getirilmiş ve bu meyanda hükümet binasına, halkevine, askerî mahfefe, jandarma dairesine ve belediye oteline de tazyikle su verilmiştir.

Ayrıca şehre 15 dakika mesafede ve bir su kenarında asri bir mezbahanın temelleri atılmış ve ikmaline pek az bir şey kalmıştır.

Şehrin elektrikle tenvirini 937 yılında ele almış olan Belediye reisi, bu yıl merkeze yaptığı müteaddid seyahatlerle bu işi neticelendirmeye çalışmış ve (40,000) liralık bir istikrar akdine muvaffak olmuş, mukavelesini de imzalamıştır.

Projesi hazır olan bu mühim işin 939 yılı nihayetine doğru ikmal edilmiş olmasında işin şimdiden bazı şirket ve müesseselerle temasa başlanmıştır.

Hiç şüphesiz memleket böyle bir varlığa kavuştuğu gün; bu işin başarısını daha büyük bir sevgi ile anacak ve vakti hizmetini şükranla karşılayacaktır.

Mevcut teşkilâtile esnafları sıkı bir kontrole tabi tutan, lokanta ve kahvehanelerin temizliğine itina eden ve bu işler üzerinde büyük bir hassasiyetle çalışan belediyemiz, ayrıca beş yıllık bir çalışma programı vücutte getirmiş ve plânlı bir faaliyet yolu tutmuştur.

Su işlerinin ikmalini, şehir plânının yapılması, elektrik işinin bitirilmesi, asri bir hal ve otelin vücutte getirilmesi ve şehir yollarının yeni baştan yapılması bu program dahilinde olan işlerdir.

İzmitte Yenituran mektebinin "Anneler çayı,"

İzmit (Hususi) — Şehrimiz Yenituran İlk okulu beşinci sınıf talebesi anneleri jerefine bir çay ziyafeti vermiştir.

Bu münasebetle öğretmenleri Hadiye, annelerle samimî bir konuşma yapmış, bu, çocukları iyi yollarda daha ileri ve temiz bir şekilde çalıştırma, sokaktan

Bitlis belediye reisi Suphi Mentiş

Halkevine, spor kluplerine bazı yardımlar yapmakla mükellef bulunan belediye, beslemekte bulunduğu birçok fakirleri de iş hayatına alıştırmayı düşünmüş ve bir «iş evi» açmayı kararlaştırmıştır.

Bu maksadla İktisad Vekâletinden beş el tezgâhı istenilmiştir. Bunların gelmesini müteakib faaliyete geçilecek ve bu tezgâhlarda iplik dokuma işleri yapılacaktır. Bitlisin yetiştirdiği çok temiz bir idareci olan Reis Suphi Mentiş'in: el attığı bu işlerde muvaffak olacağına şüphe yoktur. Kayaoglu

Bursada meyva ağaçları çiçek açtı

Bursa (Hususi) — Geçenlerde bildirdiğimiz gibi Bursa çevresinde havaların çok müsaide gitmesi bir çok meyva ağaçlarının erkenden çiçek açmasına sebep olmuştur. Bu gidişle bir çok sebze çeşidlerinin piyasaya çok erken döküleceği umulmaktadır. Aynı zamanda zirai birçok hareketlere de yol açılmıştır.

Ezcümle; birkaç senedenberi şeftali ve dut ağaçlarına musallat olan Diyapis haşeresine karşı açılan mücadele hız verilmektedir. Ağaçların erkenden ilâçlanması muvaffakiyet derecesine iyi tesir yapacağı söylenmektedir.

Muşa gidip cezaya çarpılan bayram kartları

Muşta yazıyor:

— Bilhassa bayram tebriklerinde kullanılan kartvizitlere yazılacak yazıların beş kelimeden fazla olmaması posta talimatnamesi icabından iken ötedenberi bu cihet tatbik edilmemiş, halk da buna alışılmamıştı. Muşta posta memurluğuna yeni gelen bir zat bu noktayı ehemmiyetle nazarı dikkate almış, beş kelimeden fazla yazılan kartvizitler bilâstina iade edilmiş ve kanun hükmü yerine getirilmeğe başlanmıştır.

Kanunî olan bu muameleden dolayı hiç bir kimsenin bir şey demeye hakkı yoktur.

Fakat geçen kurban bayramında muhtelif küçük ve büyük merkezlerden Muşa gelen kartvizitlerin beş kelimeden fazla olanlarından bazıları cezaya tabi tutularak bir kısmı memur ve halktan 11'er, 12'şer kuruş ceza alındıktan sonra kartlar verilmiş ve bir kısmı kart mürşelünleylehleri tarafından kabul edilmiş, postaneye iade edilmiştir.

Muşta gönderilen kartlar için talimatnamenin tatbiki kabul edilebilirse de haricden ve bilhassa baş şehrimiz olan Ankara ve İstanbul, İzmir gibi daha büyük yerlerden gönderilen kartvizitlerde kelime fazlalığını oradaki memurlar nazarı dikkate almaz da kabul eder ve Muşa kadar gönderirlerse, memurların vazifelerine karşı yaptıkları bu îğmaz ve günahın cezasını buradaki halk veya memur mu çekmeye mecburdur?

Gelen kartvizitler taksatı değil, puldur. Ceza almak icab ediyorsa bu cezanın mahrec merkezdeki memurdan aranılması icab etmez mi?

Bu mesele burada günün dedikodusu olmuştur. Gerek memurlar, gerek halk bu mevzu üzerinde durarak haklı tenkidlere başlamışlardır. P. T. T. Umum Müdürlüğünün nazarı dikkatini celbetmeyi faydalı buluruz.

Karacabey'e bir amele bir çiftlik kâhyasını öldürdü

Bursa (Hususi) — Karacabeyin Hotanlı köyüne bağlı Balta çiftliğinde bir cinayet olmuş, çiftlik kâhyası evvelce orada çalışmış bulunan bir amele tarafından tabanca ile öldürülmüştür. Geçen gün bu cinayetin muhakemesine Ağırceza başlanmıştır. İddiaya göre Hilmi isimindeki genç amele bir müddet bu çiftlikte çalışmış, fakat günün birinde kâhya Zeynullah amele den birisine kızarak Hilmi ile beraber 6 kişiye yol vererek kovmuştur. Hilminin 23 günlük yevmiyesi verilmemiş hattâ çamaşırları da çiftlikte kalmıştır. Bunun üzerine Hilmi Karacabey kazası kaymakamlığına bir istida ile müracaat ederek çiftlikte olan alacağı ile çamaşırlarının alınmasını istemiştir. Bu istidası Hotanlı köyü muhtarına havale edilmiş, muhtar da köy korucusunu Hilminin yanına katarak çiftliğe göndermiş, kâhya Zeynullaha müracaat edilmiştir. Muhtarın tebliği kendisine anlatılmış, bu amelenin parasile çamaşırlarının kendisine teslimi bildirilmiştir. Kâhya arabacı İsmaili çamaşırlarına göndererek Hilminin çamaşırlarını getirmesini söylemiş, fakat bir taraftan Hilmiye kızarak fena halde küfür etmeğe başlamış, namus ve mukaddesatına bir hayli kavlen tecavüzde bulunmuştur. Bun-

Eski Vali Üstündağın muhakemesine Temyiz dördüncü cezada başladı

(Başta afı 3 üncü sayfada)

Muhiddin Üstündağ demıştır ki:

«Otobüs işlerinde mamulübi olmak üzere daimi encümeninden tasdik ve idar olunan kararların gayrikanunî olduğuna ve bunun hangi sebeple red ve iptal lâzım olduğuna dair lüzumu muhakeme kararlarında açık, kat'î, sarîh bir kayıt ve hüküm mevcut olmadığı üzerinde muhterem hâkimlerin nazarı dikkatini celbederim.»

Sabık vali devamla:

«Muamelâtta tatbik olunan mukarrerat dahi encümeninden idar olunan ve meclis arzedilen talimatnamesinden ibaretti. Aksini iddia hilâfî hakikattir.»

Demis, otobüs işleri talimatnamesinin harırlanmasında gösterdiği iddia edilen ihmal ihhamını reddetmiştir.

Muhiddin Üstündağ, irtibatsız ve intizamsız emirlerle idare etmek suretille bir takım tezebüle sebeb olması iddiasına temas ederek kendisini şöyle müdafaa etmiştir:

«Tezebü, madde tayinî suretille irae edilir.»

Lüzumu muhakeme kararnamesinin ikinci maddesindeki keyfî hareket, otobüslerin hodbahod ticaretten menedildiği iddialarını da doğru bulmayan sabık belediye reisi, uzun uzun bu hareketlerin asıl mazilerini, belediye alınan tedbirlerin kanunî olduklarını anlatmıştır.

Kararnamenin üçüncü maddesindeki Ak-saray - Yıldız otobüs hattının açılmasında ki muamelelerin voldsuzluğu iddiasına karşı Muhiddin Üstündağ:

«Bu babdaki müdafaaî bizatihi karar teşkil e'tmekte ve bana söz bırakılmakta dır, sekinde cevaplandırılmıtır.»

Maçka - Bevizid otobüs hattına aid, muavin Ekrem Sevencanla müsterek mezeyterine temas eden lüzumu muhakeme kararı 4 üncü maddesine uzun boylu itirazda bulunan sabık belediye reisi, belediye reis müavinlerinin kanun ve muamelât karşısında vaziyetlerini tesrih ve tahlil etmiş; «Maçka - Bevizid hattının muamelâtında muavinince teşrik suretille bana tevccüh edilmek istenilen mes'uliyet her bakımdan gayri varid ve merduttur» noktalı nazarda bulunmuştur:

Muhiddin Üstündağ, kararnamenin 6 ncı maddesindeki Kurtulus - Beyazıt hattının açılmasında ve Sabur Samiye işletme ruhsatı verilmesindeki muamelelerin tekkik mevzuu etmesine, belediye işlerinin hüsnü cereyanlarından kanunen mes'ul tutularak Türk ceza kanununun 240 ncı maddesine tevfiğin verilen lüzumu muhakeme kararına itiraz etmiş, kendisine isnad edilen, vazife sulistimâli, halka karşı kendilerini memurlar üzerinde nazif birer şahsiyet olarak tanıtan acikgözlülerin, halkın sırtından geçinerek, havadan para kazanmalarına fırsat ve imkân ve bu voldsuzluklara meydan verdiği hakkındaki iddiaları kabul etmemiş, demıştır ki:

«Belediye bu işler dışında cereyan eden safhasından hakikaten haberdar mıdır? Bir takım münazaalar olmuştur. Eğer mutlaka bir voldsuzluk bahsedilecek ise, onu mutlaka belediye haricinden ve iş yapanlara matuf ve müteveccih olarak için bünyesinde aramak lâzımdır. Belediye bu münazaaları evvelden öğrenmek imkânına ve fırsatına malik olamayınca, öğrenmedi diye bu muamele tahlil edilemez. Vali teftiş mevkilinde demeli, ıera ve sevki idare makamındadır.»

Kararnamenin yedinci maddesinde Şişli - Fatih hattında Refet Hakola, on araba işletmek için verilen müsaade, mevzuabahs dan fevkalâde müteessir olan Hilmi ağlamış ve heyecanlanmıştır. Vaziyeti gören korucu Hilmiyi dışarı çıkararak teselli etmek istemişse de biraz sonra Hilmi birdenbire içeri girmiş, tabancasını çekerek kâhya Zeynullahın üzerine süratle dört beş el ateş etmiş tir. Kâhya aldığı yaraların tesirile hiçbirşey söylemeğe muvaffak olamadan derhal ölmüştür.

Hilmi de dışarı fırlayarak kaçmış tir. Korucu tarafından takip edilerek tutulan Hilmi Adliyyeye teslim edilmiştir. Karar bilâhare verilecektir.

meseleyi Üstündağ uzun uzun teşrih etmiş, hâdisenin safhalarını anlatmıştır.

Ekrem Sevencanın müdafaaîsı

Bundan sonra Ekrem Sevencan ayağa kalktı ve hülâsaten şu sözleri söyledi:

«Devlet Şûrası umumî heyetinin hakkındaki kararını dinledim. 330 muamelâtından dolayı bana atf ve isnad olunan suçlardan birincisi İbrahim İsmine bürsini Bakırköy - Sirkeci hattında otobüs işletmekteyken 30-3-37 tarihinde ruhsatnamele istirdad ve bilâhare cezaları affedilmiş olan 3268, 3353 numaralı otobüslerin gene eskisi gibi Bakırköy hattında işletilmesine müsaade itasını bir istida ile taleb ettiği halde tarafımdan Bakırköy hattına verilmiş, refet Topkapı - Sirkeci hattına verilmesi keyfidir. Bu adamın arabalarının Bakırköy hattına verilmemesinin sebebi şudur:

Bakırköy hattında çalışan otobüs sahipleri demiryolları idaresinin yaptığı büyük tenzilat dolayısıyla bu hatta geçinemediklerinden bahisle 18-6-937 tarihli bir istida ile belediye reisi müracaat ederek yeni hatları açılmasını ve arabalarının o hatlara tahsisini istedi.

Bendeniz atfolunan suçlardan ikincisi Ahmed Senoto imzası ile 23-7-937 tarihinde riyaset verilir tarafımdan hesap işleri müdürlüğüne havale edilen arzuhalde Keresteciler - Eyüb hattında işletmekte iken ruhsatnamele istirdad ve bu kere af ve iade olunan 3274 ve 3388 numaralı arabaların yeni açılacak Maçka - Beyazıt hattında çalıştırılmasına müsaade istediği halde kendisine cevap verilmemesidir.

Bu adamın bu hatları beğenip açacağını işittiği Maçka hattına verilmesi hakkındaki talebinin isâfına kanunen veya idari bir zaruret dolayısıyla bir mecburiyet mi vardır ki tevric edilmemesi suç teşkil ediyor. İstidasına cevap verilmemesi keyfî ise bendenizin şahsan meşgul ve mes'ul olabileceğim bir mevzu da değildir.

Reis — Kaç araba için ruhsat verdimiz? 10 araba için, sonra fiat meselesi de öyle... Biz en az para ile adam taşıyan bu araba gelin demedik. Hattın açılmasına ne baya, ne de Vali taraftar değildik.

Peki Karaeftim oğulları ile Hayri Er-candan başka talib yoktur, diyolar.

Var efendim, dört talib daha var.

Şu Sabur Sami meselesine gelelim. Bu adam otobüsleri ne vakit sefere çıkardı, ruhsat ne zaman verildi.

Bu kabil muameleler riyaset makamına vâki olur, birisi müracaat eder, vali muvafık görürse muamele yürür. Bundan sonra encümen kararı alınır, arabalar muayene edilir, ondan sonra da müsaade edilir.

Yarım günde bütün işler bitmiş diyolar?

Efendim yarım günde de olur, 15 günde de olur.

Evet, telefonla emir verilmiş, bilet verilmiş.

Ben bilet filân vermedim.

Sabur Sami bu otobüsleri nereden getirtmiş?

Nereden getirdiğini iyice bilmiyorum.

Hattâ soförleri de beraber getirmiş.

Bütün bu muameleler riyaset makamını alâkadar etmez, muayyen bürolara tabi re'sen yapılacak işlerdir.

Reis bundan sonra Muhiddin Üstündağ'a dönerek:

Sabur Sami meselesinde telefonla emir verdiğiniz doğru mudur?

Hayır, vermedim.

İstisnai muameleler yapılmış ve bütün bunlar yarım günde bitmiş diyolar, ne dersiniz?

Efendim yarım günde de olur, beş günde de. Bunun bizimle alakası yoktur.

Arabalar sefere çıktıktan bir ay sonra ruhsat tezkeresi verilmiş.

Hattımda kalan şey şudur: İlk muamele tekemmül etmiş, muayeneleri yapılmak, ondan sonra ruhsatnamesi doldurulmak için hiçbir zamana ihtiyaç kalmamıştır. Telefonla kime emir verilmiş, kime verilmemiş bunu bulmak lâzımdır. Bu muamele beni yapmadım. Halka azami yardımı düşünersek vesaili nakliyenin bir an evvel faaliyete geçmesi için müsaade edilmiş, bu kolaylığı yapmış, olan varsa, bu kötü bir şey değildir.

Sabur Saminin bir suçu var mı bu işte?

Belediyenin bir müracaat vâki oldu. Bana geldi. Son bir kaç kurusum var. Bunu yiyeceğin, müsaade ediniz de otobüs işleteyim, dedi. Ben de bu işler çok karışıktır, bunlara karışma, dedim. Fakat o ısrar etti, nasihatimi dinlemedi. Şahsan bendenize vâki olan müracaat bundan ibarettir.

Üstündağın sözleri burada bitti. Bundan sonra her heyetî müdürü Hüsnü Keseroğlu ve varidat müdürü Nes'et Altuğ söz alarak bu işin kendileri ile alakasını izah ettiler, kendilerine isnad edilen suçları kat'iyyen gayriyarid olduğunu ileri sürdüler.

Muhakemeye yarın saat 9.5 ta devam olunacaktır.

Pazar Olan Hasan Bey Diyor ki:

Hasan Bey İspanya harbi bitti sayıyor.

... fakat şimdi bu zavallı memlekette açlık başlamış..

... yiyecek, içecek tükenmek üzere imiş...

Hasan Bey — Öyle ise harb daha bitmedi sayılır.. erzaka ihtiyaç olduğuna göre daha canlı mahlûk var demektir!

Orhangazide bir dispanser yapılıyor

Orhangazi (Hususi) — Memleketin en mübrem ihtiyacını gözönünde bulundurarak kıymetli kaymakamız Fuad Alper bir dispanser yapılmasına karar vererek tahsisatı bütçeye konmuştur.

Hâdiseler Karşısında

RAKAMLAR

«1 - 2»

Talihsiz mekteb çocuğunun alacağı notlardır. Büyükler için, ayak üstü bir tanıdıkta borç olarak alınan paranın miktarı, bir evin ancak bir günlük sebze parası olabilir.

«5»

Çocuklar cankurtaran simidi adını da verirler. Üzerinde bu rakamı para olarak taşıyan insan için, güven muskası taşıyor; denilir. Ayın ilk günü aylıklı memur borçlarını ödedikten sonra cebinde bulursa çok sevinir. Sarhoş olanlar şesi onun gibi görürler. Kardeş kelimesiyle müterafik olduğu zaman hayra alâmet değildir.

«10»

İki odalı evini kiraya veren ev sahibinin hiçbir zaman tenezzül etmediği bir nesnedir. Bazıları arada sırada gösterip başkalarının gözlerini kamaştır- mak için ceblerinde taşırlar. Erkek e- linde uzun zaman dayanırsa da kadın elinde bir iki saatin içinde eriyiverir.

«30»

Aylıklımın alacaklarla buluşmak i-

çin tayin ettiği zaman; karı koca arasında hesap yüzünden çıkan kavgaların tekrarı ettiği gün.

«100»

Bazılarında göre bir servet, bazılarında göre bir günlük cep harçlığı. Eski zamanda Aksarayda sekiz odalı bir evin, değeri, şimdi en köhne mahallede beş odalı, konforsuz bir apartmanın bir aylık kirası.

«1000»

Bir baş belâsı; at atılmaz, bir irad al almaz, bankaya koysan getirdiği faiz dışı kovuşuna girmez. Bir otomobil getirir, amma, benzinini buldurmaz. Adada bir yaz için bir ev kiralar ama, kiralanana eve eşya nakline kâfi gelmez.

10,000

Bir kuvvet

100,000

Bir servet denilirse de ekseriyetle başa belâ olur. Sahib olduğuna olacağına insanı pişman eder.

İSMET HULÜSİ

Bunları biliyor mu idiniz ?

Üstünden şimendifer geçtiği halde hiçbir şey olmıyan adam

Alfred Meredith ismini taşıyan bu Amerikalı zatın Wilmingtonda bacakları üstünden büyük bir marşan dız treni geçmesi ne rağmen, kendisine en ufak bir zarar bile olmamıştır. Ancak bir müddet doğru olarak yürüyememiş ve iki değnek kullanmak mecburiyetinde kalmıştır.

Uğrunda 2 bin kadının öldüğü mihrace

Hind mihracelerinden güzelliği, satvati, zenginliği ile meşhur olan ikinci Hari Harinin haremünde 2 bin karısı vardı. Her birisi, birbirinden güzel olan bu kadınlar, mihracenin öldüğü gün yanmakta olan ateşe kendilerini atarak intihar etmişlerdir.

Paris sokaklarının pislîği

18 inci asırda Paris, Avrupanın en pis ve bakımsız şehri idi. Sokakların ortasından mülhevves bir su akıp gider ve sokakları ikiye bölerdi. Bu su evlerde kullanılan suların toplanmasından hâsıl olurdu ve derecikler üzerinden, ortaya konulan taşlara basılarak geçilirdi.

"Zihin harikası", bir delikanlı

Arkadyada Mer tal Marvel şehrinde oturan Amerikalı Deas ismindeki bu delikanlı zihin harikası diye anılır. 3 saat içinde öntünden geçen beş yüz otomobilin plâka numarasını, yarım saat sonra aynen tekrar etmiştir.

Kadın Köşesi

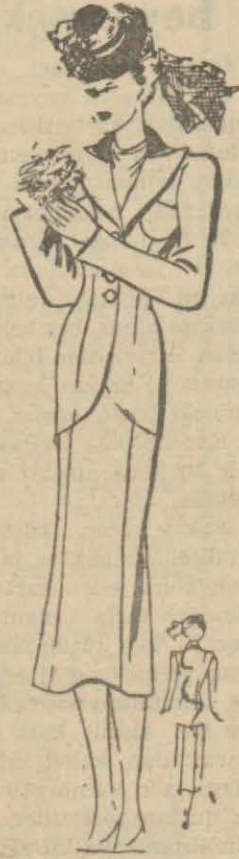
İlkbaharın ilk tayyörleri

İlk önce ceketleri gözden geçirelim:

1. Erkeklerinki ni andıran, önlü yuvarlak verev, arkası iki dikikli klasik tayyörler.

2. Boyları daha kısa, biçim biçim cepli, sıkı belli, nisbeten süslü ceketler. Bu ceplerin çeşidli var. Kimi fermuarlı, kimi düğmeli, kimi de şerit, kürk veya pli ile süsleniyor.

3. Truakar ceketler. Bunların u mumiyetle yuvarlak yakaları, dört cepleri var. Ve arkaları bol, birkaç senedir bu tarz ceketler model koleksiyonları arasında muhakkak kendini gösteriyor. Fakat bu senekiler daha fazla süslü. Bazılarının yakası kadifeden yapılıyor. Bazıları da başka kumaştan kesilmiş bandlarla süsleniyor. Şayed geçen seneden yeni kalmış bir truakar varsa onu kendi rengine uygun veya başka kumaşlardan bir yaka ile, bir kaç bandla yarınki moda uydurabilirsiniz.

Mahkemelerde

Beyoğlunda genç bir kadını öldüren Rahim sorguya çekildi

Katil meşhud suçlar kanununa göre muhakeme edilmek üzere bugün ağırcezaya sevkedilecek

Evvelki gün Beyoğlunda işlenen cinayetin faili Rahim, evvelki gece teslim olmuş, hakkındaki zabıta tahkikatı ikmal ve katil adliyyeye teslim edilmiştir.

Hâdisenin tahkikatına el koyan müd deiumumî muavini Fehmi, ilk nazarda karışık bir mahiyet arzeden cinayetin tahkikatını derinleştirmiş ve süratle tekemmül ettirmiştir.

Aklî vaziyetinde müvazenesizlik olduğunu iddia eden suçlu, dün Tabibi Adil Enver Karana muayene ettirilmiştir.

Maznun, yapılan isticvabı sırasında hâdiseyi tev'ül yoluna saparak, şunları anlatmıştır:

— Sabaha ile sevişirdik. Hâdiseden evvel iki gece benimle beraber kalmıştı. Ertesi günü yanımdan kaçtı. Bunun üzerine, ben de onların evine giderek, eski ricalarımı tekrarladım. Sabaha ile, benimle birlikte memlekete gelmesini söyledim. Teklifimi red ve bana küfür etti. Sonra, bütün ev halkı

üzerime hücum ettiler. Beni dövmeğe kalkıştılar. Ben de, onları korkutmak maksadile, şakadan tabancamı çektim. İşte bu sırada, silâh kazaen ateş aldı hâdis vukua geldi. Fakat, kasdı bir şekilde hareket ederek, bu suçu işlemiş değilim.

Katil Rahim, bugün cürümüşhud kanununa göre Ağırceza mahkeme sine verilecektir.

Bıçakla arkadaşını yaralayan suçlu tevkif edildi

Galatada Yağkapamında, arkadaşını Halidi bıçakla ağır surette yaralayan Mustafa hakkında zabıtaca yapılmakta olan tahkikat neticelenerek, suçlu adliyyeye teslim edilmiştir.

Galata sulh ceza mahkemesinde sorguya çekilen Mustafa:

— Halid ile aramızda kavga çıkmıştı. Benim de elimde kör bir çakı bulunuyordu. İtişip çekişme sırasında kaza ile Halidi yaralamış, demiştir.

Hâkim, sorguyu müteakib Mustafanın tevkifine karar vermiş, suçlu hakkında ilk tahkikat açılmak üzere 4 üncü sorgu hâkimliğine vermiştir.

Bursada bir kereste tüccarını öldürenler meydana çıkarıldı

Bursa (Hususî) — Mollafeneri denilen mahalde, Hamdi Mollanın koruluğunda kereste tüccarı Rizeli Osman paraya tamaen öldürüldüğünü bildirmiştim. Günlerce devam eden tahkikat sonunda bu cinayetin esrarı çözülmüş, eşkiyalıktan 4 seneye mahkûm edilerek müddetini ikmal edip çıkmış bulunan Rizeli Yaşar adında birisi katil suçile Ağırceza mahkemesine verilmiştir. Yapılan tahkikata göre hâdis şöyle cereyan etmiştir: O günlerde Yaşar, Osmanın kereste satarak yanında 600 lirası bulunduğunu tahkik etmiş ve Oflu kalaycı Hüseyinle sözleşerek kadın eğlencesi bahanesiyle Osman, Hüseyin tarafından kandırılarak bir akşam ezanından sonra hâdis yerine götürülmüş, Yaşar tarafından da bir parabellum tabancası ile öldürülmüş ve cebinden parası alınmıştır. Ertesi gün kalaycı Hüseyinin dükkanına gelerek Hüseyine yalnız sekiz lira vermiştir. Osman, Fadra köyüne gitmiş, 4 gün sonra orada yakalanmıştır.

16 yaşında bir esrarıcı

Bursa (Hususî) — On altı yaşında Sabatay oğlu Rafael adında bir yahudi çocuğu zabitanın şüphesini celbedecek bazı hareketlerde bulunmuş, bunun esrar içmekte olduğu anlaşılmıştır. Bir kahvede yakalanarak üzeri aranmış, cebinde bir miktar esrarla beraber bir ufak tabanca bir de bıçak bulunmuştur. Rafael hakkında tanzim edilen zabıt varakasıle adliyyeye teslim ve tevkif edilmiştir.

Bursada bir çocuğun karnı yarıldı

Bursa (Hususî) — İki yaşında bir köylü çocuğu evinde eline geçirdiği bir sopa ile oynarken her nasılsa yere düşmüş ve elindeki sopa karnına saplanmış, zavallı çocuğun midesini delmiş tir. Midesi dışarı fırlayan Ali derhal memleket hastanesine kaldırılmış, operatör Ekrem tarafından hemen yapılan bir ameliye ile yavrunun midesi yerine getirilmiş ve çocuğun hayatı kurtarılmıştır.

4 yaşında bir çocuk gözünden yaralandı

Halıcıoğlunda Sami adında 4 yaşında bir çocuk sokakta oynarken sol gözünün üzerinden yaralanmıştır. Küçük çocuk yarası ağır olduğundan Beyoğlu hastanesine kaldırılmış ve hâdis failini ortaya çıkarmak üzere tahkikat başlanmıştır.

Valide hanımın bodrumundaki çöpler tutuştu

Valide hanımın bodrumunda bulunan çöpler, bir sigara ateşinden tutuşmuş ve itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Bir çocuğa kamyon çarptı

Şoför Serkinin idaresindeki 3424 numaralı kamyon, Cerrahpaşa caddesinden geçerken Haçık adında bir çocuğa çarparak yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

Bir evin baca kurumları tutuştu

Bomontide Kır sokağında oturan Selâmi Yalçının odasında yanan sobanın tesiri ile baca kurumları tutuşmuş, yangın itfaiye tarafından söndürülmüştür. Ev, 8,000 liraya sigortalı olduğundan zabıtaca tahkikata başlanmıştır.

GÖNÜLİSLERİ

"Hollywood'a gitmek istiyoruz!,,

Bugün elimde geçen mektublardan ilkinin aşk oyunları ile alâkası yok.

Bu mektub Ankarada oturan iki arkadaş tarafından yazılmıştır. İmza yerinde birisi H. ikincisi de M ile başlamak üzere bir sürü harf görüyorum.

Bu okuyucularım bilmene kadar evvel bana bir mektub yazmışlar, içinde kim bilir ne kadar garib şeylerden bahsetmiş olacaklar ki benden:

— Evvelâ iyi yazmayı öğreniniz, şeklide sert bir cevap almışlar. Bu ikinci mektubları iyi bir yazı ile yazılmıştır ve ilk mektubun bir muzib arkadaşları tarafından yazıldığını anlatmaktadır. Asıl derdlerine gelince:

— Sinema san'atkarı olmak istiyoruz. Hollywooda gitmek arzusundayız. Şimdiden bir kumpanyaya angaje olamaz mıyız? Aksi halde nasıl hareket etmeliyiz? İki bin lira kadar masrafımız olacağını tahmin ediyoruz, işe nasıl başlamalıyız?

Safiyetin bu derecesine kızmamak için gülmelisiniz.

Şüphesiz Hollywooda gitmeden angaje edilenler vardır, fakat onları «yıl-

dız sıfatını kazanmış, sayısı mahdud bahtiyarlar arasında bulabilirsiniz. Okuyucularım kendi zarar ve kârlarına gideceklerdir, demektir. Fakat bunu da kolay sanmasınlar.

2000 lira yol parası iki arkadaş için bir defa azdır, fakat yettiğini farzedelim. Fakat bunu Amerikan parasına tahvil için bankaya gittiğiniz zaman sizden «kambiyo idare» sinin müsâadesini sorarlar. O dakikadan itibaren imkânsızlık başlamış olur. Kambiyo idaresine gidersiniz. Size Amerikada ne yapacağınızı sorarlar, anlatırsınız, o zaman da mevcut «dolar» olmadığını söylerler. Cebinize Türk lirasını koyup gidemezsiniz, hudud haricine müsâadesiz para çıkarmak yasaktır.

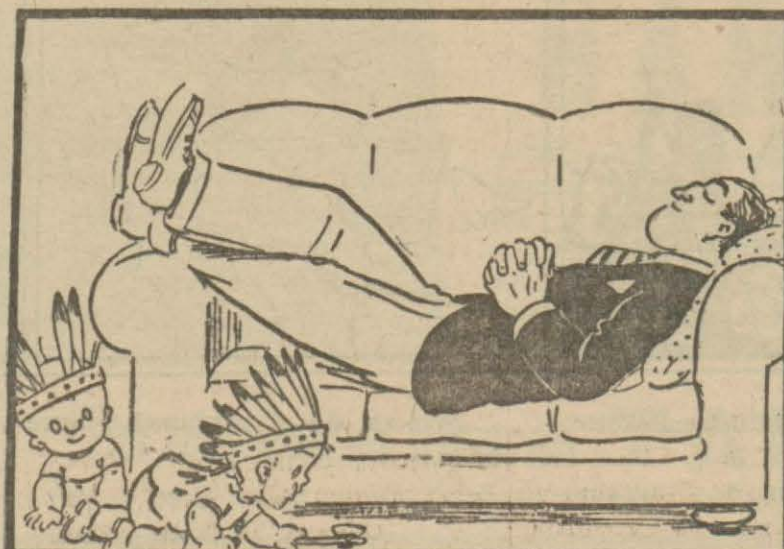
Fakat çocuklarım, bugün beni bu mevzu üzerinde görüşmeğe sevk etmek suretile, gönül işlerinden benden şifa bekliyen bir çok kişileri küplere bindirmiş olduğunuzu tahmin ediyor musunuz?

Sultanhisarda Bay «A.» ya:

Zenginini yolunu tercih ediniz. Her şeyden evvel yaşamak lâzım. Gönül işlerine sıra sonra gelir.

TEYZE

Bacaksızın maskaralıkları:

Vahşilerin baskını

Akdenizin hikâyesi

Eskiden Çok Büyük Sayılan Ve Bugün Sadece Bir Yol Olan Akdeniz Nege Sönüyor?

Yazan: Fransız mütefekkirlerinden Camille Mauclair

İtalyan sahillerinden Akdeniz

Evvence Akdeniz çok büyük sayılırdı. Eski gemiler, hatâ on dördüncü asrınkiler bile en gine açılıp bir sahilden karşı sahile geçmeyi gözc almazlardı. Sahil boyunca ağır ağır giderler, seyahat te uzun sürerdi. Sahil halkını ayıran o geniş mesafeler; milletleri birbirinden ayrı tutar ve âdet her milleti kendi âleminde uzlet ve inziva içinde yaşatırdı. Bu itibarla mesafenin uzunluğu bazı ideallerin müdafii idi. Halihazır her şeyi değiştirdi. Elde edilen sür'at sayesinde zaman ve mesafe mefhumu altüst oldu. Mesafenin kısalması milletlerin birbirine nazaran kolay ve daha çabuk birleşip anlaşacağı, kardeş olacağı ümidini u yandırdı. Fakat çok sürmeden inkisar bağına başladı. Birbirlerinden uzak ve bağımsız hale geldiler. Birbirine şüpheli, ihtilâf, hased ve rekabet olmağa başladılar. Birbirinden uzak ve bağımsız hale geldiler. Birbirine şüpheli, ihtilâf, hased ve rekabet olmağa başladılar. Birbirinden uzak ve bağımsız hale geldiler. Birbirine şüpheli, ihtilâf, hased ve rekabet olmağa başladılar.

Zamanla kin, hürs, tamah arttı. Eski den komşu veya rakib iki Akdeniz milleti arasındaki ihtilâf bunların birbirleriyle çarpışması biterdi. Başka milletler vasıta olmadığı için ona bigâne kalmışlar, talih ve istikballerini, geniş saydıkları bu dünyada, hâdisatın teccelliyatına bırakırlardı. Şimdi fikirler değişti. Milletler, kendi hududları içinde kendilerini daracak meskenlerde boğulmuş gibi görüyorlar. Dünyada boş sayılacak hiç bir yer yok. Buna rağmen bir iptilâ, bir fikri sabit halini alan sür'at mefhumu insanları, onun saadet vâdetmiyen hedeflerine çılınca koşuyor.

Bir zamanlar kıyılarında bütün dünyayı birleştirmiş gibi görünen Akdeniz şimdi küçük bir göl olmuş, korsanlık eser kalmamış, deniz tehlikesi de hiçe indirilmiştir. Büyük vapurlar, harb gemileri, birkaç gün içinde tayyareler, birkaç saatte, telsiz telgrafar da birkaç saniyede bir ucundan öbür ucuna gidiyorlar. Bu itibarla artık onun, ne genişliği, ne de esrarı kalmış -

Vaktile o hakiki medeniyetin, felsefe ile dinin denizi olmuştu. Bugün ise dünyayı, sırf, Atlantik ile Hindistanı birleştiren ve büyük devletlerin hürs yüzünden bölüşemediği, sırası gelince

de tayyarelerle, denizaltıları ve sabih torpillerle paylaşmaya kalkışacakları bir yol olarak alâkadar ediyor. Evet sadece bir yol, fakat sahillerinde yaşayan halkın hiç bir zaman erişemediği zenginliklere götürür bir yol. Eski Akdenizin mucizesi, kıyıları çevreleyen halkın fakirliğine rağmen, büyük şeyleri yaratmış olmasında idi. Bu halk, fakirlikten korkmuyordu. Çünkü ihtiyaçlarını elindekine uydurmasını biliyordu. İberyah sahilleri, Fransanın sahil eyaletleri, İtalya sahilleri, Yunanistan, Şimali Afrika sahilleri fakir memleketlerdi. Yalnız Nil nehri iki çöl arasında Mısırı yaşatabiliyordu. Bu gün bile gene öyledir. Akdeniz kıyıları üç bin senedir şarap, yağ, portakal, kiremit, biraz da buğday yetiştirir, bunları iktifa ediliyor, sanayi ve sanayiye yarayan ham maddeler hiç düşünülmezdi. Halbuki şimdi hep birbirine benzer mahsul mübadeleleri yapan ve hep aynı maddeleri hariçten getirtmeğe muhtaç olan bu memleketler arasındaki ticaret, gümrük tarifeleri rekabete müncer oldu.

Bir misal olarak petrolü ele alalım. Yer yüzünün en esaslî transit vasıtası ve motor harbinin biricik silâhı halini alan bu madde, Arabistan petrol membalarına sahip olmanın büyük ehemmiyetini açıkça gösterir. Yunanlılarla Romalılar eslahi cariha ve yelken devrinde bunun farkında bile değillerdi. İspanya ve Fransa petrol membalı olsa da bunlar Akdenizden ziyade Atlantığa tabi idi. İşte bunun içindir ki Roma; Akdeniz çevresinin iktisadî kifayetsizliğini anlayarak bir metod dairesinde kendine zahire ambarları temin etmek üzere askerlerini Gole, Tunusa, Asyaya Tuna ve Ren nehirleri istikametlerine göndererek ucu bucağı belirsiz kıt'alara yayıldı. Bu ölçüsüz genişleme yüzünden de nihayet parçalandı.

Şu halde Akdeniz sadece bir yol ve kin ve ihtirasın tamamen hallolunamadığı zuhurata tabi bir harb meydanıdır. Zira galib kim olursa olsun bu deniz onun emeğini ödemez. İnhitatı ile de kimseye fayda vermez. Bu suretle hayat kaynağı olmasına rağmen hürs ve tamah yüzünden kendini bir ölüm mıntakası haline getiren, intikamını sezdirmeden alır.

Faşist İtalya, Akdenizde Roma imparatorluğunun yeniden dirilmesi hayal ve ümidini kovalıyor. Fransanın ve İslâm âleminin varlığına ve Cebelütta-

lık, Malta, Kıbrıs, Filistin sahibi İngilterenin Süveyş gitmek için serbest yol hakkına rağmen «Akdeniz bizimdir!» diye iddia ediyor. Fakat Sicilya ile Rodosun mevcudiyetine ve kuvvetli denizaltı ve hava teşkilâtına rağmen bir harbe İtalyanın gerek muvasala hatları, gerek upuzun ve dar bir şekilde uzanmış olan ana toprakları hücumlara uğrayabilir. Almanya ile müttefik olması bile büyük zorluklara göğüs germeden harbedemez. Mısırın önünde İngiltere, Bizarte önünde de Fransa Habeşistan ile Trablusgarbi fena bir vaziyete düşürecek ve İtalyayı, hasımlarını bulmak için kendi üslerinden uzaklaşmaya mecbur edecek bir Akdeniz ablukası vücutte getirebileceklerdir. İşte o zaman İtalya, emperyalistlerin bir hayalden başka bir şey olmadığını görecektir. Onun şimdiden görünür bir tehlikeyi göze alarak birleştiği Almanya, Akdenizde sahili bulunan Avrupa devletlerinin de sürükleneyeceği ve İslâm milliyetperverlerinin hazırlayacağı kıymlarla nerede karar kılacağı belli olmayan bir umumî felâkette bakılm kendisini ne dereceye kadar takip edecektir?

Açıkçası Akdeniz limanları gittikçe düşüyor. Eski zamanlarda bu deniz bütün sahillerini transitle yaşıftı ve sahil halkı; olanca gayretini, korsanlık devrine kadar, inhisarı elden ele geçen, bu transittin serbestisine hasretti. Finikelilerden Kartacahlara, Romalılardan Venedik ve Cenevizlere gelinceye kadar geçen otuz asır içindeki bütün deniz muharebeleri ve deniz hâkimiyeti rekabetleri de hep bu yüzden oldu. Fakat bu transit de şimal limanlarına nisbetle gittikçe azalmaktadır. Evvelce adı sanı olmayanlar şimdi büyük san'at milletleri halini aldılar. Amerika keşfolundu. Avrupa - Amerika mübadelesi, Akdeniz limanlarına uğramadan İngiltere, Holanda ve Alman limanlarına vasıtasız yapıyor. Roma - Berlin mihreri İtalyanları, Alman transittinin Triyeste ve Cenevizden geçeceği ümidine düştürdü. Fakat Triyeste daha şimdiden durgunlaşıyor ve komşulukları tehlikeli sayılan Brennerdeki Almanların bunu telâfisi de hoş görülüyor. Eğer Alman hükümeti kalkındıktan sonra kendine bir felâkete mal olan Şarka doğru yürümek hülyasında yeniden ısrar ederse Tuna nehri yolunu takip edecek ve Cenub

(Devamı 13 üncü sayfada)

Niyet çeken kuşlar senede 600,000 niyet kâğıdı sarfediyorlarmış!

Kuşcular: "Biz falcılık yapmıyoruz. Ortada suç varsa bizim değil, kuşlarıdır. Mahkemeye bile gittik de beraet ettik., diyorlar

Nuruosmaniye camii avlusundan geçiyordum. Her zaman gördüğümüz küçük satıcıların bağıra bağıra etraflarına topladıkları kalabalık bugün de bir başka köşede görünüyordu.

Nuruosmaniye camii avlusu satıcılarını bilmiyen, görmiyen yok gibidir. Bunlar ya otomatik kravat çengelleri, ya otomatik nakış yapan iğneler, yahud da kumaş üzerine istediğiniz fotoğrafı massetirecek sabunlar satan adamlardır. Mallarının hususiyetlerini ballandırarak anlatırlarken geleni geçeni bunlardan birer tane almağa teşvik edici sözlerle oyamağa çalışırlar...

Bugünkü kalabalığın sebebi başka idi. Tam baskülcünün karşısında duran bir kuş niyetçisi halkı etrafına toplamıştı.

Her zaman, her yerde tesadüf ederiz. Yolun bir kenarında dururlar, hiç davet etmeden müşteri beklerler.. dört beş gözülü kafeslerinin içerisinde muhtelif cinslerde kuşlar, hayvanlar vardır. Bunların en orijinallerini seçerek kafeslerin üstlerine oturturlar.

Ben de kalabalığın içine karıştım. Adam kapaklardan birini açıyor, çıkan kuşa bir darı uzatarak, önündeki aralıklara sıkıştırılmış kâğıdlardan bir tane çekti - riyordu. Ve kâğıd sahibleri, okumak bil - lenler okuyarak, bilmiyenler ise niyetle - rini ya oradakilere okutarak veya çantalarına koyarak uzaklaşıyorlardı.

Niyetçi ile konuşmağa vesile olsun diye kafesin üstündeki küçük kırmızı ibikli İspenç horozunu işaret ettim:

— Benimkini bu çeksin! dedim.

Adam:

— Başüstüne o çeksin!

Cevabını vererek eline bir mısır tanesi aldı, hayvanı kâğıdların arasına bırakarak:

— Sen çek oğlum, aslanım, haydi haydi durma! sözlerle okuyarak teşvik etti. Çıkan niyetim hiç te fena değildi!..

Niyetim yeşil kâğıdı ve 50 numaralı idi.

Üstünde şu yazıları okudum:

«Ey bu niyeti okuyan, senin talihin açık. Fakat arkadaş çihetinden şansın yok. Aleyhinde bulunanlar çoktur.. onların sözlerine kulak asma.»

Yarım saat geçmeden kalabalık dağılmıştı. Kuş niyetçisinin etrafında üç dört kişi kalmıştı. Her halde bunlar da müşterileri kızdırmağa memur adamları idi. Kuş sahibine sordum:

— Bu kuşlar herkesin şansını nasıl tayin edebiliyorlar?..

— Ediyorlar işte! dedi.

— Nasıl?..

— Nasıl olacak... Onları biz terbiye ederiz. Bir kuş vazifesine kolay mı alışıyor, sanırsınız?

— Peki onları nerelerden alırsınız, ne tarzda terbiye edersiniz?

— Yenicamideki kuş pazarından satın alırlar.

— Çok mu pahalıdır?

— On beş, yirmi liradan, elli, yirmi beş kuruşa kadar bulunur. Bir de kuşların moodsuna göre pahalaları biçilir. Bir mevsim bakarsınız çaylak geçer, bu on beş liradan fazla para eder.. bir de kuşların ustası, eskisi makbuldür. Arkadaşlardan biri, diğer birinden bir çaylağı 25 liraya satın aldı.

Kuş var bir saatte terbiye edilebilir, gene kuş var ki çok kalın kafalıdır, insanı pek fazla uğraştırır.

— En aksi olanı?

— Florya...

— Tavşan, kobay, bunlar güç mü terbiye edilir?

— Hayır. Öteki kuşlar kadar zaman sarfederiz.

— En makbul hangisidir?

— Bizim aramızdaki itikada göre kartala çektiren çok para kazanır.

— Neden?

— İşte öyle, kim bilir!

— Günde ne kazanırsınız?

— Gün olur, mevsim olur lirayı çıkarırız. 50-60 kazandığımız günler az. Yirmi beş kuruş çıkarırsak ne âlâ!..

Nuruosmaniye avlusundan bir köşe

— Kaç senedir bu iştesin?

— Dört beş sene oluyor. Boş durmak tansa ne yapalım ekmek, tütün parası ç kıyor...

— Bu niyetleri kimler yazar?

— Biz yazıyoruz. Bir çokları da evvelce yazılmıştır. Bizden evvelki kuşcular düzmüşlerdir. Bunların birer kopyası matbaada durur. İlâve edilecek olursa yazar veriz. Bu kâğıdları vaktile Tah - takede bir Arnavuddan tedarik ederler - miş. Şimdi Babıâlide bastırıyoruz.

— İstanbulda kaç kuş niyetçisi var?

— On beşi geçmez. Yazın Anadolu da gezeriz. Oldukça da iş yaparız. Fakat esaslî işimiz İstanbuldadır.

Adı Ahmed olan bu kuş niyetçisinden kendilerine aid bir hikâyeye de dinledim.. Daha adliye sarayını yanmadan çok evvel şimdi ölmüş bulunan İlahi imsinde birini niyetçiliğin de bir nevi falcılık olduğu iddiasıyla mahkemeye vermişler. İlahi müdafasında şöyle mukabele etmiş:

— Ben falcılık etmiyorum. Kuşlara niyet çektiyorum. Bu kuşlar da benim emeğime mukabil bana vazifelerini ifa ediyorlar. Onları ben terbiye ediyorum. Kendilerine rahat, kolay bir hayat temin ediyorum. Zahmetsiz vücutte getirilen bir yuvada yaşıyorlar. Yiyecekleri önlerin de...

Elbet ben de onlardan hizmet bekliyeceğim. Bu hizmetleri de müşterilerimin gönüllerindeki arzulara göre birer kâğıd çekmektedir.

Bu hareketim hiç bir zaman suç sayılmaz. Ben fal bakmıyorum. Eğer ortada bir suç varsa benim değil kuşlarındır.

Davanın sonunda İlahi beraet etmiş. Bütün niyetçiler de rahat bir nefes almışlar.

Ahmed:

— Öyle ya diyor, müşteriler bize bir kuruş veya yüz para uzatırlarken kuşlardan alacakları cevablara inanmaya bilirler. Biz onlara dil döküp onları kandırıyoruz. Geliyorlar, gönüllerine rahatlık verecek bir damla yalancı kuşların gagaları ile çektikleri kâğıdlardan bekliyorlar.

Para kazanmak ile teselli bulmak ihtiyacından meydana getirilmiş bu küçük çaptaki esnaflığın mahiyeti işte bundan ibaret!..

Merak ettim, bu kuşların çektikleri niyet kâğıdlarını basan matbaayı buldum. Anladım ki bütün Türkiye'de senede 600 bin tane niyet kâğıdı sarfediliyor - muş...

Neriman Hikmet

4 yaşında bir çocuğun deviri iji manga'dan yangın çıktı

İstinyede, Emirgân caddesinde oturan Ali Yılmazın 4 yaşındaki oğlu Ersun, odada yalnız bırakıldığı bir sırada mangalı devirmiş, sıçırıyan ateşlerle yorgan ve yastıklar tutuşmuştur. Ateş, evde bulunanlar tarafından söndürülmüştür.

Millî Şef dün beş saat müddetle İstanbulluların derdlerini dinlediler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Kırdar, İstanbul kumandanı General Halis Bıyıktaş, General Ali Fuad, Osman Tufan, Bolu mebusu Fethi Okyar, emekli General Ali Hikmet, Fuad ve Refet, şehrimizde bulunan mebuslar, Emniyet Direktörü, Üniversite Rektörü, Müddeiumumi, Millî Şefin hemşiresi Bn. Seniha, biraderleri ve akrabası, matbuat erkânı göze çarpyor ve bunlardan başka resmi daireler ileri gelenleri, Üniversite öğrenciği, Darüşşafaka mektebi ve istasyonu dolduran binlerce halk, Millî Şefi karşılamak için sabırsızlıkla bekliyordu.

Dahiliye Vekili Faik Öztrak, Millî Şefi şehir hududunda karşılamak üzere Pendide gitmişti.

Tren gara girerken

Reisicumhuri getiren tren, tam saat 10.20 de istasyona girdi. İstasyonda sırayla dizilmiş bulunan istikbal heyetinin başında Vali, generaller bulunuyordu.

Millî Şefi, Vali, İstanbul komutanı ve Emniyet Direktörü, vagonun merdiveninde karşıladılar. Bn. İnönüye Bn. Lütfi Kırdar bir buket verdi.

Reisicumhur he razamanki sevimli tebessümü ile kendisini karşılamaya gelenleri selâmladılar ve iltifatla bulundular. Millî Şef, Üniversite gençliğinin önünden geçerken gar, alkıştan çınlıyordu. Üniversiteli gençler: «İsmet İnönü çok yaşa» diye bağıyorlardı.

İnönü çok beşuş, çok neş'el bir halde: «Sizler de çok yaşayın!» mukabelesinde bulundular.

Gençliğin ve halkın samimi ve candan tezahüratı arasında gardan çıkan Millî Şefi merdivenden rıhtıma kadar dizilmiş bulunan Darüşşafaka gençliği karşıladı.

Denizbank vapurunda

Reisicumhuru, Dolmabahçe sarayına götürülecek olan Denizbankın Suvat vapuru, Haydarpaşa rıhtımında hazır bir vaziyette bekliyordu.

İsmet İnönü ve maiyetindeki zevat, gençliğin ve halkın içten gelen sürekli alkışları arasında vapura bindiler. Suvat, tam 10.35 te Dolmabahçeye müteveccihen hareket etti ve saat 11 de rıhtıma yanaştı. Reisicumhur beraberindeki zevatla Dolmabahçe sarayını teşrif ettiler.

Dolmabahçede

Millî Şef sarayda öğle yemeğini yedikten sonra saat (15) e kadar istirahat buyurdular.

Yukarı katta bulunan büyük salonda İstanbul kazalarını temsil eden otelci, sinemacı, çökeçi, firmacı, sanayici vesaire gibi muhtelif meslek ve san'at erbabu, kaza kaymakamları, Parti mensubları toplanmışlardı.

Millî Şef İsmet İnönü saat 15 te salonu teşrif ettiler.

Salonda hazır bulunanlar, hazırlanan karnapelerde yerlerini almışlardı. Ortada büyük bir masa vardı. Yeşil çuhadan bir örtü ile kaplanan masanın üstünde İstanbul muhtelif harita ve krokîleri bulunuyordu. Not almak için kâfi miktarda kâğıt desteleri ve kalemler konmuştu. Masanın ortasında yeşil fanuslu bir masa lambası bulunuyordu.

Halkla temas

Millî Şef salondan içeri girince, kendisini karşılamak için ayağa kalkan hazırlanmış oturmalarını rica ettiler.

İsmet İnönünün refakatlerinde Dahiliye Vekili Faik Öztrak, Kütahya mebusu Vedid, eski yaverleri çiftçi Fikret Ath ve muharrir Nasuhi Baydar bulunuyorlardı.

Millî Şef, Vali Lütfi Kırdara:

— Kaç kaza var? diye sordu

Vali:

— On bir! cevabını verdi.

Millî Şef:

— O halde, buyursunlar, konuşalım!

dediler ve ilâve ettiler: Birer birer gel-sinler...

Sinemacıların söyledikleri

İlkönce Beyoğlu kazasından söz söyliyecek olanlara başlandı. Evvelâ sinemacı Naci İpekçi İsmet İnönü tarafından kabul edildi. Reisicumhur, Naci İpekçiye hitaben:

— Gel oğlum, karşıma otur, dedi ve sormaya başladı:

— Ne iş görüyorsunuz?

— Sinemacıyım.

— Anlat bakalım, ne söylemek istiyor-sun hızlı söyle.

Naci İpekçi cevap verdi:

— Sinemacılık iyi bir yolda yürüyor. Halk râğbet ediyor. Vergilerin inmesi hem halk ve hem sinemacılar için faydalı oldu. Hükümetin bu hususta gösterdiği kolaylıktan memnunuz Sinemacıların bu sene vüzleri güldü. Vaziyetimiz iyi. Hiç bir şikâyetimiz yok. Belediye ve kaza kaymakamı, bütün arzularımızı is'af ediyor. Fakat bilhassa fiatların inmesi üzerinde ısrarla durmak isterim. Bundan çok müşbet neticeler hâsıl oldu.

İsmet İnönü, vakit vakit not alıyorlar-dı. Tekrar sordular:

— Sinemalar geç vakte kadar açık ka-lyorlar mı?

— Muayyen olan saatte yani 11 de pay-dos yapıyoruz. Filmler on birde bitiyor. Halkın çıkması da bir çeyrek sürüyor. On biri çevre gece kapıları kapamış bu-lunuyoruz.

— Demek geç kalmıyorsunuz? Ben An-karada birkaç kere gecikildiğini gördüm-de... O halde iyi. Esasen, dünyanın hiçbir yerinde sabâhları kadar oturulmaz. Ca-lıskan memleketler, saat 23 te her işleri-ni bitirmiş olurlar ve bu lâzımdır.

Terbiyevî film meselesi

Ben, ötedenberi bir şikâyet istirdim, çocuklar için terbiyevî film getireme-kten bahsedilir. Siz, terbiyevî filmi bul-mak, çekirmek için ne düşünüyorsunuz?

— Programa ilâve olarak gösterilebilir.

Hususî seansa kimse gelmiyor.

— Kimse gelmiyor amma çocuklar için bulamaz mıyız?

— Hiçbir şirket bunun ile meşgul ol-muyor.

Vali Lütfi Kırdar:

— Amerikada varmış, dedi.

Naci İpekçi cevap verdi:

— Bütün şirketlerin filmleri bize gel-ir. Olsa bilirdik. Şirketler, ticari mahiyette-dirler. Fazla meşgul olmazlar.

Millî Şef sordu:

— Yani bu mesele ameli kıymetli olma-yan nazarat mahiyette bir temenni midir? Bevhude yere mi üzülmüyoruz? Yahud biz çaresini mi bulamıyoruz? Çocuklarımızın hem sıhatleri ve hem ahâkları tehlike-ye mi maruzdur?

— Evvelce Almanyada terbiye filmleri ile uğraşan müesseseler vardı. Onlar da şimdi propaganda filmleri yapıyorlar.

— Bol çocuk filmi çıkarmıyorlar mı?

— Maatteessüf, hayır.

— Her fırsattan istifade ettiniz mi?

— Her zaman, her sevhahatimizde uğ-raştık. Bir çoklarını getirttik. Fakat mü-temadiyen aynı şeyleri göstermek çocuk-ları tatmin etmiyor.

Bizim filmciliğimizin neye

inkışaf etmiyor?

— Bir şey soracağım. Bizde filmcilik inkışaf etmiş midir?

— Bizim seviyemizde olan hükümetler bizim kadar da yapmamışlardır.

— Niçin endüstrimizi kuramıyoruz?

— Harice film satamıyoruz. Dahilî is-tihlâk ile de masraf korunmuyor. Lisan meselesi... Yalnız Yunanistan, Mısır, Su-riye filmlerimizi alıyor.

— Bir film kaç çıkıyor?

— Otuz bin liraya.

— Dahilde kendi filmlerimiz râğbet görüyor mu?

— Az masrafla film yaparsak, ancak hayır görebiliyoruz. Evvelce büyük mas-raflar ettik ve zarar gördük. Şimdi ecne-bi filmleri de türkçeleştiriyoruz. Böylelik-le Türkiyenin her tarafında faydalı bir faaliyet göstermiş oluyoruz. Esasen yerli film yapmak için bol artist bulamıyoruz.

— Türkiye, senede film için harice ne kadar para verir?

— Senede 250 film alıyoruz.

— Bunlar için ne kadar para veriy-o-runuz?

— Tetkik ve tettebbü lâzım.

— Tahminen?

— İki yüz elli bin lirayı bulur.

— Biz, ne kadar film yapıyoruz sene-de?

— Bu sene üç film yaptık.

— Ne farkeder?

— Üç film m malkyeti 60-70 bin lira kadardır.

— Türkçeyi çevirdikleriniz de dahil mi?

— Hayır, haric.

— Ne kadar çeviriyorsunuz?

— Gelecek sene programımızda beş film var.

— Yerli filmler için, endüstrimizi kur-tarmıyor diyordun.

— Masrafı kısıttık. O zaman dahilde kurtardı. Fakat harice yollamadık. Bü-yük azametli film yapmak kabil değil.

— Hangi memlekette geçiyor türkçe filmler?

— Yunanistanda.

— Çok güzel. Başka?

— Mısrıda, Suriyede, Irakta, İranda.

— O halde epey müşteri var. Türkçe film bulunursa istiyorlar mı?

— Fakat onları memnun edecek büyük filmleri yapmağa mal vaziyetimiz kâfi değil.

— Ne kudrette olmak istiyorsunuz?

— Beher film için 60-70 bin lira lâzım!

— Amma Avrupalılar, Amerikalılar milyolar sarfediyorlar.

— Onlar, bir filmin bir sahnesi için binlerce metre çekerler, biz ise daha az. Artist yevmiyesi, elektrik sarfiyatı da o-na göre.

— Bunu veremiyorsunuz, öyle mi? Ne kadar masraf yaparsanız sizi kurtarır?

— 20 bin liradan yukarı kâr bırakmaz.

— Diğer memleketler böyle yapıyorlar mı? Meselâ Macaristan.

— Bize filmleri gelmiyor.

— Dünyanın her tarafında var amma.

— Almanca çeviriyorlar, müşterisi onlar.

— Komşu memleketlerde film endüs-trisi ne halde?

— Hiç birinde yok. Yalnız Mısrıda var.

— Güzel mi?

— Bol para sarfediyorlar amma daha bizim derecemizde film yapamadılar.

“Niçin seyyar sinemacılık yapmıyorsunuz?,”

— Niçin seyyar sinemacılık yapmıyo-runuz? Seyyar tiyatro trupları var... Köylere gitmeğe niçin heves etmiyorsun-uz?

— Bu imkânsızdır. Bizden bir şehir için film kiralarlar, on şehirde gösteri-ler. Bu, başka bir san'attır. Bizim için kontrol kabil değildir. Onun için Firka sinemalarına, Halkevleri sinemalarına film gönderiyoruz. Kendi makineleri var, gösteriyorlar.

— Seyyar olarak yapabildiğiniz bu, öy-le mi?

— Evet.

— Bu vaziyetin ıslahı ihtimali var mı?

— Vardır.

“Çiftçi için film yapamaz mıyız?,”

— Resmî vasıtaların seyyar sinemacı-lığa yardım edebilmesi için filmde mak-sad olmalı. Terbiye, siyaset vesaire... Bunları yapabilir miyiz? Meselâ çiftçi için öğretici filmler...

— Bunu bizim sermayelerimiz yap-maz. Çünkü kâr getirmez. Ufak sermaye ile sinemacılığa bu şekil verilemez.

— İstedikimiz gibi terbiyevî, siyasi filmler yapmak için ne kadar para ister?

— Bu, yalnız para meselesi değildir. Bu işten anlıyan rejisör, pedagoğ lâzımdır. Biz tüccarız.

— Ne gibi engeller var?

— Evvelâ, para.

— Takriben ne kadar?

— Yanlış olur diye söyleyemeyeceğim. Hiç düşünmedim bunu. Sonra teknisyen meselesi...

— Yani?

— Eser meselesi, rejisör meselesi,

— Eser elde olursa sinemayı çevirecek adam yok mu?

— Yok. Avrupada da öğretici filmler için pek az teknisyen vardır.

— Artist bulunuyor mu?

— Fennî film için artiste ihtiyaç yok-tur.

— Terbiyevî film için?

— Vardır. Fakat pek az. Daima aynı artistleri kullanmak mecburiyetindeyiz.

— Diğer milletler, Türk film mi ist-iyorlar, yoksa türkçeleştirdiğiniz filmleri mi?

— Türkçeleştirdiklerimizi zaten gönde-

remeyiz. Filmin âmilleri razı olmazlar.

— Peki oğlum, teşekkür ederim.

Otomobilcilerin derdleri

Naci İpekçi ayrıldı. Motörlü nakil va-satıları cemiyeti reisi Hakkı Erdemir ça-ğırıldı.

Millî Şef İsmet İnönü dedi ki:

— İşin, san'atın hakkında fikir ver ba-kalım?

— San'atın en mühim ihtiyacı, en mühim meselesi parça, yani yedek ak-sam meselesidir. Memleketimizde motör-lü vasıtalar ihtiyacı var. Fakat maale-sef parça bulamıyoruz. Anadolunun her hangi bir köşesinden parça istiyorlar. El-lerde otomobiller kırılıyor... Fakat iste-dikimiz aletleri bulamıyoruz.

— Parçayı bulamıyorsunuz, öyle mi?

— Evet.

— En çok hangi markalar revaç bulu-yor?

— Elimizdeki mallar, Amerika mamu-lâtıdır. Râğbet bulunan bunlar. Son za-manlarda ise parça gelmiyor. Anadolun-un her yerinde motörlü vasıtalarla nak-liyat yapılmak isteniyor, yapılıyor. Fak-at bunlar yenilenemiyor. Türkiyenin bütün nakil vasıtaları, kamyon ve oto-büsleri, parça yokluğu yüzünden fevka-lâde müşkülât karşısındadırlar.

— Hangi markalar?

— Doç, Ford, Şevrole, Kraysler... He-men hepsi Amerikan mamulâtı.

— En çoğu Ford mu?

— Hayır. Anadoluda Şevrole çok tu-tulmuştur. Zaten, Amerikan mamulâtı, dünya otomobil rökörünü kırmıştır. Sade Türkiye'de değil, dünyanın her tarafında bu markalar tutulmuştur. Alman, Fran-sız malları o kadar sürülmez. Fakat söy-lediğim gibi bunların parçaları gelmiyor.

— Neden Amerikadan almıyorsunuz?

— Gelmiyor.

— Niçin?

— Döviz meselesi. Burada ise bunlar yapılamaz, imkânsızdır. Amerikadan da gelmiyor, piyasada bulunmuyor. Bulun-sa bile nadiren ve pahalı olarak

— İhtikâr var, öyle mi?

— Evet.

— Niçin Amerikadan alıyorsunuz oto-mobilleri?

— Daha sağlam, daha ucuz. Biz, zaten şasi getiriyoruz. Karoseri burada yapı-lyor.

“Otomobil yedek parçalarını burada yapamaz mıyız?,”

— İstanbulda bir Ford müessesesi var-dı. Duruyor mu?

— Duruyor.

— Parçaları yapamaz mıyız burada?

— Yapıyoruz! Fakat çeliğe o suyu veremiyoruz. Büyük teşkilât ve para me-selesi...

— Çelik alalım, yapalım.

— İş çelikte değil, teknik işçilikte. Ka-ba işleri yapıyoruz. Otomobilciliğin ince tarafları vardır. En mühim ricamız bu.

— Benzin için bir şey söylemez misin?

— Evvelce pahalı idi, şimdi indi. Beş litre benzin 120 kuruş iken şimdi 76 ku-ruş. Hükümet bu mesele ile alakadar ol-du, memnunuz.

“Motörlü vasıtalar artıyor mu?,”

— Motörlü vasıtalar artıyor mu?

— Artması lâzım.

— Lâzımı bırak. Artıyor mu?

— Artıyor.

— Tamir san'atı ne halde?

— Ufak mikyasta tamirhaneler var.

— Ne tamir edersiniz?

— Motör vesaire... Sökeriz, yenisini koyarız. Hepsinde muvaffak oluyoruz. Yalnız dişlilerde muvaffak olamıyoruz. Ya sert oluyor, yahud peynir gibi yumu-şak...

— Anadoluda tamir meselesi nasıl hal-lediliyor?

— Buraya gelip alırlar.

— Anadoluda büyük tamirhaneler yok mu?

— Var.

— Nerede?

— Eskişehirde, Trabzonda, İzmirde... Onlara lâzım olan parçaları buradan ist-erler. Göndeririz, yaparlar.

— Peki, teşekkür ederim.

Fırıncılar diyorlar ki

Hakkı Erdemir yasine oturdu.

Millî Şef:

— Gel bakalım Ahmed Rıza Tolay, de-di ve şöyle başladı:

— Anlat oğlum... Ne iş yapıyorsun?

— Fırıncıyım.

— Bu san'atı bilir misin?

— Evet.

— Amele misin, sermayedar mı?

— Sermayedarım. Amelelikten yetiş-tim. Küçükten başladım işe... Evvelce si-midcilik yapardım. Şimdi ekmek fırını-m var.

— İstanbuldaki fırınlar ne kadar?

— Yüz seksen iki tane.

— Nerelisin?

— Safranbolulu.

— Peki. Anlat bakalım.

— İstanbulun günde 3000 çuval un sar-fiyatı var. Şehirde 182 fırın mevcud. Bi-sene evvel bu miktar 190 dan fazla idi. Fakat zarar ettiklerinden kapattılar.

— Neden?

— Fırıncılar çok, un az.

— Ne için? Un vermiyor mu Belediye?

— Hayır. Kâr azdır. Biz de rekabet ya-parız.

Vali Lütfi Kırdar bu noktada narka da-ir izahat verdi. Ahmed Rıza Tolay sözle-rine devam etti:

— Fihakika Belediyenin verdiği ücret azdır. Zarar ediyoruz. Fırıncıları tahdid etmeli. Nitekim Yunanistanda, Roman-yada tahdid etmişler. Bizde ise bu yok.

Vali Lütfi Kırdar gene söze karşılal dedi ki:

— İstanbulda fırın çok. Bu sebeble, fı-rıncılar tahdid edilirse kâr ederler. Çünkü beher fırına çok ekmek isabet eder. İs-tanbulda yüz fırın olmalı.

Fırıncı Ahmed Rıza Tolay:

— 130 olmalı, dedi.

Vali Lütfi Kırdar devam etti:

— Yahud, dediği gibi 130 olmalı. Sih-hiye Vekâleti evvelce eczaneleri tahdid etmişti. Fırıncılar da şimdi aynı şeyin yapılmasını istiyorlar.

İsmet İnönü sordu:

— Halk ne kazanır bundan?

— İmaliye ücreti iner.

— Ne farkeder?

— 20 para kadar.

Reisicumhur:

Millî Şefin İstanbulu teşriflerinden intibalar

1 — Ankaradan hareket

2 — Haydarpaşada trenden iniş

3 — Gıda Fethi Okyara iltifat

4 — Üniversite gençleri arasında

5 — Meb'uslara iltifat

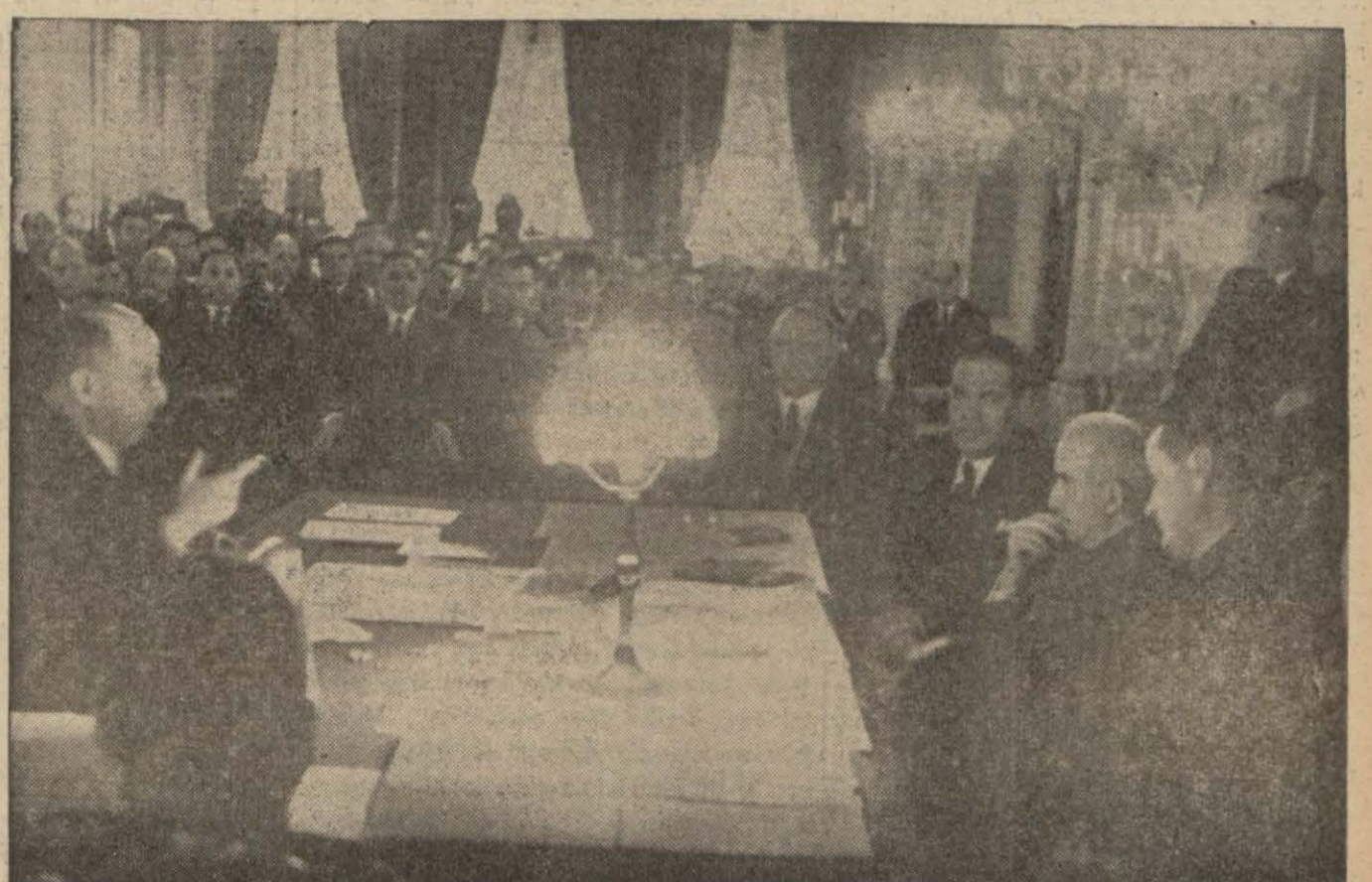
6 — Gıdanın ayrılışın

7 — Vapurda Fethi Okyarla beraber

8 — Dolmabahçe sarayına ziyareti

9 — Halkın dardlarını dinlerken

Millî Şef dün İstanbulluların derdlerini dinlediler

(Baştarafı 8 inci sayfada)

ke bir hale getirdiler. Eskiden ne istersek alırdık, şimdi vermiyorlar. Parasını nasıl göndereceksin? diyorlar. İngiltere, Belçika, Fransa mal yollamıyor. Elimizde bir Almanya var. Biraz da Çeko-Slovakya ve Holanda ile İtalya... Hususî takas kanunu, iş vaziyetini bozdu.

— Misiller söyle.
— Hususî takas gayri Türklerin elinde... Birkaç Musevi tacirin inhisarı altında. Komplike hesablara bizim aklımız ermiyor. Takas almak için Musevi tacirlere gitmek mecburiyetindeyim. Yüzde seksen takas vermek için...

— Anlat, ne demektir o?
— Klering zorluğu. Gümrükte mallar bekliyor. Bir, iki, üç ay geçiyor. Merkez Bankasına para depozito edersek ancak 26-28 ay sonra alabiliyoruz. Klering de serbest değil. Takas işi ise çok müşkülür.

— Meselâ?
— Meselâ, İngiltereden bin İngiliz liralık makine getirecektim. Altı ay evvel sipariş verdim. Ozaman takas yüzde 35 idi. Bugün mal gümrükte duruyor. Malı vaktâ sattım, fakat müşteri henüz çıkarılmadı. Takas ise şimdi yüzde (75) e çıktı. Müşterim, bana, farkı sen ver, diyor.

— Fark ne ediyor?
— (1000) lira (1350) olmuştu. Şimdi ise (1850) ye çıktı.

— (850) lira ne oluyor?
— Takasçıya gidiyor.
— Senin kesenden ne çıktı?
— 1850. 1000 i fabrikanın, 850 lira da mütevasstın.

— Hangi mal üzerine takas olacak? Biler misin?
— Ekseriyetle bilmem. Zaten takas a leyhimizdir. Hemen hemen müşteri bulamıyacağımız mallar üzerine yapılmıştır.

— Aradaki fark nereye gidiyor?
— Bir kısmı ihracatçının ziyanına tekkabül ediyor. Bir kısmı da mütevasstın. Bunlar ekseriyetle birkaç kişidirler.

— Umumî kontenjan mı iyidir, hususî kontenjan mı?
— İkiisi de zararlı.
— Nasıl düzelteriz bu vaziyeti?
— Azetmiştik. Çaresi elimizde değil.

Beynelmül buhran... Meselâ Romanya, petrolunu, buğdayını ihraç edemiyor. Yunanistan da aynı vaziyette.

— Biz de çok ızdırab çeken milletler arasında mıyız?
— Evet.
— Çaresi?
— İthalâtçılar, ihracatçılar bir araya gelip konuşmalı, halle çalışmalıyız. Esas derd de para derdidir.

— Pekî. Teşekkür ederim.
Said Dorman yerine oturdu. Fakat İsmet İnönü kendisini tekrar çağırdı ve umumî kontenjan ile hususî kontenjanın farklarını yeniden sordu. Said Dorman dedi ki:

— Blokaj yok. Umumî kontenjanın mahzurları çok. Memleketin kredi ihtiyacına da temas edeceğim. Bugün Almanya'dan fabrikalar hesabına komisyonculara, tacirlere gönderilen mallar için Merkez Bankası 3 veya 6 ay için müsaade veriyor. Getirilen mallar, yazı makinesi, motör vesairesidir. Malın cinsine göre 6 ilâ 12 ay vade vermek lâzım. Tüccar daha malı satmadan, parasını vermek mecburiyetinde kalıyor.

— Çaresi nedir bunun?
— Fabrikanın tediye şartlarını Merkez Bankası da kabul etmeli.

Sıra otelcilerde

Beyoğlu kazası namına söz söyleyenler bitmişti. Şimdi sıra Eminönü kazası namına derdlerini anlatacaklara gelmişti. Özipekpalas oteli sahibi Osman Bilir çağırıldı.

Millî Şef sordu:
— Nerelisin?
— Bigalı.
— Kaç senedir İstanbuldasın?
— 25 senedir.
— Kaç senedir iş yaparsınız?
— 21 senedir otelciyim.

Vali Lütfî Kırdar:
— Sirkeçide çok güzel bir oteli var, dedi.

İsmet İnönü devam etti:
— Âlâ. Okuyup yazman var mı?
— Var.
— Otelin kaç kişilik?
— 50.
— Tabii konfor var.

— Sıcak su, soğuk su, her odada telefon.
— Yemek veriyor musun?
— Evet.
— Ücret.
— Hepsî dahil 3,5 lira.
— Hepsî hariç olursa? Yalnız yatmak?
— 2 lira.
— Daima müşterin var mı?
— Var.
— Ecnebilirden?
— Onlar da gelirler. Yalnız personel işinde müşkülât çekiyorum. Garsonlar, hep meyhane garsonu. Halbuki otel garsonluğu çok farklıdır.

— Ne yapmalı?
— Mekteb açmalı. Başka memleketlerde bu var. Meselâ Yunanistan'da 700 talebelik...

Vali:
— Bir garson mektebi açmağı düşünürünüz, dedi.
İsmet İnönü sorgularına devam etti:
— Başka?
— Yeni otel binaları lâzım. Sirkeçideki bütün oteller ahşap ve eski. Fakat sermaye sahipleri otel yapmıyorlar, apartıman yapıyorlar. Bu, daha kârlı. Otel vapınları, birkaç sene vergiden muaf kılmalı.

— Anadolu'daki oteller hakkında bir fikrin var mı?
— Müşterilerle şikâyet ediyorlar.
— Otelin teminliği personel meselesi midir? Yoksa sermaye meselesi mi?
— Evvelâ otelciler, otelcilikçe anlamadılar.

— Yani?
— Otel isletecek adam yok.
— Başka?
— Tercüman meselesi var. Vapur acentaları meselesi var.
— Ne yapmalı?
— Kolaylık göstermeli. Yol gösteren broşürler neşretmeli. İstanbulda 500 kişiye ziyafet verecek bir tek otel bile yok.

Vali, Cırağan sarayını otel yaptırmak için tetkiklerde bulunduğunu söyledi. İsmet İnönü tekrar sordu:
— Ecnebilir, bizim otellerin pahalı olduğunu şikâyet ederler, doğru mu?
— Bizde her şey pahalı. Ondan oteller de pahalı.

Kunduracıların söyledikleri

Bundan sonra kunduracı Abdullah Vahdi Arıman çağırıldı. İsmet İnönü sordu:
— Nerelisin?
— Konya Ereğlisindenim.

— Kaç senedir kunduracılık yapıyorsunuz?
— 19.
— Nerede öğrendin bunu?
— Konya Ereğlisinde. Sonra Adanaya gittim, daha sonra da İstanbula geldim.

— Äferin... Kendi hesabına mı çalışıyorsunuz?
— 11 sene müstakil çalıştım. Beş senedir kunduracıların kooperatif müdürlüğünü yapıyorum. Kooperatifte 217 müessesese var.

— Nedir bu müesseseler?
— Biz iş veririz. İş alanların yanlarında 17-18 kişi vardır. Sonra malları toptan Anadolu'ya sevkederiz.

— Bu sanayi makineleşmiş midir?
— Kismen.
— İhracat yapıyor musunuz?
— Kontenjan usulünden evvel Amerika'ya işlemeli terlik, balet ayakkabısı gönderirdik. Bilâhare ihracat durdu. Senede 500.000 dolarlık mal da müşterisiz kaldı.

— Yazık. Güzel bir müşteri kaybetmişsiniz. Şimdi kaç kişi çalışıyorsunuz?
— 2000.
— Ne kadar iş yaptınız?
— Bir senede 450 000 liralık ciro yaptık. Fakat piyasada unumiyetle organizasyon yok, şurlu rekabet yok, mütevassit maliyet fiyatını kırıyor. Köylüye yaptığımız ayakkabıları hiç sormayın. Yedigimiz ekmeğe helâl değildir. Fakat bunları kontrol edecek müessesese yok. Ankaraya her gidişimde başvurmadık yer bırakmadım. Kösele tipi de mevcut değil. Bize verilen kösele on beş günde kırılırsa işçilik kaç para eder? Beykoz fabrikası yalnız palamut ile kösele yapıyor ki bu usul artık yeryüzünde mevcut değil. Bu yüzden Yedikuledeki fabrikaların esiriyiz.

— Onlar nasıl?
— Şimdi onlar da tene, Neden?

— Sahipleri - ikisi müstesna - Türk değil. Yalnız gün geçirmeği düşünüyorlar. Seri debagat yapıyorlar.
— Nasıl kontrol edilir bu?
— Küçük san'atlar kanunu çıkarsa ve san'atta ehliyet aranırsa!
— Neden?
— San'atta parazit unsurlar kalmaz.
— En çok ne yaparsınız?
— İskarpin. Ekseriyetle bunları üç liraya satarız.

Bundan sonra çarığın lâzım olup olmadığı meselesi üzerinde duruldu. Büyük Halkal köyünden çifti Abdi Sürenin fikri soruldu. O, tarlada çalışmak için çarığın lâzım olduğunu söyledi ve iskarpinlerin dayanıp dayanmadığı tetkik edildi.

Bilâhare Abdullah Vahdi Arıman ölçüler kanunundan şikâyet etti. İsmet İnönü bu hususu yani ölçüler kanununun tatbikinde görülen aksaklığı ayrıca not etti ve sordu:
— Başka?
— Halk ayakkabısının lâzım olduğunu söylemiş idiniz. Bu irşadınız üzerinde durdum. Fakat halk ayakkabısını yapamıyoruz. Çünkü bir çift ayakkabıdan alınan vergi ve gümrük resmi vasatî 25.5 kuruştur.

— 3 liralık ayakkabıdan alınan vergi ne kadardır?
— O da 70-80 kuruş. Bir de muamele vergisi var. 10 kişiden fazla çalıştıramıyoruz. Açık söylüyorum, muvazaa yapıyoruz. Muamele vergisi yüzünden zorla vergi kaçakçısı oluyoruz. Halbuki atelye sahibi işçi adedini artırmalı.

Abdullah Vahdi Arımandan sonra karıyola ve madeni eşya fabrikası sahibi doktor Halil Sezer çağırıldı. Halil Sezer, fabrikasının inkişaf ettiğini söyledi.

Tütün amelesinin söyledikleri
Doktor Halil Sezeri müteakib Avustur - Türk Tütün şirketi amelesinden biri çağırıldı.

Reisicumhur sordu:
— Ne iş yapıyorsunuz?
— Tütün hastalığına bakıyorum.
— Nerede öğrendin bunu?
— On sene evvel Dühan şirketinde.
— Bilhassa tütün hastalığı ile uğraşır mısınız?
— Evet.
— Ne gündelik alıyorsunuz?
— 145 kuruş.
— Pazar günü de alır mısınız?
— Hayır.
— Ayda kaç lira kazanıyorsunuz?
— 28 lira.
— Günde kaç saat çalışıyorsunuz?
— 8 Saat.
— Şirket riayet eder bu esasa öyle mi?
— Evet.
— Çalıştığınız şirket ameleiy iyi kullanan şirketlerden sayılır mı?
— Sayılır.
— Kaç amele var şirkette?
— Yazın 1800. Şimdi işimiz yoktur. Üç ay kadar ameleiy dağıttılar.
— Ne yaparsınız bu üç ayda?
— Diğer mağazalarda iş bulursak çalışırız, yoksa işsiz kalırız.
— Bu vaziyet devam ediyor mu?
— Evet.
— Ailen kaç kişi?
— Bir validem var.
— Evli değil misin?
— Hayır. Sonunu düşünüyorum: Geçinemeyiz diye.
— Bu, cesaret meselesidir. Beş yüz lira da kazansan cesaretin olmazsa evlenemezsin. Pekî, kardeşlerin var mı?
— Var. Biri çiftçi, biri inhisarda amele. Çiftçi olan evli. Fakat, inhisarda yevmiye az.
— İnhisar senin emsaline ne veriyor?
— Eski amelelere yüz elî kuruşa kadar veriyor.
— Dışarıdaki işçilik ile inhisardaki işçilikten hangisi iyi?
— Dışarıdaki.
— Neden?
— İnhisar imtihanla amele ahp bir lira veriyor!
— İşçiliğin kıymeti düşerse ne olur?
— Bir kilo tütünü bir amele yedi kuruşa işliyor. Evvelleri 15 kuruşa işlerdik. Böylece tütüncülüğün kıymeti düşüyor.
— Kaç işçi var İstanbulda?
— 20,000. 7,000 i inhisarda, yarından fazlası hususî şirketlerde.
— Neden?
— İnhisar, amele ufak bir hata yaparsa yevmiyeyi indiriyor. Bu hal aylarca de-

vam ediyor. Hususî şirketler ise nihayet iki, üç gün bedelsiz ediyorlar, o kadar.

— Başka sebep var mı?
— Hayır.
Bundan sonra kesilen vergi miktarı görüşüldü. Defterdar ve bir hesap müte-hassısı kesilen vergi miktarının doğru olup olmadığını tetkik edip İsmet İnönüne arz ettiler.

Mensucat fabrikacılarının derdi
Bilâhare pamuklu mensucat fabrikası Müdürü Suad Dazman çağırıldı.

İsmet İnönü sordu:
— Nerelisin?
— İstanbullu.
— Pekî, anlat.
— Biz pamuklu kumaş yaparız, giydiniz elbiselerin taklidini...

— Yün kullanmaz mısınız?
— Kat'iyen.
— Yarın getir onlardan.
— Pekî.
— Kaça çıkar bundan bir esvab?
— 2,5 liraya.

Fabrikanın sermayesi ne kadar?
— Dört yüz bin lira.
— Ne kadar işçi var?
— 350. Çünkü iplik yok.
— Çok şey!
— Sümerbank yalnız birkaç numara yapıyor. Biz 700 amele kullanabiliriz.
— Ne kadar beygir kuvvetin var?
— 400 beygirden fazla!
— Demek derdiniz iplik?
— Evet.

— Anlat bu işi?
— Evvelce iplik imal ve ithali serbest idi. Her nevi vardı. Sonra ithalâtı tahdid ile muafiyeti kaldırdılar. Yerli ipliğe rağbet edildi. Yerli fabrikatörler fahiş fiyat istediler. Vekâlet nark koydu. Şimdi nark harici para olarak satıyorlar.

— Nasıl oluyor bu?
— Biz almadığımız için bilmiyoruz?
— Billirsin, anlat.
— İplik fabrikaları satmıyorlar, tüccardan fazla fiata alıyorlar. Nark kalkmalı, fabrika yapmalı. 4000 iplik fabrika lâzım. Bir milyon lira da para. Halen, malların nefaseti de bozuk.

— Sümerbank yapmıyor mu?
— Yapıyor amma yalnız dört numara üzerinden-
— Bunlar iyi değil mi?
— İyi amma ihtiyacı karşılamaz.
— Anlamak istediğim şu: Nüfus başına ne kadar dokuma kullanılıyor? Bir rakam söyle.
— İki misli arttı.
— Rakam.
— Babama sorayım.
— Sor. Yarın cevap getir.
— Pekî.

Saat 20 yi 16 geçiyordu. Millî Şef beş saattenberi çalışmakta idi. Nihayet ayağa kalktı. Tuttuğu notları topladı ve:
— Sizi yordum arkadaşlar, yarın sabah tekrar buluşur, görüşürüz, dedi ve refakatindeki zevatla birlikte salonu terketti.

Sabih Alaçam

Yeni meb'uslarda aranacak vasıflar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

meb'usların zaman ve mesailerini Büyük Millet Meclisi faaliyetine hasredebilmeleri olacaktır.

Parti nizamnamesinin 4 üncü faslında Parti meb'uslarının yapamıya cıkları işler tasrih edilmiş bulunmaktadır. Bu faslında bulunan 126 ncı maddede sermayesinin çoğunluğu devletin olan kurum ve şirketlerde meb'usların idare meclisi azalığı ve murakıblık gibi vazife alamıyacakları zikrolunmuştur. Bu defaki seçimde bu maddede kaydin teşmili ile meb'usların hiçbir şirket idare meclisi azalığında veya murakıblığında bulunmalarını prensip olarak kararlaştırılmış bulunmaktadır.

Izmitte kıymetli bir heykel bulundu

İzmit Gazibaba mezarlığında toprak altında bir heykel bulunmuştur. Mermerden yapılmış olan bu güzel heykelin Bizans hükümdarlarından 1 nci Nikomende adı olduğu tahmin ediliyor.

Hariciye Vekilinin annesinin cenaze merasimi

Hariciye Vekilimizin annesinin vefatı haberini dün teessürle yazmıştık. Yukarıdaki resimler cenaze merasimini ve cenazeyi takib eden Meclis Reisi, Başvekil, Vekiller ve meb'usları göstermektedir.

Sinema Yıldızlarına Göre Kadınlar Sevilmek İçin Neler Yapmalıdırlar?

Şehir Tiyatrosunda Anna Karenin Yazan : İsmet Hulusi

Carole Lombard

Joan Crawford

Myrna Loy

Sinema yıldızları güzellikleri, şirinlikleri, cazibeleri için mi sevilirler? Yoksa hassasiyetleri, zekâları için mi?..

Bu sualerin cevabını kendi ağızlarından işitmek herhalde hoş bir şeydir. Fransız sinema yıldızlarından Blanche Montelden başlayalım:

Genç san'atkar Jean Pierre Aumont tarafından çalınca sevilen bu güzel yıldız göze mesele şudur:

— Sevilmek için evvelmirde bir şahsiyete malik olmak lâzımdır. Ancak şahsiyet sayesinde sevimlilik elde edilebilir. Rol yapar gibi hareket eylemekten daha şirin bir şey var mıdır hiç?..

Gençsiniz? Haşarısız? Atılgansınız. Kendi kendinizi tetkik ediniz. Fakat bu tetkik şevkinizi kırmamasın. Hayat sizi olgunlaştırmıştır. Bu olgunluğu muhafaza ediniz. Güzellik mühim bir noktadır. Güzellik kadelerinde tîpini, tabiatınızı zellik kadelerinde bulundurmamız daima... Aynaya baktığımız zaman kendinizde kusurlar gördünüz değil mi?.. Hiç müteessir olmayınız. Bu noksanlarımızdan istifadeyi düşününüz... İnsan kendini iyice tanımalı, kendini tenkid eylesini bilmeli, takdir eylesini de bilmelidir! Güzel olmaksızın bir kadın fevkalâde şirin olablir. Bu şirinlik te erkeklerin en hoşuna giden şeydir.

Kendinizde bazı mezihyetler sezer iseniz muhakkak ki bahtiyar olursunuz, bu mezihyetleri ustaca istimal ediniz... Şıklık mühim bir şeydir. Şıklık beğenilmek faslında kadınlığın en mühim sıhıdır. Bir kadın kendisini seven erkeği ancak bu mezihyetleri iyi kullanması sayesinde kendine bendedebilir..

Ann Harding diyor ki:

— Sima, siliyet, güzellik, sevimlilik, bir erkeği cezbedecek şeylerdir. Fakat ancak kadındaki şahsiyet erkeği bağlayabilir.

Zaman güzellikleri yavaş yavaş siler, fakat gene zaman manevi meziyetleri daha fazla tebarüz ettirir.

Asil olunuz. Erkeklerin asî kadınlarından ne kadar hoşlandıklarını ve sırasık kadınlardan ne kadar kaçındıklarını bilmeniz!..*

Tino Rossi ile aşk macerası dillere destan olan güzel san'atkar Mirelle Ballin diyor ki:

— Sebepiyet vermeden bir aşkın meydana çıkmasını görmek ne kadar zevkli bir şeydir. Ben şu kanaattem ki iltifatları cebzeylemek ancak onları aramamak ile kabildir. Erkekler kolay elde edilen aşklardan, tesahüblerden hoşlanmazlar. Kadınlar ne kadar durgun dururlarsa, ne kadar alâkasız davranırlarsa erkekler o derece üzerlerine düşerler. Bütün kadınların bu çok sade sistem ile muvaffak olmalarını isterim. Çünkü o vakit sırf kendileri için sevidiklerini sanırlar... Hem öyledir de...*

Sehhar sinema yıldızı Carole Lombard da diyor ki:

— Susunuz ve dinleyiniz... Erkeklerin hepsi kendilerinden. İşlerinden, inkisari hayallerinden, muvaffakiyetlerinden bahşeylemekten hoşlanırlar...*

Samimi olsun, cah olsun kadınların kendilerine karşı gösterdikleri alâka nişanelerinden hoşlanırlar. Erkeği evinde ve dışarda anlıyacak ve bu hususlarda kendisine bahşedilen ehemmiyeti kavrayacak kadın kendini erkek ile müsavi tutacak olan kadından herhalde daha fazla sevelecektir..*

Bir vakitler kalbur üstünde olan ve Amerikaya yapmış olduğu seyahatten sonra şöhretini biraz kaybeden güzel Fransız yıldızı Simone Simon diyor ki:

— Sevilmek için kadın kendisini arzu ettirmesini bilmelidir... Bir delikanlı sizi davet eylediği takdirde, ilkinde daveti kabul ediniz. Fakat sonraki defalarda reddediniz. Ancak bir kaç denemeden sonra samimiyetinden emin olabilirsiniz... Hain olmaksızın, kadın kalbini verecek olan adamın ahlâkının tatlılığını, tabiatının düzgünlüğünü bilmelidir..*

Kadınların en bahtiyarı, zevcelerinin anlayışlı olarak telâkki edilen güzel Myrna Loy şu nasihati vermektedir:

— Çok meziyetleriniz olsun, fakat mükemmel bir kadın olmayınız. Erkekleri mükemmel bir kadın kadar sinirlendiren bir şey yoktur. Kocanızı, nişanlınızı, âşığınızı kendinizden fazla emin bırakmayınız. Siz de kendisinden çok emin olmayınız... Ancak bu sayede sevebilirsiniz..*

Douglas Fairbankszade ile Franchot Tone'nin anlıyamadıkları, zaptedemedikleri bir kadın olan Joan Crawford diyor ki:

— Sevilmek için, seçilen erkeğe itimadta bulunulması lâzımdır. Bu erkek sizi korumalıdır, size itimad telkin eylemelidir, onun huylarını, kusurlarını hoş görmelidir. Onu muhabbet kadar aşk ile de sevmelidir...*

On dokuzuncu asırda doğan Tolstoy asrının büyük bir şöhreti oldu. Hocası, Fransızdı. Daha on beş yaşında iken Volteri, Rusoyu okumaya başlamıştı. Yirmi dört yaşında «Çocukluk» adlı eserini meydana koydu. Anna Karenin'i yazdığı zaman kırk dokuz yaşına gelmişti. Muhtelif seyahatler yapmış, Rus aristokrasisini yakından tanımıştı. Tolstoy devrinin bir ahlâkçısı, aynı zamanda da en kuvvetli romancı olarak tanındı.

Tolstoy Anna Karenin isimli eserinde Rus sosyetesinin içinden görülmüş tablolarını çizdi. Fakat yalnız bunu yapmış olsaydı, Anna Karenin bugünkü kadar tanınmaz, beynelmilel bir rağbete mazhar olmazdı. Tolstoy Anna Karenini Rus camiası arasında yaşatıyordu. Fakat bu camia sadece Rus olarak kalmıyorlar, insan olarak ta görünüyorlardı.

Hayat, heyecan, siyaset, aşk, budalalık, gurur, hırs velhasıl insan ruhunun iyil ve kötü tezahürleri Anna Kareninde mevcuddu. Aynı zamanda da roman sürükleyici bir mevzuu dayanıyordu.

Anna Karenin bir çok lisanlara tercüme edildiği gibi türkçeye de tercüme edilmiştir. Ve Türkiye'de çok okunmuştur.

Şimdi «Anna Karenin» bir tiyatro eseri olarak ele alalım.

Evvelâ şunu söyleyelim ki; roman roman olarak, tiyatro tiyatro olarak yazılır. Romandan yapılan tiyatrodan romanın bir çok yerini feda etmek mecburiyeti vardır. Bu böyle olmakla beraber romandan tiyatro yapılmaması hiç te yanlış bir hareket sayılmaz. Nihayet tiyatrodan o romanın havasını yaşatmak kabildir. Ve romandan yapılan tiyatroların en muvaffağı, romanın havasını en iyi yaşatandır.

Anna Karenin piyesi, Edmond Guiraud'ındır. İlk defa 1907 senesinde Antuvan tiyatrosunda oynanmıştır.

Düşündürücü, cezbeden, ağlatan, hiddetlendiren romanın piyesi de düşündürücü, cezbeder, ağlatır, hiddetlendirir.

Piyes müellifi, seyirciye romanın özünü verirken sahneye çıkarılmayan, fakat atılmasına imkân olmayan pasajlardan bazılarını söz yapmış, karakterlerin tebarüz ettirilmesini de sahneye çıkan eşhasa bırakmıştır.

Anna Karenin romanının piyesi sahne için bir iğreti sayılsa bile, potunu pek belli etmiyor.

Piyesin tercümesine gelince:

Güllü Agobdan bugüne kadar sahnemizde oynanan tercüme eserlerin bir resmi geçidini yaptırarsak, pek çoğunu tercüme hataları ile dolu, lisan itibarıyla çok zayıf buluruz. İyi tercüme sahnemize nadir çıkar.

Bundan iki tiyatro mevsümü evvel Şehir tiyatrosunda Vâlâ Nüreddinin tercüme ettiği «Ayak takımı arasında» oynanmıştı. Vâlânın o piyesinde lisan, temiz ve pürüzsüz bir türkçe idi. Anna Karenin de gene aynı mütercimmin kaleminden çıktı. Türkçeye hâkim bir muharrir olan Vâlâ Nüreddinin tercümesini duymak bir zevktir.

Yedi tabloluk piyes, değışen dekorlar içinde oynanıyor. Dekorlar eserin bünyesine çok uygun. fakat zengin değil. meselâ ikinci tablonun dekoru daha güzel olabilir.

Son tablonun dekoru güzel amma tren geçme sahnesini daha iyi idare etmek icab eder.

Tevziat:

Kolan
Grişa
Tanya
Stiva
Doll
Matvi
Levin
Prens Şerbeci
Prens Şerb
Kitti
Anna
Miyanka
Vronski
Makutin
Pavşin
Bahisçi

Nevin Akkaya
Nevzad Okçuğil
Madlet Tibet
Talât Artemel
Cahide Artemel
Hakkı N. Ağurman
Suavi Tedü
Hâdi Hün
Naciye Bölükbaşı
Samiye Güvener
Neyire N. Ertuğrul
Şaziye Güremen
Kâni S. Kıbçak
Sami Ayanoğlu
Celâl Balkır
Muhip Arcuman

(Anna Karenin) de en çok muvaffak olan san'atkarlardan Hüseyin Kemal

Prens Barb
Kurt
Karenin
Lidi
Sergel
Vasil Lukic
Kapitonij
Glonicel
Vladimir
Kampanetti
Serpukofskoy
Matrona
Anuşka
Nikola
Çocuk
Halide Pişkin
Mehdi Yeğideniz
H. Kemal Güremen
Neclâ Ontan
Feriş Egemen
Müfit Kiper
Kadri Öğelman
Muhip Arcuman
Necmi Oy
Necdet M. Ayrıl
Hâdi Hün
Muazzez Arçay
Samiye Güvener
Nevzad Okçuğil
Madlet Tibet

Tevziat insanı birdenbire şaşırtır.

— Bu kadar şahıs sahneye mi çıkacak!

Evet Anna Karenin piyesinde bu kadar şahıs sahneye çıkıyor ve bu da eserin temsilini kolaylaştırıyor. Bilâkis güçleştiriyor. Şehir tiyatrosu, piyesin temsilinde dram kısmında çalışan elemanlarının eski ve yeni hemen hemen hepsine az veya çok rol vermiştir. Kalamak sahnelerde en acemi ile en usta artisti karşı karşıya görüyorduk. Bu yüzden de bazı sahneler istentleni, beklene ni vermiyordu.

Anna Kareninde çok muvaffak olan san'atkarlar vardı. Bilhassa Anna rolünü yapan Neyyire, Anna'nın oğlu rolünü yapan küçük Feriş, Karenin rolünü yapan Hüseyin Kemal piyesin ana direkleri oldular.

Fakat şunu da ilâve edeyim ki... Anna Kareninde ufak rollerini muvaffakiyetle başaran Hâdi gibi, Cahide gibi, Müfit gibi, Şaziye gibi, Samiye gibi san'atkarlar da onlara destek oluyordular.

Kâni, Vronski rolünü yaptı. Bu çok genç san'atkara çok ağır bir yük yüklenmişti. Kusurlarını görmek haksızlık olur.

Elvira Popesco

Aslen Rumen olan güzel Elvira Popesco bugün Fransanın en değerli san'atkarlarından biridir. Müteaddid piyeslerde rol almıştır. Çok beğenilmektedir. Son seneler içinde muvaffakiyetli bir surette filmler çevirmiştir. Gerek tiyatrodan, gerek sinemadan almış olduğu rollerle Fransız harsına ve propagandasına büyük hizmetler yaptığını takdir eden Fransa hükümeti bu san'atkara bir nişan ile taltif eylemiştir.

12 günlük iken turneye ve 12 aylık iken sahneye çıkan san'atkar

Küçük Amerikan san'atkarı Mickey Rooney pek yakında «yıldız» ünvanını alacaktır. En son çevirmiş olduğu «Love finds Andy Hardy» filminde kazanmış olduğu fevkalâde muvaffakiyetten dolay bundan böyle sinema ilânlarında isminin büyük harfler ile ve baş mevkiye yazılması kararlaştırılmıştır. Bunu yapan film kumpanyası değıldir. Bunun böyle olmasını isteyen halktır. Bu hususta stüdyoya 5000 den fazla mektub gelmiştir.

Şimdi 17 yaşında olan Mickey Amerika'da Brooklyn şehrinde doğmuştur. Ebeveyni komik san'atkarlardı. Henüz on iki günlük iken turneye çıkarılmıştı. Beşik olarak anasının sandığının kapağını bilmiştir.

Annesi sütünü makyajını hazırladığı kaptı kaynatırdı! Dört aylık olduğu zaman bütün Amerikayı dolaşmış bulunuyordu...

Mickey Rooney

On iki aylık iken ilk defa sahneye çıktı, rolü de «Yeni sene» yi temsil eylemekti!..

İki yaşında rol yapmağa başladı. Rollerini o kadar beğenildi ki mütemadi bir surette tiyatrodan oyun oynayabilmesi için hükümetten müsaade talep edildi!

Beş yaşında dansör ve şarkıcı olmuştü! «Pal of my cradle Duys» şarkısı ile büyük bir şöhret kazanmıştı. Teklifsizce bütün san'atkarların localarında dolayan küçük san'atkar onların bütün etvar ve hareketlerini mükemmel surette taklid eylemeğe başlamıştı!

Beş buçuk yaşında yazma okumağa başlamıştı!

Altı yaşında Los Angeles'te Will Morrissey's Revue'ye dahil oldu! Bu revüde altı mevsim arka arkaya roller yaptı!

(Devamı 14 üncü sayfada)

"Son Posta,, nın Hikâyesi

ÂSİK NECMİ

Çeviren : Nimet Mustafa

Üstü başı perişandı. Dalgın gözlerle etrafına bakınıyordu. Nasıl oldu bilmem; yüz yüze, göz göze geldik. Onu tanıdım.. yirmi beş sene evvel aynı mektebde okuyorduk. Adı... Bir an düşündüm. Adını da bulmuştum. Adı, Necmi idi.

— Necmi beni tanımadın mı?

— Ürkümüştü. Bir adım geri sıçradı. Gene aynı dalgın gözlerle beni yukarıdan aşağı süzdü:

— Birdenbire tanımadım. Gerçi çehreniz bana pek yabancı gelmiyor amma.

— Nasıl tanımazsın Necmi, Sıdıkaî Meşverette seninle aynı sınıfta değil miydik, düşün hele..

Benim adım İhamî, 138 İhamî!

Dalgın gözleri biraz daha daldı. Yüzünün hatları gerildi.

— Sensin ha İhamî, söylemeseydin imkânı yok tanıyamazdım.

— O belli!

— Sen de halimden başıma gelen felâketin büyüklüğünü anlamadın değil mi?

— Evet, halinden bir şeyler anlamadım amma..

— Başıma gelenleri bir bilsen, her şeyimi, her şeyimi kaybettim.

Eski mekteb arkadaşımın halinden de belli idi ya.. her halde kayıyı çok büyüttü. İşinden mi olmuştu, iflâs mı etmişti, servetini mi kaptırmıştı, yoksa büyük bir aile faciası mı başına gelmişti?

— Ne oldu Necmi anlatsana!

— Sen benim eski arkadaşısın. Başma geleni sana anlatmayı da kime anlatabım.. onu ben tam sekiz senedir seviyorum.

— Sekiz senedir?

— Evet tam sekiz senedir, bir gün görmesem için rahat etmezdi. Karşısına geçer onu dakikalarda, saatlerce seyredirdim.

— O kadar güzel miydi?

— Diyecek olmuş, fakat iyi karşılamazsa diye susmuştum. Fakat benim bu sualime hiç te lüzum yokmuş. O anlattı.

— Saçları güz ve kıvrıktı. Hele sol kaşının üzerine düşmüş bir tutam saç vardı. Elimle onu tutsam zevkinden banyılacağına hissedirdim. Alını açtı, beyazdı, kaşları bir kalemle çizilmiş gibi muntazam dururdu. Hele gözleri, işte beni çıldırtan onun gözleriydi. Ne vakit o

gözlerle karşılaşsam, gözlerimin içine baktıklarını hissedirdim. Gözlerimin içi daima gülerdi. Ve ben onlara bakarken içimin güldüğünü hissedirdim. Gülerdi. Hep güldüğü için inci tanelerine benzeyen dişlerini ve dişlerini çerçevesiyen kızıl dudaklarını gördüm. Dudaklarının iki kenarında hâsıl olan iki ince çizginin güzelliğini nasıl tarif edeyim bilmem. Arkasında yukarıya açık ipek bir robu vardı.

Bu rob bahsi bana tuhaf gelmişti.

— Senin onu tanıdığın bu ana kadar hep aynı robu mu giyerdi? diye sormak istemiş, fakat sözünü yarıda kesmek için kendimi tutmuştum.

— Robunun yakası açıktı demiştin, değil mi?.. Ha, az kalsın unutacaktım. O muz başları da kesikti, ve omuzları görünürdü. İşte bu kadar.

— Peki Necmi, bu sevgilin neredeydi?

— Hele benimle beraber gel nerede olduğunu sana gösteririm.

— Ya demek gene aynı yerde?..

— Yazık, artık o aynı yerde değil, ne oldu, nereye gitti. Onu benden kıskandılar. Benden kaçırıldılar.. bunu düşünürken çıldıracağım.. seviyorum, delicesine seviyorum. Fakat ne çare bir daha onu göremeyeceğim..

Eski mekteb arkadaşım gitgide daha coşuyordu, teselli etmek istedim:

— Belli olmaz Necmi, dünyada insanlar, her şeyi kaybettiklerini sandıkları bir zaman kaybettiklerini birden karşılında görür ve şaşırırlar.

— Hayır, hayır İhamî ben iyi biliyorum. Onu bir daha göremeyeceğim.. çaldılar onu benden!

— Peki amma Necmi, neye almadın?

— Alacaktım, fakat cesaret edemedim. Belki vermezler diyordum.

— Niçin vermesinler?

— Evet herkes paraya tama ediyor. Kesemin ağzını açınca belki verirlerdi.. işte ne bileyim hata ettim.

Kolumu tuttu, ciddi bir tavırla sordu:

— İhamî onu sakın başkası almış olmasın.

— Anlattığına bakılırsa her halde başkası almış olacak, amma sen daha iyi bilirsin!

— Nereden bileceğim.. evet amma başkası almamış ta olabilir.

— Öyleyse ne yaptılar, kutuya koyup rafa çıkarmadılar ya?

— Kim bilir.. belki de kutuya koymuşlardır.

— Necmi sen saçmalıyorsun.

— Hayır.. aklıma gelenleri söylüyorum. Hem bak gene kalbim çarpıma başladı.

— Neye, ne oldun?..

— Onun yerine yaklaşıyoruz.

— Peki amma sen onunla hiç konuşmadın mı?

— Çok konuştum. Ona neler neler söyledim..

— Ya o?

— O hiç bir şey söylemezdi ki, sadece gülerdi.

— Dilsiz miydi?

— Hiç aklıma gelmedi amma, zannetmem! Of, fena oluyorum.

Koluma asılmıştı. Ayakları birbirine dolaşıyordu. Düşecek gibi idi.

— İşte o buradaydı. Gösterdiği tarafa baktım. Bir fotoğrafçı camekânı vardı.

— O buradaydı.

— Nerede?

— Nerede olacak, camekânda.

— Yani fotoğrafçı da çalışıyordu?

— Hayır, camekânda dururdu. Artık yok!

— Bir fotoğrafa mı âşık olmuştun? Yaşlı gözlerini gözlerime dikti:

— Evet, dedi, hem bu bir kabahat mi?

— Yok, kabahat değil amma.. başka bir tanesini sevsen, meselâ şu yandaki tuvalet giymiş sarışın kadını..

— Hayır hayır.. ben ihanet edemem. ben onu seviyordum.

Yanımdan ayrıldığım zaman:

— Zavallı Necmi, dedim, amma hakikaten zavallı mı idi? Senelerce sevmiş, fakat sevgilisinden ihanet görmemişti. Sevgilisi için hiç bir masraf yapmamıştı, sevgilisine kavga etmemişti.

Fikrimi değiştirdim:

— Mes'ud bir âşıkım, gene böyle birine âşık olsa da gene mes'ud yaşasa! dedim.

Yarınki nüshamızda:

Sana acıyorum

Yazan: Muazzez Tahsin Berkand

"Son Posta,, nın Edebî Romanı: 5

Muallâ

Nakleden :

Muazzez Tahsin

Fakat Cevad şimdiye kadar onların hepsine karşı lâkayd ve uzak kalmış, yalnız onların kıskançlıklarını tahrik ederek buna seyirci kalmaktan keyif duymuştu.

Bazı bazı bir kadına kur yapıyor, fakat bu da bir mevsimden fazla devam etmiyordu. Onun bir kadına yaklaştığını gören arkadaşları:

— Cevad gene tetkik edilmeğe değer bir kadın buldu; gelecek romanında veya piyesinde bize onu yepyeni bir tip halinde ortaya çıkaracaktır, derlerdi.

Hakikaten de o, bir tek kelime veya bir cümle ile, insanlığın bütün zâflarını, bütün gülünç taraflarını tasvir eder, bunu kendisine mahsus müstehzi bir tavırla yapardı. Bunun için, bilhassa kadınlar, onunla konuşurken aykırı bir şey söylemeyeğe, kendilerini ele verecek bir imada bulunmamağe çok gayret ederlerdi.

İşte Naile hanımın Muallâ için tehlikeli bir koca olarak gördüğü Cevad, böyle garib bir insandı

Cevad elindeki fotoğrafıyı dikkatle muayene ediyordu. Müfid beyin dediği gibi bu, on altı yaşlarında çok zayıf, yüzünün hatları henüz tamamile te şekküll etmemiş, ciddi ve güzel gözlü bir kızdı. Hayat acılarının gölgelediği mahzun yüzü, yumuşak bir saç yığını ile çerçevellenmişti.

— Cevad kendi kendisine:

— Resimden bir şey anlamak kabîl değil. Bahusus ki böyle fenası olursa. Maamafih poz hoşuma gitti. En mühim rol oynayan gözler güzel.. Bugünlerde İzmirde gider kendisini görürüm; ondan sonra ne yapacağımızı düşünürüz.

Yanına yaklaşıp uzun yüzünü korkak bir tavırla dizine dayayan güzel av köpeğini dalgın dalgın okşuyordu. Onun köpeğe karşı bu iltifatı, halının üzerine yüzü koyun uzanmış ve gözlerini Cevada dikmiş olan Feridi kıskandırmıştı. O da yavaş yavaş ve bir kertenkele gibi sürünerek efendisine yaklaştı, fakat Cevadın onu görmediğini ve gözlerinin uzaklara daldığını anlayan için çekerek tekrar yerine döndü.

Cevad için av köpeği ile küçük zenci Ferid, apartmanını dolduran lüks eşya gibi şeylerdi. Köpeğini mühim bir para mukabilinde nasıl satın almış ise; Feridi de iki sene evvel Mısır'a yaptığı bir seyahat esnasında aklıktan ölmek üzere olan ailesinin arasından bir kaç altın mukabilinde çekip İstanbul'a getirmişti. Onu da köpeği kadar sever, onu da apartmanını süslemek için yanına alakoyar, onun da karnını doyurur; fakat onunla da köpeğinden fazla meşgul olmazdı.

İçeriye bir hizmetçi grip Cevada yaklaştı:

— Belkis hanımefendi teşrif etti

beyim. Kendisini kabul edip edemeyeceğinizi soruyor.

Cevad kısaca:

— Buyursunlar, dedi.

Elindeki resmi masanın üzerine koydu ve hâri üzerinde yatan Feridi ayakta iterek yerinden kaktı.

Cevad misafirini karşılamak için ilerlerken küçük zenci de bir köşeye bütölüp oturdu. Gelen, orta boylu ince, çok zarif giyinmiş sarışın bir kadındı. Elini Cevada uzatırken gözlerinde mavili yeşilli bir ışık vardı; fakat Cevadınkiler tamamile soğuk ve lâkayd kalmıştı.

— Sizi evde bulamam diye öyle korkuyordum ki! Sizi mutlaka bugün görmek istiyordum; sizden büyük, çok büyük bir lütuf istiyeceğim Cevad bey.

Belkis hanım Cevadın ablası ile birinci karısının çocukluk arkadaşı idi. Hatâta onun annesile Cevadın annesi arasında ufak bir akrabalık bile vardı. Cevaddan ancak iki yaş küçük olduğu için çocukken onunla oyun oynamış, ilk gençliklerinde birlikte ata binmişler, tenis oynamışlardı.

Cevad Belkisın kendisini çok beğendiğini ve hattâ sevdiğini bilmiyor değil, fakat bunu hiç bir zaman anlamış gibi görünmezdi. Yirmi beş yaşına geldiği vakit Müzeyyenle evlenince Belkis ümitsizlikle ölecek gibi olmuş fakat sonradan ailesinin ısrarına dayanarak zengin ve sefih bir adamla evlenmeye razı olmuştu. Kocasını hiç sevmemiş ve üç sene sonra onun ölmesi üzerine dul kalmıştı.

Bu müddet zarfında kalbinde Cevada karşı olan aşk büyüdüğü cihetle, ertesi sene onun da karısı ölünce Belkisın ümidleri yeniden canlanmış ve Cevada karşı olan yarı müşfik yarı mültefit tavırları büsbütün mânidar bir şekil almıştı. Genç kadın ona rastlayacağını ümid ettiği her yere gidiyor, bin bir türlü hile ve desiselerle onu kendisine çekmeye çalışıyor, bunun için hiç bir fırsatı kaçırmıyordu.

Boş yorgunluklar! Cevad Belkisın iltifatlarını da bütün öteki kadınların bol bol sarfettikleri tatlı sözler gibi biraz alaycı ve mağrur bir tavırla karşılayordu. Şu farkla ki Belkıs karşı, çocukluk arkadaşlığının getirdiği teklif-sizliği ve samimiyeti esirgemiyordu.

— Benden bir lütuf mu istiyorsunuz? Rica ederim... Size ne gibi bir hizmette bulunabilirim.

Bunları söylerken karşısındaki koltuğa genç kadına gösteriyor, terbiyeli bir ev sahibinin yapacağı gibi onun oturmasına yardım ediyordu.

Belkis arkasındaki kürkü kapı koltuğa bırakarak yerleşti ve yüzlerce defa gördüğü ve her defasında ayrı ayrı tanıdığı odaya uzun uzun baktıktan sonra söyledi:

— Bunu öyle çok istiyorum ki ricamı reddetmiyeceğinizi umuyorum.

Önüne doğru eğiliyor, gözlerle yalvarıyordu. Cevad gülmeğe başladı:

— Ne olduğunu hele bir söyleyin.

— İşte: Gelecek ay yoksul çocuklar menfaatine bir müsamere tertib ediyorum. Bunda bir de edebî kısım var. Bu kısım için bir perdelik bir piyes yazmanızı rica etmek cesaretinde bulunuyorum. Bunu reddetmiyeceksiniz, değil mi?

— Teessüf ederim, fakat kabil değil.

— Niçin Cevad bey?

Cevadın kaşları hafifce çatıldı. Herhangi bir şeyi reddettiği zaman bunun sebebinin sorulmasını sevmez ve tecvîz etmezdi. Bunun için soğuk bir tavırla:

— Kabil değil... diye tekrarladı. Müsamerenize revnak verecek başka birisini bulabilirsiniz.

— Hayır, hiç kimse sizin gibi yazamaz. Siz kabul etmiş olsanız ve programın üzerine sizin isminiz yazılı olsa fevkalâde bir şey olurdu. Geçen sene Beykozdaki çiftliğinizde verdiğiniz kır balosu münasebetile hazırladığımız u-

facık piyesin ne kadar büyük bir muvaffakiyet kazandığını hatırlıyor musunuz?

— O piyesi tekrarlamamıza müsaade ediyorum.

— Ben görülmemiş bir şey istiyordum. Bilhassa ve münhasıran benim şey.. bizim için yazacağınız bir şey..

Cevadın dudakları müstehzi bir gülüşle açıldı ve alaycı bakışları ile karşısında kendisine yalvaran mavi ve yeşil ışıklı gözleri önüne bakmağa mecbur ederken ağzından şu sözler döküldü:

— Ya! Demek siz bilhassa «sizin» için bir şey yazmamı istiyordunuz öyle mi? Ve bu sizin gururunuzu okşıyacak, herkese karşı «Cevad beye bunu ben yazdırdım!» demenize vesile olacak değil mi?

Belkis gözlerini kaldırdı ve heyecandan kısılan ateşli bir sesle:

— Evet, bunu biraz da benim için yapmanızı istiyordum, dedi.

Bir iki saniye için Cevadın müte-hakkim ve yakıcı gözleri Belkisın üzerinde durdu. Kendi kudretini tamamiyle idrak eden bu adam, karşısındaki kadının kendisini taparcasına sevmesinden ve kendisine yalvaracak kadar alçalmasından bir zevk duyuyordu sanki.

Fakat bu pek az sürdü ve alaycı bir gülüşle dudakları büküldü:

— Siz olmayacak şeyler istiyorsunuz Belkis. Tekrar ediyorum. Teklifinizi kabul etmem imkân yoktur. Başka bir muharrir müraعات edin; bunu memnuniyetle yapar.

Belkisın ince yüzü hafifce kıvrıştı, dudakları titredi.

— Öyle yapmak lâzım gelecek... Fakat ben sizin kabul edeceğinizi ümid ediyordum. Ne ise, sizi rahatsız ettiğim için affedersiniz.

(Arkası var)

Pirinç
Mercimek
Bezelya
Yulaf
Pirinç nişastası
Kornflör
(Mısır hülâsası)
Bakla
Fasulya
Nohut
Arpa ve saire
Hububat unları

Bu mükemmel ve eşsiz müstahzarat tabii ihtiyacınızın hakikî karşılığıdır

Tarihi tesisi: 1915 M. NURİ ÇAPA Beşiktaş

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Kenan Paşa Zade Sarafim

Yazan: ZIYA ŞAKIR

Yeni bir cinayet haberi

Yalnız, ablamın evine girer girmez ve onu karşımda görür görmez;

— Ah, alçak kadın! Sen, beni hırsızlığa sevkettin. Kocan da, dünyanın en müthiş cinayetine sürüklendi. Ben, cebinde çakı taşımaktan bile korkan bir adamdım. Mel'un kocan bana tabanca verdi. O tabanca, başıma dünyanın en büyük felâketini getirdi.

Diye haykırdığımı çok iyi hatırlıyorum.

Ablam, fena halde korkmuş ve şaşırmıştı. Benim, artık her tarafı kan kocağın bir canı ve katil olduğumu anlamıştı.

Derhal vaziyetini değiştirdi. Her zamanki sert ve mütehakkim tavrına mu kabil şimdi müşfik ve siyanetkâr bir dost hali alıyordu. Perişan saçlarını ellerle okşuyarak:

— Ne söylüyorsun, oğlum? Yoksa, çıldırdın mı? Otur şuraya.. anlat. Ne oldu?

Dedi.

Zaten, ayakta duracak halde değilim. Oradaki köşe minderine yığılıverdim.

Başımı ellerimin arasına aldım. Hiçkırık ağlayarak, yaptığım cinayeti anlatmaya başladım.

O kadar derin bir teessür içinde idim ki, baygınlıklar geçiriyordum. Sözlerimi sık sık kesmiye, ve cayır cayır yanın kalbimin ateşlerini söndürmek için, bardak bardak su içmiye mecbur kalyordum.

Ablam, herhalde hafimden çok korkmuş olacak ki; güya bana teselli vermeye istiyordu. Her zamanki gibi, menmek istiyordu. Her zamanki gibi, fi ve hakikate aykırı düşüncelerini söyleyece izhar ediyordu:

— Niçin bu kadar müteessir oluyorsun, ayol. Kaltak, pekâlâ kurşunu hak etmiş... Sen, onu memnun ve mes'ud edebilmek için o kadar fedakârlıklar göstermişsin. Bunlara mukabil, seni bırakıp da pis bir marangoz çırağını sevmek, revayı hak mı? Oh olsun, şillik kahpeye... Sen şimdi onu bırak da kendine bak... Ne yapacaksın? Bu işten yakını nasıl kurtaracaksın?

Diyordu.

Artık çok iyi biliyordum ki, bu işten yakamı kurtarmak ihtimali yoktu... Bekiştağ meselesinde, o kanlı Şişli hâdisesinde ele geçmediğim için, bunlardan dolayı günün birinde yakalansam ve mahkemeye sevkolunsam bile, bu cürümlerimi inkâr edebilirdim.

— Hayır... Ben, bir müşabehete kurban oluyorum. Böyle işler yapmadım.

Diyebilirdim.

Fakat, bu fecî vak'a, bunlarla kıyas kabul edecek derecede değildi. Çünkü, eve avdet edecek olan teyzem, o kadar sevdiği kızını al kanlar içinde görür görmez, her hakikati ortaya dökecek;

— Bu işi yapan, meşhur Sarafimdir.

Diyecaktı.

Ablam, işin avukatlık tarafına kaçıyordu. Ve bana mütemadiyen sualler soruyordu:

— Kız, kurşunu yer yemez öldü mü? Yavaş yavaş, aklım başıma geliyordu... Hatırlıyabildiğime nazaran, Elisavi, kurşunu yer yemez ölmemişti.

Çünkü ben, deli gibi koşarak merdivenleri inerken, arkamdan inler gibi onun sesi gelmiş.. zannedersen:

— Ah, Sarafim ağabey.. bana niçin kıydın?

Diye seslenmişti.

Ablam, bana teselli veriyordu:

— Adam sen de... Madem ki kız ölmemiş. Şu halde, yakalansan bile, ucuz kurtulursun. Bir kaç sene yatar, çıkarsın.

Diyordu.

O geceyi, sabaha kadar buhranlar içinde geçirdim. Ve sabahı,iple çektim.

Eniştem, gelmemişti. Ablam gitti. İki gazete aldı, getirdi.

Gazeteler, (cinayet) başlığı altında

Elisavi, kurşunu yer yemez ölmemişti.

vak'ayı yazıyorlar; acıklı bir lisanla tasvir ediyorlardı.

Elisavi, hastaneye nakledilirken vefat etmişti. Hiç bir ifade vermemişti. Fakat teyzem, her şeyi söylemiş:

— Evlâdımın katili, Sarafimdir. Kana kan isterim.

Demişti.

Gazeteler, kendi şahsî mütalealarını ilâve ediyorlardı. (E. Ümet kuvvetlerini hiçe sayan, yaptığı cürüm ve cinayetlerle zabıta sicil defterlerini dolduran bu azılı canı mutlaka ele geçmeli ve cezasını görmeli.)

Diyorlardı.

Şimdi, ablam da mütaleasını kat'iyetle beyan ediyor:

— Vaziyet, çok fena. Artık, durulamaz. Kaç.. nereye kaçarsan kaç... canını kurtar.

Diyordu...

Ah alçak kadın.. hayatın bu menfur,

(Arkası var)

(Baş tarafı 7 inci sayfada)

deniz yollarından istifade etmek istemeyecektir. O zamana kadar da ticaret istikametlerini nehir yolları ile Baltık denizine ve Holandaya tevcih edeceklerdir. Açıkça görülüyor ki: Alman hükümetinin menfaatleri Şark'tadır. Herhalde kendine yeni müttefik olan ve Avrupada kendini zayıf düşürecek ve belki de daha fena bir vaziyete sokacak olan İtalya imparatorluğunun yardımına bağlı değildir. Hele İngiltere - Fransa yakınlaşması ve İspanya vaziyeti, işleri büsbütün karıştırıyor.

Bilhassa şu noktaya işaret etmek isterim: Vaktile milletleri her manada birleştirmiş olan Akdeniz, bugün öyle bir emniyetsizlik içindedir ki bu emniyetsizlik yüzünden kıyılarındaki halk ızdıraba sürüklenecek, kendinin de asırlarla süren vazifesini sona erecektir.

Verimli toprakları olmadığı için deniz ticaretile yaşayan İspanyol, Slav, Yunanlı ve Suriyeli kavimler arasında şimdiden muhaceret ihtiyacı başgöstermiştir. İşkelelerin gittikçe ıssızlaştığı görülüyor.

Akdenizde iktisadî ve coğrafi kıymetlerin hercü mercinden sonra — Mısırın ilim ve hikmetile Yunan harikulâdeliğinin Rumen usulü birleşmesi demek olan — Lâtin dehasının karşısına Şimal dehası dikiliyor. İşte Akdenizin karşılaştığı üçüncü tehlike.

Akdeniz; asırlarla müddet ferdin insanî haklarıyla cemiyete karşı olan vazifelerini telif etmiş ve liberal medeniyete beşik olmuştu. Bütün bunlar bugün bir taraftan materyalistlerin tecavüzü, diğer taraftan iktisadî ve coğra-

fi kıymetlerin altüst olduğu bir zamanda kaçınılmaz sayılan bir tevek-kül ve teslimiyet yüzünden mahvolmaya yüz tutmuş bulunuyor.

Lâtinliğin, Şimale doğru yer değiştiren büyük nüfuzları müvazenetinde tabii olarak için, medenî sanayiinin maddî faikiyetleri önünde cephe aralar hiç değilse kendinin üç bin senelik san'at dehasını ve güzellik eserlerini müdafaa etmesi icab ederdi. Halbuki şimdi ondan vazgeçmişe benziyor ve Lâtin kefaleti müşterekesi çözülmüyor.

Yunanistan zayıftır. Eski bir Roma kolonisi olan Romanya nehirle ayrılmış münferid bir vaziyette buluyor. Fransadan ayrılmış olan İtalya, aradaki derin mizaç, tabiat, ve rekabet ziddiyetini hiçe sayarak müşkül siyasî şartlar dairesinde Almanya ile ittifak etti. Yaralarından kanlar sızan İspanya, uzum bir baygınlıktan sonra ihtimal basubadelmevi sırrına erecek fakat belki de partizanların hatası, onları Fransız dostluğundan uzaklaştıracak veyahud vaziyeti iyi gören diplomatlar gene dostluklarını temin edecekler. Bugün için muhakkak olan bir şey varsa o da bir Lâtin hareketinde İspanyanın uzun müddet rol oynayamayacağıdır. Yani, Lâtin milletleri için artık müştereken başarılacak bir iş kalmamıştır.

Açık olarak görülüyor ki Şark, çehresini değiştirdiği ve yeniden doğduğu bir zamanda Lâtin dehası sönüyor. Onu vücutte getiren milletlerin birbirinden ayrılmas ile beşerin tekâmülünde oynadığı şerefli rol de yıkılıyor. Ve Akdenizin talihî karanlığa gömülüyor.

Neyyir Kemal

GRIP . NEZLE . ROMATİZMA

DERMAN

BAŞ . DIŞ . SINIR . KIRIKLIK

Bütün eğri ve sızılara karşı en müessir ve mükemmel kase

Son Posta'nın tefriki: 46

Baron de Tott'un hâtıraları

Boyarlar ve Prenslar

Boyarlar memleketin büyüklerini gurur ve gösteriş ile temsil ediyorlar. Halka karşı gayet mütecaviz ve zalimdirler. Pek nadir olarak Prenslarla iyi geçinirler Tercüme eden: Hüseyin Cahid Yalçın

Ötede beride göze çarpan hayal bize şehir haber veriyorlardı. Arabanın üzerinden geçtiğini hissettiğim direklerin sesi gene kâtime sual sormağa beni mecbur etti. Birbirine yakın ve sokağın enince konuşmuş olan bu direklerin bütün sokakları kapladıklarını bana anlattı. Çünkü Yaş şehri gayet çamurlu bir arazi üzerine bina edilmişti. Buna ilâveten verdiği malûmata göre, ahiren bir yangın şehrin büyük kısmını kül etmişti. Şimdi yanmış binaları tekrar inşa etmeğe çalışıyorlardı. Fakat evler daha modern bir zevke göre yapılıyordu. Bana evlerin plânlarını mufassalan anlatacağı sırada arabamız birdenbire dönerken yangından kavrulmuş bir duvar parçasına takıldı ve bizi misyonerlerin manastırına soktu. Ben burada oturacaktım. Dünyanın en çok sarsan bir arabasından ve en müziç bir komplimandan kurtulduğumdan dolayı son derece memnun oldum.

Oldukça iyi bir sır bizi bekliyordu. Kralın himayesi ve propaganda teşkilâtının idaresi altında Yaşa yerleşmiş olan İtalyan Cordelilerleri bize aynı derecede iyi yatacak yerler de hazırlamışlardı. Yatmazdan evvel, salimen muvasalatım münaşeretle prensin yeni bir komplimanına nail oldum. Sabahleyin gözümü açar açmaz şehrin valisi ziyaretime geldi.

Zengin takımlı bir ata binmiştim. Çuhadar kıyafetinde bir sürü hizmetkâr İstanbulda gayet zayıf bir halde tanıdığım bu Ruma refakat ediyorlardı. İlk işi şimdi etrafındaki şark darat ve debdebesine beni hayran bırakmak oluyordu. Onu budalaca bir gurur ile bu kadar şişkin bulmak pek tuhafıma gidiyordu. Bu sırada Ali ağa gelerek huzur ile her şeyi berhad etti.

Yukarıda verdiğim tafsillattan da anlaşılacağı üzere, bu Türk Moldavlara karşı pek yüksekte davranıyordu. Fakat Yaşa gelince onun ehemmiyetinden ve imtiyazlarından bir parça kaybetmiş olacağını zannediyordum. Fakat böyle bir şey ihtimal vermeye ona karşı gene hata etmiş oluyordum. Güzel bir esvabla vakur bir tavırla, hakimane bir sesle meydana çıktığını görüyordum. O bir sarav adamı idi ki vezir olabilir, Moldavya (Boğdan) prensleri tayin edebilirdi. Daha şimdiden kendisini o prenslerden üstün görüyordu.

İşte böyle bir ruh taşıdığından dolayıdır ki şehrin valisine pek fena muamele etmek suretile işe başladı. Sebebi de baş imparatorun kendisini prens ile mülâkâta götürerek alayı henüz hazırlamamış olduğunu idi.

Vali bu kusurun kendisine taallûku olmadığını boş yere söyleyip durdu.

Ali ağa cevap verdi:

— İkinci de birbirinizden betersiniz. Fakat ben işi yoluna koyarım.

Çok şükür ki o kadar arzu edilen bu alay görüldü. Güzel bir eyer takımı vurulmuş bir beygir ile prensin dört çuhadarından terekübü ediyordu. Bunlar himet refakat edeceklerdi? Kotchin Paşasının çuhadarına. Halbuki Kotchin Paşası bile ancak ikinci derecede bir paşa idi. Fakat bir Türk ile bir Rum arasında hiç bir derece yoktu. Türk her şeydir, Rum hiç demektir.

Hiç bir zaman itiraza uğramayan bu kaide hasebiledir ki Ali ağa tuhaf bir azamet ile ata bindi. Tesadüf ettiği kişilerin kâffesi ona yerlere kadar selâm vermek için duruyorlardı. Bu hürmet-kârane tazimlere o hafif bir baş işareti ve lütüfkâr bir tebessüm ile mukabele ediyordu.

Prensi ziyareti ona hediyeler verilmesini intâç etti. Yaş şehrinde attığı her adım şahsî şeref ve haysiyetine hâdim olduğu kadar menfaatine de hizmet ediyordu. Benim mihamdarım faydalı şeylerle hoş şeyleri böyle birbirine mezcettiği sırada, yoluma devam için ben onun yerine başka birini bulmakla meşgul oldum.

Moldavya prensi ancak Tatar hudu-

duna kadar bana yerini terfik edebilirdi. Besarabyanın sultan seraskerine bir sâl göndererek Moldavya hükümeti hududlarına birisini izam etmesini rica eyledim.

Bu tedbirler alındıktan sonra, prensin yollamış olduğu bir arabaya bindim. Arabanın etrafını istediğimden pek fazla çuhadarlar ve ayak hizmetçileri ihata etmişlerdi. Bunlar beni saraya götürdüler. Beni bekleyen Türk merasiminin uzunluklarından kurtulmak için acele acele içeri girdim. Rumların gurur ve azameti bana böyle bir merasim hazırlamıştı.

Prensi kardeşi ile bir apartımda yalnız buldum. Burasının haşmeti lâal kumaş ile örtülü iki muazzam koltuk ehemdi dikkatte şayan değildi. Koltukların ehemmiyetini derhal takdir ettim. Fakat bunlardan birine oturmayı kat'iyetle reddediyordum. Prensin kendisi de başka bir sandalye aldı. Muhaveremiz eski hatıraları yâd ile başladı. Bu eski rabıta onu şimdiki vaziyetinin zorluklarından bana mahrem surette bahsetmeğe sevkyledi.

Kolaylıkla anladım ki kardeşinin entrikacı taassubu bu vaziyeti hakikaten çok müşkül hale sokuyordu ve istikbal için kendisini büyük tehlikelere maruz bulunduruyordu. Bu muhavereyi benim azimetim için elzem olan tertibatı düşünmek suretile bitirdik. Sonunda bütün Türk merasimine katılmak mecburiyetinde kaldım.

Bu merasimin en mühimmi, en büyükhürmete delâlet eden kısmı şerbet takdim edilmesidir. Arkasından daima gülsuyu ve sarısabur (aloës) kokusu serperler, Avrupada sık sık bahsedilen, fakat ne olduğu pek az bilinen bir şerbet şekerle yoğurulmuş yemiş sularından terekübü eder. Şerbeti suda eritirler. O kadar misk kokusu vardır ki insan ancak bir yudum alabilir. Onun için, bardak bir kere dolduruldu mu, bir haftalık misafirlere kâfi gelir. Kahveye refakat eden reçellerinde gayet az alıyordum. Çünkü bunların kaşığını hiç bir zaman değiştirmezler.

Maamafih, intizar odasında benim uğuşuğuma karşı da tekrar edilen bütün bu merasim onun tarafından hiç tasarruf ve iktisad mülâhazası olmadan bol bol kâbul edilmişti. O kadar istihyası vardı ki hiç bir şeyi reddetmedi. Verilen zencefillerini sildi süpürdü. Bütün şerbet bardağını bir hamlede boşalttı. Prensin apartımanından çıktığım zaman, saray erkânı hâlâ hayret içinde idiler.

Cordelilerin yanına döndüğüm vakit, tanıdıklarından bir çok Rumu erada buldum, beni bekliyorlardı. Bazılarını yemeğe alakoydum. Sonra iade edeceğim ziyaretlerde bana refakat ettiler.

(Arkası var)

Ankara borsası

Açılış - kapanış fiyatları 2 - 3 - 939

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	6,93	5,93
New-York	126,45	126,40
Paris	2,3825	2,3825
Milano	6,6625	6,6625
Cenevre	28,7275	28,7275
Amsterdam	67,125	67,125
Berlin	50,76	50,76
Briksel	11,825	11,825
Atina	1,0825	1,0825
Sofya	1,56	1,56
Prag	4,3325	4,3325
Madrid	6,9	5,93
Varşova	23,8450	23,8450
Budapeşte	24,9675	24,9675
Bükreş	0,9050	0,9050
Belgrad	2,8375	2,8375
Yokohama	34,62	34,62
Stockholm	30,53	30,53
Moskova	23,8825	23,8825

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	—	—
" " III "	—	—
" " I vadeli	—	—

«Son Posta» nun deniz romanı: 111

Deniz Şeytani

Türkçeye çeviren: M. Süreyya Dilmen

Bizi kim öldürmek istiyor?

Halkın fevranı o kadar büyüktü ki memurlar bizi Deoonportdaki bahriye kırsallarında saklamak mecburiyetinde kalmışlar ve bilâhare de -gizlice- o civarda bulunan Motoihi nam adadaki üsere karargâhına göndermişlerdi. Bu esnada ahalî muazzam bir toplantı yapılarak «İngiliz» edilmek üzere bizim kendilerine teslimimizi talep etmekte bulunmuşlardı.

Lâfif bir kara parçasığı olan bu Motoihi adası çoktanberi bir çok sivil Almanların tecridgâhi olmuştu. Bunlar Samoada ve cenub denizlerinin diğer aksamında Almanlara aid bulunup da harb başlar başlamaz İngilizler tarafından işgal edilen adalardan esir ad-dolanarak getirilmişlerdi. Onundan yetmişine kadar her yaşta bulunan bu sivililerin kimisi tüccar, kimisi çiftlik sahipleri ve birazı da memur idiler.

Bunlar bizi büyük bir iffithar ve muhabbet hisleriyle karşılamışlar ve bil-hassa daha çok ıztırabengiz duygularla bizi selâmlamışlardı. Onlar bizim kurguna dizileceğimize emin bulunuyorlardı. Bunu işitince kahkaha ile gülmekten kendimi alamamıştım.

— Allah Allah.. bizi kim öldürmek istiyor? Esarete bir harb esirini kurguna dizebilmek için ne gibi sebebler olabilir?

Diye soruyordum.

Fakat ahvalin pek gülgün renklî olmadığı bir müddet sonra anlaşılıştı. Bu küçük adaya ve sivil üsere karargâhına getirildikten kırk sekiz saat sonra bizi oradan toparlayıp bir vapurla Auckland'a getirmişler ve otomobilimize bindirerek gece karanlığında bir istasyona isal etmişlerdi. Burada bindirildiğimiz bir mansandiz trenle uzak ve beyaban bir yere getirilmiş ve içinde iki yatağı bulunan bir yük vagonuna naklolunarak kilitlenmiştik. Bu suretle hareket etmelerinin sebebi aleyhimize galeyân halinde olan halkın hücumundan korumak için olduğunu söylüyorlardı. Bütün gece devam eden tren yolculuğundan sonra Yeni Zelanda'yı teşkil eden iki büyük adadan birinin idare merkezi bulunan Wellington şehrinin varoşuna ulaşmıştık. Buradan da tekrar bir otomobile bindirilerek şehirde, denebilir ki, peri historik bir devrin ve Yeni Zelandanın en primitiv günlerinin bergüzarı olan eski bir mahpese, Danimarka kırsallarına getirilmiştik. Burada yerli bir garşiyân önümüze düşmüş ve bizi bir koridordan geçirirken eteğinden çekerek bir hücreyi işaret etmişti. Bu hücrede bizim çocuklar vardı: Leudemann, Krauss, Parmien ve Erdmann. Garib olan hal bunların zincirler içinde bulunmaları idi. Onlarla bir dakika konuşabildikten sonra bize tahsis edilen hücreye isal olduk.

Ertesi günü ben ve Kicheiss eski bir kruvazöre götürülerek geminin salonuna sokulmuştuk. Bu salonda siyah mantolu ve başlarında dört köşe, püsküllü bire, serpuş bulunan bir düzine kadar adam vardı. Daha evvel buraya getirilmiş olan bizim çocuklar bir köşede, ayakta dikiliyorlardı. Bu hal ve vaziyet beni delirtecek derecede sinirlendirmişti.

— Bu ne? demiştim, adalet; gültünç bir mefhum mu oluyor? Neden biz böyle bir mahpese, çocuklarımız zincirler içine atılmıştır? Bu diyarda harb esirlerine bu muamele mi yapılır? İçinizden hangisi bizim muharib olup olmadığımıza hükmedecek? Görüyorum ki sizler, hepiniz sivlisiniz. biz siviller tarafından mı muhakeme edilmiş olacağız? Ben yalnız donanma mensuplarına cevap verebilirim!

Tam bu esnada Yeni Zelanda sularındaki İngiliz komodoru Sir Hall Thompson merdivenleri iniyordu. Hem ona dönerek:

— Sizi gördüğüme pek sevindim, efendim. Neden biz böyle bir muamele ile karşılaşmış bulunuyoruz? Ve harb

esirleri siviller tarafından muhakeme edilir mi?

— Kont, dedi, onu efkârı umumiyeye icbar ediyor. Halk; sizin bu memlekete muvasalatınızı takib eden üç gün zarfında Wiruna vapurunun nerede ve onun içindekilerden bir tek insanı kurtarmadan niçin batırılmış olduğunuzu meydana koymaz, kezaik sizin Seeadlerin nerede bulunduğunu bilmek istiyor.

— Fakat, diye cevap vermiştim, ben Weiruna vapuru hakkında hiç bir şey bilmiyorum. Onu ben batırmadım. Biz esir aldığımız gemilerin bütün tayfasını kendi gemimize alır ve onları gemimizde yer kalmayınca kadar tutuktan sonra elde ettiğimiz başka bir gemi ile herhangi bir limana gitmelerine müsaade ederdik.

— Wairunayı batırmadığınızı söylüyorsunuz öyle mi?

— Evet! Hattâ bu gemi hakkında hiç bir şey işitmiş bile değiliz!

— Bana bunun için şerefiniz üzerine söz verebilecek misiniz?

— Bunu size derhal veriyorum.

— Pekâlâ, kont, bu iyi.

— Fakat adamlarımı neden zincirler içinde bulduruyorsunuz?

— Seeadlerin nerede olduğunu bilmek istiyoruz.

— Şunu size arz etmek isterim ki, adamlarım bu hususta bir şey söylemezden önceklerdir. Onlar, bu mevzu ü-

zerinde konuşmamak için benden emir almışlardır. Eğer Seeadler hakkında bir şey söylemeğe muktedir olabilecek bir adam varsa o da benim! Aynı ahval ve şerait altında askerlerinize aynı emri vermiş olsanız şüphesiz ki, şimdi benim adamlarımın yaptıkları gibi, size itaat etmiş olmalarını isterdiniz.

— Seeadler hakkında malûmat istenecek adam sizsiniz öyle mi?

— Evet!

— O halde bana söyleyiniz, o nerede?

— Kaptan! Mürettebatıma ihanet edersem bu yer yüzünde yaşamamalıyım.. size hürmet ederim. Eğer siz benim esirimi olsaydınız böyle bir suali soramazdım.

— Kont, dedi, adamlarımız, gemicilerimize iyi bir örnek oldular. Vaziyetinizi anlıyor ve takdir ediyorum. Disiplinsever denizciler olduklarını bu ane kadar itihaz ettikleri etvar ve harekâtla ispat etmiş bulunan adamlarımız, bundan böyle lâyık oldukları en iyi muameleye mazhar olacaklardır ve ümid ederim ki bizzat siz, aramızda hoş bir vakit geçirecek ve bundan şikâyet edebilecek hiç bir şey bulamayacaksınız.

Ve sonra komodor, mahkeme heyetine dönerek:

— Efendiler, demişti, divanharb vazifesini bitirmiştir.

(Arkası var)

Günün Bulmacası

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

SOLDAN SAĞA ve YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 — Genç erkek.
- 2 — Ebediyete kadar devam eden.
- 3 — Lezzetli - Piyaka.
- 4 — Etmek masdarından mazil şühudî müfred üçüncü şahıs - Uzak.
- 5 — Köylü kızının ismi - Hissettirmek.
- 6 — Valide - Nefer.
- 7 — Ne iş görür - Çok nefs.
- 8 — Gelecek zaman - Bir nota.
- 9 — Soy - Kuzu bağırması.
- 10 — Dere, çay, nehir gibi sular.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1	S	E	V	İ	M	L	I	D	S
2	E	C	İ	R	A	D	I	C	E
3	Ç	E	L	İ	K	A	Ş	E	R
4	İ	L	A	M	A	R	İ	F	E
5	M	U	A	M	E	L	E	A	N
6	K	U	Y	A	A	Ç			
7	B	A	Y	A	T	E	L	E	M
8	E	L	İ	F	Ö	T	E	K	İ
9	Y	A	N	Ü	Z	E	N	E	N
10	A	E	N	K	İ	N			

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

İLÂN

Eyüb Tapu Sicil Muhafızlığından: Eyübde 32 numaralı Evlincebaba mezarlığından ifraz ile Ömer'e satılan 186,72 metre murabba mahallin Tapuya teşkil İstanbul Belediye rehsilinden istenilmiş ve Tapuda kaydine rastlanamayan bu mahallin senedsiz tasarrufat hükümlerine tevfiқан teşkilinin yapılabilmesi için 939 senesi 15 inci Çarşamba günü saat 14 te mahallinde tahkikat yapılacağından mezkûr gayrimenkul hakkında mülkiyet vesair aynî bir hak iddiasında bulunan varsa tahkikat günü mahallinde bulunacak memura veya tahkikat gününden evvel Sultanahmedde Eyüb Tapu sicil muhafızlığına 939/12 numara ile müracaatleri hân olunur. 3-3-939

Bir doktorun günlük notlarından

Sar'a: 4

Sar'anın görünür kırzleri, nöbetleri ekseriyetle sebatet yaşında başlar (on beş yaşlarında). Maamafih bundan küçük yaşta da çok sar'a görülmüştür. Genç çocuk birdenbire düşer, düşmeden evvel kendisine ara denilen bir hal gelir.

Sar'alılar her yerde düşerler: Sokakta, merdivende, soba kenarında, mangal yanında. Bunun için sar'ahlarda bu sukut arzılat: çok görülür. Yanıklar, kırıklar ve muhtelif sademe arzı. Düşükleri yerde üzerlerine idrarlarını bırakırlar. Dişleri sıkılır, çırpınırlar, ağızlarından köpük gelir. Bir müddet böylece sar'duktan sonra sükûnet bulur ve kendilerine gellip kalkarlar. Yeni bir hamleye kadar herşey tabiidir. Bu orta derecede bir sar'anın evsafıdır. Bunun çok hafif olduğu gibi çok ta ağır şekilleri vardır. Öldürücü nöbetler de görülmüştür. Ağır sar'a vakalarında artık ruhi ve aklı bozukluklar da pek bariz bir surette meydana çıkar. Ahlakî vasıflar sukut etmiştir. Birçok cürümlere teşebbüs vâki olur. Bu gibilerin yeri artık hapşane değildir. Tumarhane, daha doğrusu asiçilerdir.

Cevab isteyen okuyucuların posta pulu yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

Beyoğlu cihetindekiler:
Aksarayda: (Pertev), Alemddarda: (Eşref Neş'et), Beyazıdda: (Haydar), Sarmatıyada: (Erofios), Eminönünde: (Mehmed Kâzım), Eyübdde: (Hikmet Atla-maz), Fenerde: (Emilyadi), Şehremininde: (Hamdi), Şehzadebaşıda: (Hamdi), Karagürmrükte: (Fuat), Küçükpasayda: (Hülûsi), Bakırköyünde: (Merkez).

Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklâl caddesinde: (Galatasaray), Tânelbağında: (Matkovici), Galatada: (İki-yol), Fındıklıda: (Mustafa Nallı), Cümhuriyet caddesinde: (Kürkçyan), Kal-yoncuda: (Zafropoulos), Fırızağada: (Er-tuğrul), Şişli: (Halk), Beşiktaşta: (Ali Rıza).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalarcdkiler:
Üsküddarda: (İmrahor), Sarıyerde: (Asaf), Kadıköyünde: (Büyük, Üçler), Heybelide: (Tanas).

SPOR

Tamşvar takımı Ankara muhtelitine 4 - 2 yenildi

Birinci devrede muhtelit çok güzel oynadı ve üstüste 3 gol attı. Rumenler ancak ikinci devrede bir gole karşı iki gol çıkarabildiler

Ankara (Hususi) — İki maç yapmak üzere şehrimize gelen Romanyanın Tamşvar takımı Ankara muhtelit ile yaptığı karşılaşmada 4 - 2 mağlûb olmuştur.

Çok güzel bir havada ve binlerce seyirci karşısında yapılan bu maçın ilk devresi futbolcularımızın bariz bir hâkimiyeti altında geçmiştir. Ankara muhtelit kalecinin kırıp-damasına fırsat vermiyen çok sıkı şütle yaptığı üç golle devreyi 3 - 0 galibiyetle bitirdi. İkinci haftayında daha sıkı ve şuurlu oynamağa başlayan Tamşvar oyuncuları, muhtelit takım kadrosundaki yersiz tadilattan doğan ahensizlikten istifade ile arka arkaya iki sayı kaydederek 3 - 2 vaziyete girdiler.

Fakat, diğer taraftan kazandıkları üstünlüğü elden kaybetmek istemiyen Ankaralılar yaptıkları mukabil bir akınla bir gol daha kaydederek sahadan 4 - 2 galib olarak çekildiler.

Romanyalı misafirler ikinci karşılaşmalarını Cumartesi günü gene Ankara muhtelitine yapacaklardır.

Cumartesi ve Pazara Yapılacak maçlar

Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Futbol Ajansı'ndan: Ankara muhtelit futbol takımı ile bölgemiz muhtelit futbol takımı arasında 4 ve 5 Mart tarihlerinde iki ve aynı günlerde şehrimizde bulunacak olan Tamşvar Rumen takımı ile 5 Mart tarihinde bir müsabaka icra edilecektir.

Bu müsabakaların programı aşağıda gösterilmiştir:

4 Mart 1939 Cumartesi

1 — Galatasaray - Boğaziçi liseleri saat 13.30 da. Hakem: Necdet Gezen.

2 — Ankara - İstanbul muhtelitleri saat 15.30 da. Hakem bilâhare bildirilecektir. Yan hakemleri Ziya Kuyumlu ve Fikret Kayral. Muhtelit teşkil edecek aşağıda isimleri yazılı futbolcuların saat 14.30 da futbol vazimlerle birlikte Taksim stadında hazır bulunmaları tebliğ olunur.

Hüsameddin, Armanak, Lütfi, Hüsnü, Musa, Mehmed Reşad, Esad, Angelidis, Diran, Melih, Şahab, Naci, Buduri, Basri, Ali Rıza. (Takım kaptanı Hüsnü'dür.)

5 Mart 1939 Pazartesi

1 — Matbuat takımı - Beyoğluspor mütakadleri saat 12 de. Hakem: Ahmed İhsan.

2 — Tamşvar - Birinci lig muhtelitleri saat 13 de. Hakem: Şazi Tezcan. Yan hakemleri: Samim Talu ve Halid Özbaykal.

Muhtelit teşkil edecek aşağıda isimleri yazılı futbolcuların saat 12 de futbol vazimlerle birlikte Taksim stadında hazır bulunmaları tebliğ olunur.

Armanak, Çafatino, Lebib, Vîlâstardı, Etyen, Yusuf, Mehmed Reşad, Sarafim, Basri, Nubar, Bambino, Hıraç, Çulafı, Melih, Suldur. (Takım kaptanı Mehmed Reşad'dır.)

12 günlük iken turneye ve 12 aylık iken sahneye çıkan san'atkar

(Baştarafı 11 inci sayfada)

İşte o tarihlerde idi ki rejisör Larry Darmour büyük bir eser vücude getirmek üzere hazırlıklara başlamıştı. Yapılan müsabakayı küçük Mickey Rooney kazanmıştı. İsmi «Mickey Mac Guire» e değiştirildi.

78 filmde rol yaptı! Tam 78 film! Öyle bir tip yaratmağa muvaffak oldu ki o gün bugündür Amerikada herkes onu hatırlar ve sever.

Tipi şu idi: Melon şapkalı, ağzında kalın bir püro sigaralı, azametli bir çocuk! Bu rolü oynamak için diğer rejisörler ona birçok filmler çevirttiler...

Mickey bu rolü karikatürçü Fontaine Fox'un resimlerine göre yapmıştı! Günün birinde bu adam resimlerinin Mickey tarafından artık taklid edilmemesi hakkında Amerikan adliyesinden bir karar aldı. Küçük Mickey müşkül mevkile girmişti. Altesini geçindirmekte olan çocuk sıkıntıya göğüs germeğe başladı. Yeni bir isim ortaya çıkarmak ve onu tanıtmak gerektili.

O vakit çocuk annesine dedi ki:

— Anne! Ben hiçbir vakit Mickey ismini bırakmayacağım! Bunu benden kimse menedemez. Mickey'in arı sıra bir de Rooney katarım! Olur biter!

Küçük san'atkar böylece işe koyuldu.

3 — Ankara - İstanbul muhtelitleri saat 15 de. Hakem bilâhare bildirilecektir. Yan hakemleri: Bahaeddin Uluöz ve Fahreddin Somer.

Muhtelit teşkil edecek aşağıda isimleri yazılı futbolcuların saat 14 de futbol vazimlerle birlikte Taksim stadında hazır bulunmaları tebliğ olunur.

Mehmed Ali, Osman, Hüsnü, Lütfi, Angelidis, Esad, Musa, Diran, Şeref, Necdet, Naci, Lütfi (Vefa), Buduri, Şahab, (Takım kaptanı Hüsnü'dür.)

Ankara muhtelit takımı 3 Mart Cuma günü akşamı saat 20 de Haydarpaşaya muvassalat edecekler. Bölgemize mensub klüp muhabbâtlarının karşılama merasiminde hazır bulunmaları rica olunur.

Ankara - İstanbul teması münasebetiyle 4 Mart Pazartesi günü Beşiktaş stadında yalnız iki resmi müsabaka yapılacak.

1 — Anadoluhisar - Kasımpaşa A. takımı saat 9.30 da. Hakem: Adnan Akın.

2 — Galata Gençler - Beylerbeyi A. takımı saat 11.15 de. Hakem: Feridun Kılıç.

Avrupa g'İres şampiyonasına hazırlık müsabakaları yapılıyor

Göres Federasyonu kampa bulunan g'İresçilerle, kampa dahil olmiyan g'İresçiler arasında bir seçme müsabakası yapılacak ve bu müsabakanın sonunda, Oslo'da yapılacak Avrupa şampiyonasına gidecekler ayrılması olacaktır.

11 Martta yapılacak bu müsabakaya iştirak etmek üzere 56 kiloda Hüseyin, 61 kiloda Yasar, 66 kiloda Yusuf Aslan, Yahya ve 72 kiloda Salm de Federasyon tarafından Ankaraya seçilmiştirlerdir.

Ankara takımı bu akşam geliyor

Ankara muhtelit bu akşam İstanbul gelmiş olacaktır. Ankaralı misafirler büyük merasimle karşılanacaklardır.

Galatasaray mürakabe heyetinin toplantısı

Galatasaray Spor Klübü İdare Heyeti Riyasetinden: Esas nizamnamemiz mütakadleri Martın ilk haftası toplanması icab eden mürakabe heyetimizin içtimaı 4 Mart 939 Cumartesi günü saat 14 te Klübümüz merkezinde yapılacağından, sayın mürakabe heyeti azamının gün ve saati mezkûrda tevriiferi ehemmiyetle rica olunur.

Beşiktaşlıların ziyafeti

Beşiktaş klübü, futbol takımının kazandığı 1938 - 39 senesi İstanbul futbol şampiyonluğu münasebetiyle 4 Mart Cumartesi günü saat 20 de Park Otelde bir akşam yemekli ziyafet verecektir.

Hollywooda adet eyledi! Gene iş bulmadı! Nihayet bir gün bütün cesaretiyle topharak Clark Gable'e çıktı. Ona bütün derdlerini anlattı.

Hazırlanmakta olan «Manhattan Melodram» filmindeki kendine göre bir rol olduğunu, bu rolü muhakkak istediğini söyledi!

İyi kalbli olan Clark Gable küçük san'atkarın arzusunun kabul eyledi! Ona para yardımında bulunmak istedi. Fakat çocuk para değil, rol arzu eylediğini zararla bildirdi.

Nihayet istediği rolü aldı! Rolü yaptığı Çok beğenildi. Halk onu çok tuttu. Ona çok müsaade şerait ile bir mukavelenam imzalattılar!

Bir hayli film çevirmeğe başladı. Bu hassa «Bir yaz gecesi rüyası» filminde büyük bir muvaffakiyet kazandı.

Artık roller küçük bir palyaço değil, bir san'atkarın rolleri idi!

O gün bugündür küçük Mickey Rooney Amerikalıların en fazla sevdiği san'atkar olmuştur.

Zeytinyağı en besleyici gıdadır. Onu yemeklerde çiğ olarak kullanırsanız, Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu size yardımcı olur.

Her sabah alacağınız bir tek **KESKİN KAŞE** üşütme, grip, nezleye ve ağrılara bire birdir. **SALİH NEGATİ** Bahçekapı

İstanbul Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Cinsi ve miktarı	Tahmin ilk bedeli teminatı		İhale günü ve saati
	Li. Ku.	Li. Ku.	
Yüz beş kilo balmumu, ikiyüz elli kilo çirş, ikiyüz yirmi kilo çam sakızı, yüz elli kilo parafin, on beş kilo kahverengi yün boyası, üçyüz kilo pap.	806 25	60 47	15-3-939 Çarşamba saat: 11 Açık eksiltme
İki milyon beşyüz bin adet kapsul dört-yüz bin çift sustalı kapsul, ikibin dokuz yüz kırk kilo monta çivisi, ikibin ikiyüz bir kangal ağaç çivi, beşyüz elli kilo çelik çember, dokuzbin ilâ onbir bin beşyüz kilo kabara çivisi, bin sekizyüz kilo üççe perçin çivisi, sekizyüz kırk kilo üççe takviye çivisi, altı bin üçyüz metre zımpara kâğıdı.	11092 64	831 95	15-3-939 Çarşamba saat: 15 de Kapalı zarf
Seksen bin ilâ yüz beş bin çift nalça.	3150 00	236 25	16-3-939 Perşembe saat: 11 de. Açık eksiltme
iki bin yüz kilo burgulu tel çivi.	2625 00	196 88	16-3-939 Perşembe saat: 13 de. Açık eksiltme
Beşyüz ilâ altıyüz yirmi kilo dokuz katlı, bin ilâ binyüz otuzbeş kilo üç katlı keten ip,ik, yüz kilo ağ ipliği.	10173 00	762 98	16-3-939 Perşembe saat: 15 de Kapalı zarf

1 — Cinsi, miktarı, tahmin bedeli ve ilk teminatı yukarıda yazılı «20» yirmi kalem malzeme hizalrında gösterilen gün ve saatlerde iki kapalı zarf ve üç açık eksiltme ile İstanbul Gedikpaşadaki Jandarma Satınalma Komisyonunca alınacaktır.

2 — Nümune ve şartnameler hergün adı geçen komisyonunda görülebilir veya bedelsiz alınılabılır.

3 — 2490 sayılı kanun şartlarını haiz isteklilerin kapalı zarflarını ihale gün ve saatinden bir saat evveline kadar komisyonca makbuz karşılığı olarak verileri ve açık eksiltmeye gireceklerin vesika ve ilk teminatlarıyla yazılı tarih gün ve saatlerde komisyonunda bulunmaları. «1305»

Tashih

28 Şubat tarihli nüshamızda yukarıdaki ilânda Kapsül Monta çivisi ağaç çivi çelik çember vesairenin şekli kapalı zarf olacak yerde sehven açık eksiltme olarak çıktığından tashih olunur.

Devlet Demiryolları ve limanları işletmesi Umum idaresi ilânları

Vagonların tahmil ve tahliyeleri için verilmekte olan mühlet senenin Eylül, Birinciteşrin, İkinciteşrin ve Birincikânun aylarında Haydarpaşada ve İzmirde (8), diğer istasyonlarda (6) saattir.

Senenin diğer aylarında bütün istasyonlarda sekiz saattir. Bu saatlerde araya giren öğle tatilleri dahildir. Ambarların kapalı kaldığı muayyen gece saatleri ve tatil günleri dahil değildir. 5/Mart/939 dan itibaren bu suretle tatbik edilecektir. Buna muhalif olan ilân ve emirler mülgadır. Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilebilir. (1403)

Muhammen bedelleri miktar ve evsafı aşağıda yazılı iki grup malzeme her grup ayrı ayrı ihale edilmek üzere 22.3.1939 Çarşamba günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binasındaki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin kanunun tayin ettiği vesaik ve her gruba aid hizalrında yazılı muvakkat teminatlarla birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyonca müracaatları lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Haydarpaşada gar binasındaki komisyon tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır.

1 — 1300 kalıp beyaz sabun, (takriben 325 kilo) 4800 kilo arab sabunu: Muhammen bedeli 940 lira ve muvakkat teminatı 70 lira 50 kuruştur.

2 — Kalıp ve toz nişadır, göztaş, saf hamızı kibrit ve tuzruhundan mürekkebe 5 kalem malzeme muhammen bedeli 477 lira 40 kuruş muvakkat teminatı 35 lira 81 kuruştur. (1397)

İstanbul Peledivesi İlânları

Keşif bedeli 3333 lira 22 kuruş olan Pangaltıda Dershane sokağının katranlı şose inşası açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakile şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesikadan başka Fen İşleri Müdürlüğünden alacakları fen ehliyet ve Ticaret odası vesikalarıyla 249 lira 99 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 10/3/939 Cuma günü saat 14 buçukta Daimî Encümeninde bulunmalıdırlar. (1176)

İstanbul Üniversitesi Pazarlık Komisyonundan:

Yapılacak iş	Keşfi
	Lira
Üniversite meydanında parke yol yapılması	139.10
Fizik Enstitüsünde vantilasyon ve tamirat	480
Akvaryom binasında tamirat	105
Tıp Fakültesinde oturma sıraları	280

Yukarıda yazılı tamirat ayrı ayrı pazarlıkla yaptırılacaktır. İsteklilerin bu gibi işler yaptıklarına dair ellerindeki vesikalarıyla 6/3/939 saat 11 de Üniversite idari ve mali işler direktörlüğüne gelmeleri. (1395)

Belediye Sular İdaresinden:

Kapalı zarfla münakasa ilânı
İdareimizce Kâğıthane terşih havuzları için satın alınacak 1100 metre mikâb kum kapalı zarfla münakasaya konulmuştur.

1 — Bu iş için tanzim edilen şartname idareimiz Levazım servisinden parasız olarak alınabilir.

2 — Talibler şartnameye göre hazırlıyacakları kapalı zarfları ihale günü olan 29/Mart/939 Çarşamba günü saat on beşe kadar Taksim Sıraserviler caddesindeki idareimiz merkezinde Müdüriyete vermiş olmalıdırlar. Bu saatten sonra getirilecek zarflar kabul edilmez. (1401)

RADYO

Türkiye radyo difüzyon postaları

Ankara radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1639 m. 183 Kcs. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

CUMA - 3/3/39

12.30: Program, 12.35: Türk müziği - Pl. 13: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.10 - 14: Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necib Aşkın), 1 — Carlys - Dül sineye serenad. 2 — Ferraris - Çıgan sevgisi. 3 — Slode - Nahira - Intermezzo. 4 — Becece-Notturmo. 5 — Rahmaninow - Serenad. 6 — Arnold Meister - Bohemya rapsodisi. 7 — Liszt - İkinci Macar rapsodisi. 18.30: Program. 18.35: Müzik (Sololar ve Lieder - Pl.) 19: Konuşma (Çocuk Esirgeme Kurumu), 19.15: Türk müziği (Fasıl heyeti - Acemaşaran), 20: Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (flat), 20.15: Türk müziği. Çalanlar: Vecihe, Refik Fersan, Cevdet Çağla, Fahire Fersan. Okuyanlar: Halûk Recai, Safiye Tokay. 1 — Gambos - Uşak peşrevi. 2 — Hacı Arif - Uşak şarkı: Meyhan mi bu bezmi tarabbaneyi cemmi. 3 — Haldun - Suzınâk şarkı: Söyle ey cananı ruhum. 4 — Şemseddin Ziya - Mahur şarkı: Çıkdı bir feryadı. 5 — Fahire Fersan - Kemeçe taksimi. 6 — Hacı Arif - Rast şarkı: Nihansın dideden. 7 — Refik Fersan - Rast saz semaisi. 8 — Rakım - Uşak şarkı: Bana hiç yakışmıyor. 9 — - Uşak şarkı: Şâhane gözlere gönül bağladım. 10 — Udi Ahmed - Saba şarkı: Gülzari harabeyleme. 21: Memleket saat ayarı. 21: Konuşma (Haftalık spor servisi), 21.15: Esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (flat), 21.30: Konuşma (Konserin takdimi - Halli Bedi). 21.45: Müzik (Riyasetci Cumhuriyet Flarmonik orkestrası), Şef: Hasan Ferid Alnar, 1 — K. M. Von Weber: Euryanthe uvertürü. 2 — W. A. Mozart: Keman konsertosu, La majör. a) Allegro aperto. b) Adagio. c) Tempo di Menuetto. Solist: Enver Kapelman. 3 — L. Van Beethoven: 5 inci senfoni, do minör, op. 67. a) Allegro Con Brio. b) Andante Con Moto. c) Allegro (Scherzo) - Allegro. 22.30: Müzik (Romans, halk şarkıları vesaire - Pl.) 23: Müzik (Cazband - Pl.) 23.45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

Satılık Şapka Pres Takımı

1 kol pres, 1 kum pres, 2 kavçuk kalıp ve 5 madeni kalıptan mürekkebe yeni de necek kadar az kullanılmış ve yeniden farksız pres takımı 250 liraya satılacaktır.

Arzu eden İstanbulda ise bizzat, Anadolu veya Trakya'da ise mektubla aşağıdaki adrese müracaat ve kendi adreslerini bildirmeleri rica olunur.

Z. Akışık

Şehzadebaşı Turan tiyatrosu yanında
No. 24
İstanbul

Doktor. I. Zati Öget

Belediye karşısındaki muamehanesin'e öğleden sonra hastalarını kabul eder.

Kastamonu İcra ve İflâs memurluğundan: Kastamonuda oturmakta ve tıhafiyecelikle meşgul bulunmakta olan Fuad Gürçanın iflâsına ve mallarının basit şekilde tasfiyesine karar verilmiştir.

Müflisten alacakları olanların işbu ilân tarihinden itibaren kırk beş gün içinde icra ve iflâs dairesine müracaatla iddialarını bildirmeleri lüzumu ilân olunur. 933/560

Son Posta

Yevmi, Siyasî, Havadis ve Halk gazetesi
Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	1
	Kr.	Kr.	Kr.	Ay
TÜRKİYE	1400	750	400	100
YUNANİSTAN	2300	1220	710	270
ECNEBİ	2700	400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlânlardan mes'uliyet alınmaz. Cevap için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Tuzularımız için şartnamesi mucibince 90 adet vagonet açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

II — Hepsinin muhammen bedeli sıf Haydarpaşa 4700 lira ve muvakkat teminatı 352.50 liradır.

III — Eksiltme 10/3/939 tarihine rastlayan Cuma günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek isteyen firmaların fiatsız tekliflerini, detay ve e'badını gösterir resimlerin ve vagonetlerin yatakları hakkında ayrıca mufassal izahat ile detay resimlerini ihale gününden bir hafta evveline kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü Tuz Fen Şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7.5 güvenme paraları ve Tuz Fen Şubesinden aldıkları vesika ile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «515»

Cinsi	Adet	Muhammen		Teminatı
		Fiati	Bedeli	
		Kr.	Lira	Lira
Beyaz çul (başı bağı)	115000	70	33033	2477.48

(Kilosu) (Takriben)

I — Yukarıda yazılı çullar için 27/II/939 tarihinde kapalı zarfla yapılan münakasada teklif olunan fiat haddi lâyük görülmediğinden pazarlıkla mübayaası kararlaştırılmıştır.

II — Pazarlık 7/III/939 tarihinde saat 16,30 da Kabataşta Levazım Müdüriyet binası alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Taliblerin teminat akçeleriyle birlikte belli günde komisyonca gelmeleri ilân olunur. (1405)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Sementi ve mahallesi	cadde veya sokağı	No. su	Cinsi	muhammen kirası	
				Lira	Kr.
Eyüp, Kızıl mescit	Kalenderhane	47	Sokullu türbe	10	00
			meşrutahanesi		
» Döğmeciler	Oluklu bayır	6	Meşrutahane	3	00
»	Topçular		Cami avlusunda oda	2	00

Müddeti icar : Teslimi tarihinden 939 senesi Mayıs sonuna kadar.

Seneliği lira

Sayım ocağı

Küçük köy civarında

10,5 hektar

42

tarla

müddeti icar : Teslimi tarihinden 941 senesi Kasımaya kadar.

Yukarıda yazılı mahaller pazarlıkla kiraya verileceğinden istekliler 7/Mart/939 Salı günü saat on beşe kadar Çemberlitaşta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde Vakıf Akarlar kalemine gelmeleri. (1391)

Üniversite Rektörlüğünden:

Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Enstitüsüne bir desinatör alınacaktır. Aylık ücreti 80 liradır. Güzel San'atlar Akademisi Dekorasyon veya Tezyinat kısmı mezunu olmak şarttır. İsteklilerin Fakülte Dekanlığına müracaatları. (1388)

Belediye Sular İdaresinden:

Kapalı zarfla münakasa ilânı

İdareimizin Kâtane terşih havuzlarında yaptıracağı inşaat için satın alınacak, 175 metre mikâb kalm Sultan çiftliği kumu.

300 metre mikâb ince Sultan çiftliği kumu.

650 metre mikâb inşaat çakılı.

Kapalı zarfla münakasaya konulmuştur.

1 — Bu iş için tanzim edilen şartname idareimiz levazım servisinden parasız olarak alınabilir.

2 — Talibler şartnameye göre hazırlıyacakları kapalı zarflarını ihale günü olan 27/Mart/939 Pazartesi günü saat on beşe kadar Taksim Sıraservi caddesindeki idare merkezinde müdüriyete vermiş olmalıdırlar. Bu saatten sonra gelecek kapalı zarflar kabul edilmez.

İLÂN

OSMANLI BANKASI: Memlekette tasarruf hareketinin inkişafına hizmet arzusunda olan OSMANLI BANKASI, Aile Sandığı (Tasarruf Cüzdanı) hesabına tevdiat yapanlara kur'a keşidesi suretile aşağıdaki ikramiyeleri tevzie karar vermiştir.

Keşideler 25 Mart ve 25 Eylül tarihlerinde icra olunacak ve her keşidede aşağıdaki ikramiyeler dağıtılacaktır:

1 adet T. L.	1000.—	Türk lirası
4 » »	250.—	» »
5 » »	100.—	» »
25 » »	50.—	» »
50 » »	25.—	» »

Yani cem'an 85 adet T. L. 5000.— Türk liralık ikramiye.

Aile Sandığı hesabındaki mevduatı kur'amın keşide edildiği tarihe takaddüm eden altı ay zarfında:

T. L. 50.— Türk lirasından aşağı düşmemiş olan her mudi bu keşidelere iştirak edecektir.

Erzincan Belediyesinden:

Belediyemizin 108 lira ücretli veterineri münhaldir. Lâbarotuar işlerinden anlar bir Veterinerin tayini için belediyemize müracaat etmeleri. «1312»

TURAN Tiyatrosu
Bu akşam
Ertuğrul Sadi Tek ve
arkadaşları
Büyük muvaffakiyetle
devam eden
İNSAN MABUD

HALK OPERETİ
Cumartesi 16 da akşam 9 da
ŞİRİN TEYZE
yakında: Balkan yıldızı
ZOZO DALMAS
Halk operetinde

RADYOLİN

ile SABAH - ÖĞLE - AKŞAM HER YEMekten SONRA muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

GRİP

Nevralji Nezle - kırıklık
Baş ve diş ağrıları
Soğuk algınlıkları - Kırgınlık ve bütün ağrılara karşı

EN İYİ ÇARE

bir kaşe

NEOKALMİNA

Dır

ismine dikkat ediniz.

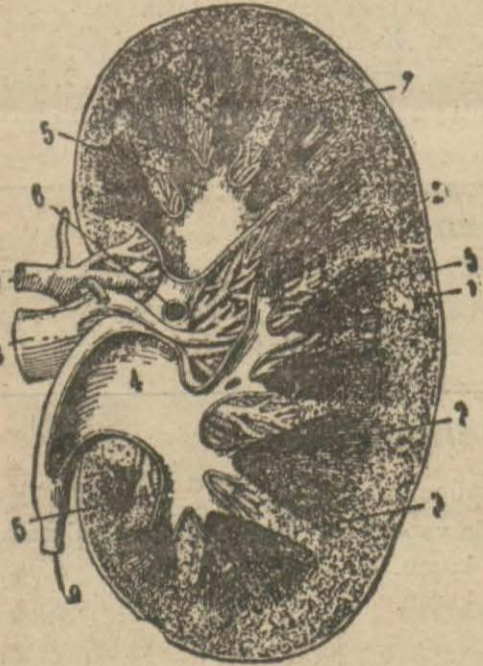
Böbreklerden idrar torbasına kadar yollardaki hastalıkların mikroplarını kökünden temizlemek için (Helmoblö) kullanınız.

HELMOBLÖ

Böbreklerin çalışma kudretini artırır, kadın, erkek idrar zorluklarını, eski ve yeni belsoğukluğunu, mesane iltihabını, bel ağrısını, sık sık idrar bozmak, ve bozarken yanmak hallerini giderir. Bol idrar temin eder.

İdrarda kumun, mesanede taşların teşekkülüne mani olur.

Sihhat Vekâletinin ruhsatını haizdir. Her eczanede bulunur.
Dikkat: Helmoblö, idrarınızı temizliyerek mavileştirir.

PASTİL KATRAN HAKKI

öksürükleri kökünden keser tecrübelidir.

Avrupada en çok kullanılan

POKER POKER

TRAŞ BIÇAĞI

Traş bıçakları memleketimizde dahi en çok sevilen

Poker Traş Bıçağıdır.

Tabib Alınacaktır.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Ankara, Kırıkkale ve Küçükoyzgat'ta istihdam edilmek üzere üç tabib alınacaktır. İsteklilerin şartları öğrenmek üzere şifahi veya istida ile Umum Müdürlüğe müracaatları. (1280)

ADEMİ İKTİDAR Ve BELGEVŞEKİĞİNE KARŞI HORMOBİN

Tabletleri. Her eczanede arayınız.
(Posta kutusu 1255 Hormobin) Galata, İstanbul

ZAYI — Rizenin Gündoğdu nahiyesinin Hamidiye köyündenim. Nüfus kâğıdı ve askerî vesikamı zayı ettim. Yenisini çıkaracağundan eskisinin hükmü yoktur.

Tevfik oğlu Sabri Karamahmud

İlan Tarifemiz

Tek sütun santim

Birinci	sahife	400	kuruş
İkinci	sahife	250	»
Üçüncü	sahife	200	»
Dördüncü	sahife	100	»
İç sahifeler		60	»
Son sahife		40	»

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilan yaptıracaklar ayrıca tanzimatî tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

Tüccarlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Negriyat Müdürü: Selim Rağıp Emeç

S. Rağıp EMEÇ

SAHİPLERİ: A. Ekrem UŞAKLIĞIL

KANZUK

Karaciğer, böbrek, taş ve kumların dan mütevellid sancılarınız, damar sertlikleri ve şişmanlık şikâyetlerinizi URİNAL ile geçiriniz.

URINAL

Vücutte toplanan asid tük ve oksalat gibi maddeleri eritir, kanı temizler, lezzeti hoş, alınması kolaydır. Yemeklerden sonra yarım bardak su içerisinde alınır.

**İNGİLİZ KANZUK
ECZANESİ**

BEYOĞLU — İSTANBUL

Kitab Resmi Hazırlama müsabakası

Maarif Vekillliğince hazırlatılan Fransızca ders kitapları için 36 tane renkli levha yapılacaktır. Bu levhaların her biri için malzeme Ressam tarafından temin edilmek üzere on lira telif hakkı verilecektir. Bu işe talib olanların yapılacak resimlerin, plân ve şartnamelerini görmek üzere 6-10 Mart 1939 tarihleri arasında Galatasaray lisesi müdürlüğüne müracaatları lazımdır. Taliblerin alacakları izahata ve tesbit edilen şartnameye göre hazırlayacakları ikişer örneği 15 Mart 1939 tarihine kadar Galatasaray lisesi Müdürlüğüne teslim etmeleri icab eder.

Kitabları hazırlayan komisyonca yaptığı resim maksada uygun görülen ressam diğer tabloları da yapmağa memur edilecektir. Beğenilmeyen resimler sahiblerine geri verilecektir. (686) (1335)

Türk Hava Kurumu BÜYÜK PİYANGOSU

Beşinci Keşide: 11 / Mart / 939 dadır.

Büyük ikramiye: 50.000 Liradır...

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Bu tertibden bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyango'nun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz...

Belediye Sular İdaresinden:

Kapalı zarfla münakasa ilânı

İdaremizce Kâğıthane terşih havuzlarında yapılacak hafriyat kapalı zarfla münakasaya konumustur.

1. — Bu iş için tanzim olunan şartname idaremiz Levazım Servisinden parasız olarak alınabilir.

2. — Talibler şartnameye göre hazırlayacakları kapalı zarflarını ihale günü olan 22/Mart/939 Çarşamba günü saat on beşe kadar Taksim Sıraserviler caddesindeki İdare Merkezinde Müdüriyete vermiş olmalıdırlar. Bu saatten sonra getirilecek kapalı zarflar kabul edilmez. «1400»

İstanbul Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Mikdarı ve cinsi	Tahmin bedeli Lira Kuruş	İlk teminatı Lira Kuruş
------------------	-----------------------------	----------------------------

«14384» on dört bin üç yüz seksen dört 38836 80 2912 76 kilo fanilâ yün ipliği.

1 — Tahmin bedeli ve ilk teminatı yukarıda yazılı «14384» on dört bin üç yüz seksen dört kilo fanilâ yün ipliği 9/Mart/939 Perşembe günü saat 15 de İstanbul Gedikpaşadaki Jandarma Satınalma Komisyonunda kapalı zarf eksiltmesiyle satın alınacaktır.

2 — Şartname ve nümune her gün adı geçen komisyonca görülebilir veya «194» kuruş bedel mukabili aldırılabilir.

3 — 2490 sayılı kanun şartlarını haiz isteklilerin usulüne göre tanzim edecekleri kapalı zarf teklifi mektublarını ihale günü saat 14 de kadar makbuz karşılığında komisyonca vermeleri. «989»